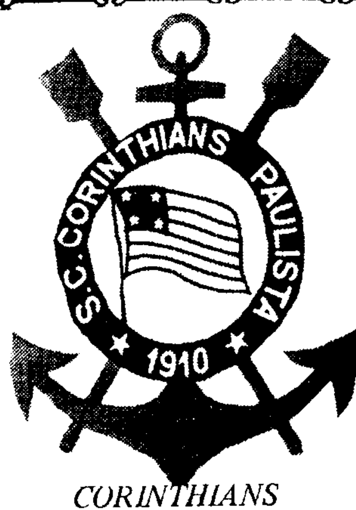

98STE JAARGANG – No.: 268 VRIJDAG 20 NOVEMBER 1981

CORINTHIANS
.....naar Curaçao.....

Vandaag

Overleg voortgezet over adviesraad voor economie

VAKVERBOND ZWAKT EISEN AF

Regering en Solidariteit komen nader tot elkaar

WARSCHAU — De Poolse regering en het vrije vakverbond Solidariteit zijn gisteren nader tot elkaar gekomen wat betreft de vorming van een groep die de autoriteiten moet adviseren in economische zaken. Vice-premier Rakowski gaf Solidariteit de schuld van de meeste moeilijkheden waarmee Polen te kampen heeft.

De vooruitgang in het overleg tussen regering en Solidariteit kwam tot stand nadat het vrije vakverbond de eis had afgezwakt, dat een op te richten "sociaal-economische raad" een veto-recht heeft in beslissingen die Warschau zou willen nemen. Waarnemers menen, dat de beslissing van Solidariteit, die raad slechts adviserende bevoegdheid te geven, in grote mate tegemoet komt aan bezwaren van de kant van de communistische regering onder generaal Jaruzelski.

Dat er sprake is van een diepe kloof tussen regering en Solidariteit, blijkt uit wat vicepremier Rakowski zei na een bijeenkomst met leiders van de "oude" vakbonden. De minister die speciaal belast is met vakbondsaangelegenheden, zei dat Solidariteit verantwoordelijk is voor de meeste problemen van het land., omdat het dag na dag in gebreke blijft bij het nakomen van de toezeggingen, geen stakingen uit te roepen of te steunen. Lech Walesa, de leider van Solidariteit, deed gisteren -- vermoedelijk uit ongenoegen van de politieke leiding in Warschau -- een rechtstreeks verzoek aan de vakbonden en arbeiders in West-Europa, zijn landgenoten met voedsel te hulp te komen. "Wij geloven dat Solidariteit geen grenzen kent", aldus Walesa. De politieke autoriteiten willen de basis van de regering weliswaar verbreden, maar niet tornen aan de overheersende positie van de (communistische) Verenigde Arbeiderspartij binnen het nationale front, dat het land regeert. Solidariteit is veeleer de mening toegedaan, dat de communistische autoriteiten het in ruim 35 jaar zo ver hebben laten komen, dat het land nu volstrekt aan de grond zit. Daarom heeft de regering volgens Solidariteit een groep adviseurs naast zich nodig, in wie het publiek wel vertrouwen heeft en die versoberingsmaatregelen kunnen "verkopen". Maar Jerzy Bafia, de regeringsafgevaardigde om over deze **kwestie met Solidariteit te praten, zei dat het vrije vakverbond niet kan garanderen,** dat de voorgestelde sociaal-economische raad voldoende vertrouwen geniet om impopulaire hervormingen door de bevolking aanvaard te krijgen. Volgende week praten regering en vakverbond verder over de vorming van een adviesraad voor de economie.

WILLEMSTAD — Premier Don Martina opende vanmorgen in het Princess Beach hotel de eerste werkzitting van de bijeenkomst van de Caribbean Conference of Churches (CCC). Gisteravond sprak hij vanaf het altaar ook enkele woorden (zie foto) bij de kerkdienst ter opening van de conferentie in de kathedraal van Pietermaai. Gezaghebber mr Ornelio Martina heette de buitenlandse gasten welkom op Curaçao. De gelijke naam van de twee aanwezige autoriteiten (premier en gezaghebber) wekte enige verwarring bij de buitenlandse gasten. De dienst werd geleid door de bisschoppen vlnr: mgr N. de Souza (Jamaica), Pantin (aartsbisschop van Trinidad) en mgr Wim Ellis (van het bisdom Willemstad). Naast hen zaten mevrouw Dorinda Sampath (van de presbyteriaanse kerk uit Trinidad), dr Roy Neehall (secretaris-generaal van CCC) en dominee Neville Smith (voorzitter van de Curaçaose Raad van Kerken). Voor meer details wordt verwezen naar de binnenpagina's.

VS voor ongedeeld Israelisch Jeruzalem

Blijvend vrije toegang voor allen

WASHINGTON — President Reagan van de Verenigde Staten heeft gisteren gezegd er de voorkeur aan te geven, dat Jeruzalem één blijft onder Israelische soevereiniteit. Het staatshoofd van de Verenigde Staten ontving op het Witte Huis 23 Joodse leiders.

Enkele uren na het gesprek verklaarde de woordvoerder van het Witte Huis, dat Reagan zich had uitgesproken voor een ongedeeld en Israelisch Jeruzalem, met een status die zich laat vergelijken met die van het Vaticaan. Dat wil zeggen dat Israel aan alle godsdiensten vrije toegang zou moeten garanderen tot de onderscheiden heilige plaatsen. De toekomstige status van Jeruzalem dient in onderhandelingen te worden vastgesteld, aldus de verklaring van het Witte Huis.

Op 3 september vorig jaar deed Reagan, als Republikeins kandidaat voor het presidentschap, een naderhand nogal betwiste uitspraak over Jeruzalem, de heilige stad voor Joden, christenen en Islamieten. Vorig jaar verklaarde Israel geheel Jeruzalem tot zijn eeuwige hoofdstad, inclusief de "oude stad", het oostelijk deel dat tot 1967 Jordaans gebied was en waar zich veel Islamitische heiligdommen bevinden. De huidige president zei toen:

"Jeruzalem is en blijft een ongedeelde stad met een blijvend vrije toegang voor allen. Ik geloof dat dit probleem opgelost moet worden door mensen met goede wil en wel in het kader van een blijvende regeling. Het eerste probleem is, die mensen aan de onderhandelingstafel te krijgen".

In het gisteren uitgegeven communiqué zegt het Witte Huis: "Het vredesproces van Camp David schept een onderhandelingskader dat zou kunnen leiden tot een definitieve oplossing van ingewikkelde problemen als Jeruzalem".

Schmidt intervenieert tussen oost en west

Breznjev als gast in Bonn verwacht

DEN HAAG — Helmut Schmidt treedt volgende week bij het bezoek van Breznjev aan Bonn weer op in zijn vertrouwde rol van bruggenbouwer tussen oost en west. Hij acht dit van cruciaal belang sinds de twee supermogendheden na Afghanistan vrijwel ieder direct contact schuwen. De kwestie van de Euroraketten zal ongetwijfeld in het middelpunt staan van de besprekingen tussen Schmidt en Breznjev.

Deze kwestie is de afgelopen weken in een stroomversnelling geraakt in het licht van het Amerikaans-Russische overleg hierover dat 30 november in Geneve begint. Na president Reagans plotselinge bekering tot de "nul-optie" (grof gezegd: verwijdering van alle middellange-afstandsraketten van Europese bodem), hoopt Schmidt dat Breznjev hem uit de eerste hand ook inzicht verschaft in de Russische onderhandelingspositie. In Bonn wordt bovendien de stille hoop gekoesterd dat de Sovjet-leider een verrassing in petto zal hebben, dat hij een gebaar van goede wil zal maken aan de vooravond van de Geneefse onderhandelingen.

Tot dusverre heeft Moskou -- onder anderen bij monde van Breznjev in een gesprek met het Westduitse weekblad Der Spiegel -- de nul-optie van de hand gewezen. Het Russische persbureau Tass noemde Reagans aanvaarding van die optie een propagandastunt. Schmidt zal komende week de moeite getroosten bij zijn hoge gast aan te dringen op een eerlijk compromis in de onderhandelingen met de Amerikanen over de Eurostrategische raketten. Hij kan wat dit aangaat rekenen op krediet bij de Russen. Voor hen is de kanselier een man die ze vertrouwen. Ze zien in hem een leider die invloed kan uitoefenen op de Amerikaanse regering. Schmidt zal dat niet ontkennen. Afgelopen week zei hij nog, niet zonder trots, dat de Amerikanen de nul-optie hebben geaccepteerd dankzij Westduitse pressie. Of hij echter ook Breznjev tot inschikkelijkheid kan bewegen moet afgewacht worden.

Schmidt zal bij Breznjev pleiten voor een evenwicht in de Eurostrategische bewapening. Dit hebben zijns inziens de Russen verbroken met de opstelling van hun SS-20 raketten voor de middellange afstand. Der Spiegel weet zelfs te melden dat de Westduitse regeringsleider zich in dit opzicht persoonlijk "bedrogen" voelt door Breznjev. Aan het slot van het bezoek dat deze in mei 1978 aan Bonn bracht, werd een gemeenschappelijke verklaring uitgegeven waarin de noodzaak van een wapenevenwicht onderschreven werd. Het tempo waarmee daarna de SS-20 werd opgesteld, heeft Schmidt ervaren als een slag in zijn gezicht. Niet voor niets zou hij het initiatief hebben genomen tot het NAVO-besluit van december 1979 om 572 nieuwe Pershings-II en Kruisraketten in West-Europa te stationeren als tegenwicht voor de SS-20. Niettemin hoopt Schmidt met Breznjev zaken te kunnen doen.

Schmidt begin januari naar VS

WASHINGTON — President Ronald Reagan zal op 5 januari in het Witte Huis besprekingen voeren met bondskanselier Helmut Schmidt, zo is donderdag in Washington bekendgemaakt.

De ontmoeting vindt plaats in de marge van een vakantie van de Westduitse regeringsleider in de Verenigde Staten. Schmidt was in mei van dit jaar ook de **gast van Reagan. De laatste** keer dat zij elkaar ontmoetten, was op de topconferentie van juli in Ottawa.

Suarez gaat partij UCD verlaten

MADRID – De voormalige premier van Spanje, Adolfo Suarez, is van plan de Christendemocratische partij (UCD) te verlaten, die hij zelf mede heeft opgericht. Dit heeft hij donderdag verklaard in een vraaggesprek met de Madrileense krant El Pais. Suarez werd in 1976 premier van Spanje na de dood van dictator Franco in 1975 en trad eind januari van dit jaar af. Hij verklaarde tegenover El Pais zich niet meer thuis te voelen in de UCD (Unie van het democratisch centrum). „Ik heb geen andere keuze dan de partij te verlaten". Aanhangers van Suarez verspeelden vorige week het leiderschap van de partij aan aanhangers van de huidige premier, Leopoldo Calvo Sotelo, die zaterdag, zo wordt algemeen verwacht, officieel tot partijleider zal worden benoemd. Suarez is tot op heden erevoorzitter van de partij. „Het is moeilijk de partij te verlaten die bijna je eigen kind is", zo zei Suarez, maar „ik zal vertrekken op het moment waarop het de minste schade toebrengt aan de partij". De 49-jarige Suarez werd in 1976 door koning Juan Carlos onverwacht tot premier benoemd om Spanje's overgang naar de democratie te leiden. Hij stichtte de UCD als coalitie van rechts tot centrum-linkse groepen in 1977. In dat jaar won hij ook de eerste algemene verkiezingen in meer dan veertig jaar in Spanje. Zijn tegenstreden dit jaar verbaasde vriend en vijand.

Huis voor Amerikaans aandeel in Sinai-leger

WASHINGTON — Met een grote meerderheid heeft het Amerikaanse Huis van afgevaardigden gisteren het regeringsvoorstel goedgekeurd, ten hoogste 1.200 Amerikaanse militairen te leveren aan de Sinai-vredesmacht. Dit legertje, samengesteld uit verscheidene nationaliteiten waaronder mogelijk Nederland, gaat toezien op de terugtrekking van Israel uit het voormalig Egyptische gebied. Conform de akkoorden van Camp David moet de terugtrekking eind april 1982 haar beslag gekregen hebben.

Met 368 stemmen voor en 13 tegen ging het Huis akkoord met het regeringsvoorstel, dat de Senaat al aanvaard had. Een van de leden van het Huis wees erop, dat de vredesmacht eerder een politie- dan een vechtfunctie heeft. De militairen — bij elkaar ongeveer 2.500 man — moeten toezien op naleving van het verdrag tussen Egypte en Israel, controle-punten bemannen, verkenningspatrouilles houden, observatieposten inrichten en van tijd tot tijd controle ter plaatse uitvoeren.

De Verenigde Staten dragen 60 procent van de kosten van de Sinai-vredesmacht. Die zijn begroot op 300 miljoen gulden in 1982, 85 miljoen in 1983 en 90 miljoen in elk van de daaropvolgende drie jaar.

Washington heeft een flink aantal landen benaderd met het verzoek, mee te doen in de vredesmacht. Van de landen, die een dergelijk verzoek hebben ontvangen (Nederland, Italie, Engeland, Denemarken, Australie, Nieuw-Zeeland, Colombia, Fiji en Uruguay) hebben tot nu toe alleen de laatste drie toegezegd militairen te willen leveren voor de Sinai-vredesmacht.

President Viola had hartinfarct

BUENOS AIRES – De Argentijnse president, generaal Roberto Viola, heeft gisteren een hartinfarct gehad, zo is van officiele zijde in Buenos Aires vernomen. Het staatshoofd zou tenminste een maand zijn uitgeschakeld.

Op 10 november was de 57-jarige Viola in het militaire hospitaal van de hoofdstad opgenomen. Toen werd gezegd dat hij aan hoge bloeddruk leed en enige dagen in het ziekenhuis moest blijven. Woensdagavond jl had het bureau van het staatshoofd laten weten dat de president niet voor maandag a.s. zijn activiteit zou kunnen hervatten.

Naar gisteren in officiele kringen werd vernomen zou Viola weer in het militaire hospitaal worden opgenomen. De minister van Binnenlandse Zaken, generaal Horacio Liendo, zal voorlopig als staatshoofd optreden. Viola is sinds 29 maart jl president.

Poolse soldaten terug naar kazernes

WARSCHAU – Poolse soldaten, die er vier weken geleden in kleine groepen op uit trokken om de bevolking op het platteland te helpen en om misstanden op te sporen, keren voorlopig naar hun kazerne terug.

Het televisiejournaal heeft gisteren een communique voorgelezen, waarin staat dat de eerste etappe er op zit.

Nu maken zij rapport van hun bevindingen.

Incident aan grens Honduras-El Salvador

TEGUCIGALPA – De bevelhebber van westelijk Honduras, kolonel Oscar Mejia, heeft donderdag gemeld dat „een groep guerrillastrijders" op Hondurees gebied uit El Salvador is binnengedrongen en een Hondurese patrouille heeft aangevallen. Daarbij zouden twee Hondurese militairen zijn gedood. De binnendringers zouden in een vluchtelingenkamp vluchtelingen uit El Salvador hebben aangehouden en ondervraagd.

De hoge commissaris van de VN voor de vluchtelingen in Geneve zei vrijdag dat bij de gewapende overval op een dorp in Honduras waar vluchtelingen uit El Salvador zijn gehuisvest drie mannen zijn gedood en twee gewond. De groep overvallers bestond uit 15 soldaten en 30 gewapende burgers, Verscheidene vluchtelingen werden ontvoerd uit het vluchtelingenkamp La Virtud. Twee Salvadorianen en een functionaris van Caritas werden gedood. De reden van de overval is niet duidelijk. De soldaten droegen uniformen van het leger van El Salvador. Zij hadden 30 vluchtelingen gevangen genomen maar lieten die vrij toen een westelijke televisieploeg het incident begon te filmen.

Schoolkinderen in bus verbrand

PERRELATTE – In Frankrijk zijn gisteren zes schoolkinderen in een bus verbrand en tien kinderen hebben ernstige brandwonden opgelopen, zo heeft de politie gemeld. De bus vloog in brand doordat een paar kinderen met lucifers en een blik benzine speelden.

Een kind nam een blik benzine mee in de bus. Een paar kinderen deden wie een brandende lucifer het dichtst bij het blik kon houden. De benzine vatte vlam en voor de chauffeur kon stoppen, brandde de bus als een fakkel. In de bus zaten schoolkinderen van vier Franse dorpsscholen.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad:
Goretti Salsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Ingrid de Meeyer, Viola Bernardus en Jenny Naaldijk.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.30 uur en Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - [illegible] uur worden opgegeven, behalve de zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop [illegible] en vrijdag verschijnen.

UITGEVERIJ [illegible]
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 [illegible].
[illegible]
Jos van der Schoot.
Redaktie: [illegible] Lucia Perez, [illegible] (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en [illegible].

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, J. A. Abrahamblvd z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3840; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis); Fotografe: Ellen Driess.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: Anne Halston, tel.: 2222; fotografie: Olga Sahats, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen, tel.: 01828-[illegible].

[illegible]
Curaçao: [illegible] tel.: [illegible], 37765, [illegible].
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Breedestraat 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers [illegible].
Abonnementen [illegible] per kwartaal.
[illegible]
Buiten [illegible] Antillen [illegible]:
NAfl. [illegible] per maand (luchtpost) of NAfl. [illegible] per maand [illegible].

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDDIENST [illegible]

[illegible]

WIT GELE KRUIS [illegible]

GEZINSVERZORGING [illegible]

KLEUTERBUREAU van 14.00-16.00 [illegible]

TANDHEELKUNDIGE [illegible]

VERLOSKUNDIGEN [illegible]

BOTICA'S [illegible]

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *That man from Singapore* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50); 24.00 uur *Naked came the stranger (part II)* (sexfilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50).
THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Joni* (true story, Engels, alle leeft., fl.5,-).
(zaterdag)
14.30 uur *Amazing Dobberman* (adventure, Engels, alle leeft., fl.2,50).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *The Big Red one* (adventure, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-); 24.00 uur [illegible] (horror, Engels, boven 18 jaar, fl.[illegible]).
TELECURACAO: 17.00 Little house on the Prairie; 17.52 Cartoons; 18.10 Physical Exercise; 18.[illegible] Tik Tak, Too/House Calls; 19.[illegible] Deporte tele-8; 19.30 Public Relation (EVD); 20.00 Noticiero tele-8; 20.30 Benson; 21.00 Hill Street Blues; 22.00 Show di Job; 23.00 Sluiting.
(ONDER VOORBEHOUD!)

BOTICA'S (nachtdienst):
Otrabanda: Curaçao, tel.: 23575; Punda: Juliana, tel.: 84500.

***

ZATERDAG
DIVERSEN
CUR. POSTZEGEL VER. 09.30-11.30 uur jeugdbijeenkomst-Jeugdhuis De Tamarijn.
OPENBARE BIBLIOTHEEK (Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-[illegible] uur; dinsdag en donderdag van [illegible] uur; zat. van [illegible] uur. De studiezaal is op maandag en donderdag geopend van 10.00-12.00 uur.

[illegible]
12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van [illegible]-12.00 uur.

CHRISTOFFEL PARK
08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

ALLIANCE FRANCAISE
(bibliotheek, Fokkerweg 7) elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.

TENTOONSTELLING CURACAOS MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).
(momenteel expositie Olieverfschilderijen van Bebe de Brabander-Miltenburg en tekeningen van Antoine Ghering).

***

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur, zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; [illegible] 08.00-12.00 uur.

[illegible] RNWO [illegible] tel. 8472.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur, gewone [illegible].

[illegible] dagelijks [illegible] 08.00-12.00/[illegible] uur; woensdag van [illegible] uur, zaterdag gesloten.

SERVICECLUBS [illegible]
Kiwanis [illegible] Hotel Bonaire om [illegible] vrijdag van [illegible] Bonaire. Round Table [illegible] tweede maandag [illegible] om 20.00 uur.

[illegible]
[illegible] dagelijks 18.[illegible] uur, zondag [illegible] uur en 10.00 uur.
[illegible]
dagelijks 18.30 uur, zondag [illegible] en 18.30 uur.
[illegible]
dagelijks ook zondag 18.30 uur.

Heer Bommel en de aamnaak

01018 – Toen de heer Fanth op de krant kwam, trok hij zich terug in zijn kamer om de almanak te bekijken.

"Zo'n gelal heb ik zelden gelezen," prevelde hij ontstemd. "Duimelot en Likkepot maken eens zo veel. Dubbel en strubbel! Geraaskal! Hm, het [illegible] een tijdje geleden. Hier heb ik vandaag: 'Klein [illegible] fijn moet het zijn!' Nog nooit zo'n blabla gehoord! En daarvoor ben ik nu lid van de Kleine Club. Zulke leuterkool wordt door burgemeesters en politiebazen ernstig genomen. Daar wordt [illegible] ze zich dik over, terwijl ik mijn best doe [illegible] krant te maken."

Het was duidelijk dat de hoofdredacteur zich opwond, want zijn gemompel [illegible] langzamerhand aan tot gepraat en ontstemd geroep. Buiten zijn deur verzamelde zich dan ook een ongerust groepje medewerkers, dat voorzichtig de deur opende toen hun chef begon te schreeuwen.

"Trompetten en gebral [illegible] val," bulderde de krantenmagnaat. "En die doldrammerij zou uitkomen? Moet ik dáár over schrijven? Heb ik dáár reclame voor gemaakt?"

Uitzinnig van drift gaf hij een vuistslag op zijn bureau, en omdat het gebouw daar niet op berekend was, zakte hij met het meubel door de vloer.

"Hij is op de avondeditie terecht gekomen," riep de redacteur sport geruststellend boven het ondergrondse geschetter uit.

CONCEPT-STATUTEN AAN BONDEN AANGEBODEN

Jubi Evertsz over voorbereidingen:

Verzet tegen oprichting Kamer van Vakbonden

WILLEMSTAD — Na een lange periode van stilzwijgen heeft de coordinator van het comité van de Kamer van Vakbonden, Jubi Evertsz, gisteren bij de opening van het AVVC-congres de concept-statuten van de vereniging Kamara Sindikal aan de aanwezige bonden uitgereikt. In een toespraak verklaarde Jubi Evertsz dat het niet gemakkelijk is gebleken de eenheid van vakbonden te bewerkstelligen zonder rekening te houden met interne en externe machten die zich daartegen verzetten en die verdeeldheid zaaien. Vanwege historische meningsverschillen, gebrek aan visie bij bepaalde bondsleiders, persoonlijke belangen, machtstrijd binnen de vakcentrales en gebrek aan organisatie en vorming moesten de voorbereiding tot die oprichting van een Kamer van Vakbonden op een laag pitje worden geraaid.

Jubi Evertsz wees tijdens zijn toespraak gisterenavond op de overgangsfase waarin de gemeenschap zich bevindt waarbij oude machtsstructuren en waarden langzamaan verdwijnen, waarbij toch wel de verdeeldheid en het gebrek aan tolerantie opmerkelijk is. Hij greep terug naar de ontwikkeling van het vakbondswezen op Curaçao dat in 1969 een belangrijke wijziging onderging toen de bonden ook hun politieke macht gingen gebruiken. In 1977 werd gestart met het proces om te raken tot de oprichting van een Kamer van Vakbonden waartegen verzet ontstond van machten binnen en buiten de gemeenschap.

De interne strategie was toen om op een laag pitje te gaan functioneren en verder te werken aan de voorbereidingen voor een werkelijke eenheid van de bonden, zei Evertsz.

Dat is nu uitgemond in de concept-statuten van de Kamer van Vakbonden die worden aangeboden aan alle bonden en binnenkort besproken worden in een plenaire vergadering waarop de Kamer eindelijk kan worden opgericht.

De Kamer, aldus de concept-statuten, ontleent haar bestaan aan de overtuiging dat het noodzakelijk is krachten te bundelen om haar doelstelling tot verwezenlijking te brengen. Zij gaat uit van de democratische beginselen en van de grondrechten zoals die zijn neergelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

De Kamara Sindikal erkent de betekenis die geloof van levensovertuiging kunnen hebben als bron van inspiratie voor vakbewegingsactiviteiten. De doelstelling van de Kamer vermeldt het in stand houden en uitbouwen van een democratische samenleving, in welke o.a. de vrijheid van onderhandelen van de werknemers vakbeweging is gewaarborgd en waarin zij wil behartigen de materiele en immateriele belangen van de werknemers en hun gezinnen in het algemeen.

Om haar doelstellingen te kunnen verwezenlijken ziet de Kamara Sindikal het als haar taak onder meer onderwijs en vorming te bevorderen en tevens verruiming van de mogelijkheden tot het dragen van verantwoordelijkheid, arbeidsomstandigheden om de menselijke persoonlijkheid tot haar recht te doen komen, een rechtvaardige verdeling van inkomen en vermogen, democratisering van het maatschappelijk leven en ruimtelijke ordening voor een gezond leefklimaat. De KS streeft verder naar internationale democratisering en gaat uit van solidariteit met de ontwikkelingslanden.

De KS kent volgens de concept-statuten drie beleidsorganen, te weten een gekozen hoofdbestuur, een raadgevend orgaan en het congres. Het hoofdbestuur bestaat uit negen man wordt gekozen door het congres. Het raadgevend orgaan bestaat uit de voorzitters van alle aangesloten bonden en het hoofdbestuur terwijl het congres als hoogste orgaan, bestaat uit de besturen van alle aangesloten bonden.

Directeur: geen conflict

Personeel legt Telecuracao lam

WILLEMSTAD — De directeur van de Antilliaanse Televisiemaatschappij Norbert Hendrikse, heeft vanmorgen de landsbemiddelaar op de hoogte gesteld van de walk out van het personeel waardoor TeleCuraçao sedert gisterenmiddag omstreeks zes uur uit de lucht ging. Volgens Norbert Hendrikse is de landsbemiddelaar daarmee nog niet officieel ingeschakeld omdat er volgens hem geen conflict bestaat bij ATM. Gisteren werd aan 14 personeelsleden meegedeeld dat hun ontslag was aangevraagd en dat zij voorlopig op non-aktief worden gesteld. Met die maatregel denkt de ATM-directie de loonkosten te kunnen reduceren met 400 duizend gulden per jaar.

Al geruime tijd deden geruchten de ronde bij TeleCuracao dat er ontslagen zouden vallen in het kader van een reorganisatie die door de ATM-commissarissen is afgedwongen. Slechts op die voorwaarde zou het werkcontract van ATM-directeur Hendrikse worden verlengd.

Gisteren werd de vakbond CFW, die het ATM-personeel vertegenwoordigt, uitgenodigd waarbij werd meegedeeld dat gezien de financieel-economische situatie van de ATM, voor veertien werknemers ontslag is aangevraagd. De 14 werknemers werden gisteren onmiddellijk op non aktief gesteld.

De ATM-directeur legde in een gesprek met de Amigoe uit dat dat was gedaan om sociale redenen zodat de betrokken personeelsleden meer tijd zouden hebben om ander werk te zoeken; verder om de werksfeer niet te vertroebelen omdat de werknemers zouden moeten blijven werken met anderen die geen ontslag zijn aangezegd, terwijl tenslotte ook veiligheidsredenen een rol speelden bij de beslissing de betrokkenen op non-aktief te stellen.

De meeste ontslagen vallen in de produktiesector van de ATM. Volgens Hendrikse bestaat er een capaciteit bij TeleCuraçao voor zes dagen produktie per week terwijl er in de praktijk slechts twee dagen per week wordt geproduceerd. Opvoering van die produktie zag hij moeilijk zitten vanwege de grote concurrentie van videomaatschappijen die met veel minder investeringen veel meer produceren.

Het administratiegebouw van TeleCuraçao zal worden verkocht zodat ter verhoging van de efficientie alle afdelingen worden ondergebracht in het studiogebouw. Naast een scherpere kostenbewaking, zal ook de verkoop agressiever worden aangepakt, hoewel tariefsverhogingen niet verwacht hoeven te worden.

Met de maatregelen probeert de ATM het hoofd te bieden aan de verliezen die dit jaar worden geschat op 900 duizend gulden. De personeelsuitgaven nemen 56 procent in beslag van de uitgaven, wat neerkomt op een bedrag van 1.9 miljoen gulden.

Na de walk out van gisterenmiddag van het ATM-personeel is er geen contact meer geweest met de CFW. De werknemers vergaderden gisterenavond in het AVVC-gebouw en besloten solidariteit te betuigen met hun collegas omdat zij zich onzeker voelen.

Vanmorgen stelde de ATM-directeur wel de landsbemiddelaar op de hoogte van de walk out, maar daarmee was nog geen bemiddeling aangezocht. "Er is geen sprake van een conflict zei Hendrikse. Om uitleg daarover gevraagd lichtte hij toe dat naar zijn mening de ATM-directie de bond had ingelicht over een maatregel die genomen moest worden. "Daarover zijn er geen onderhandelingen mogelijk", zei hij.

Werkgevers waarschuwen partners in SER:

Verlaging leeftijdgrens minimumloon werkt slecht

WILLEMSTAD — Een verlaging van de leeftijdsgrens voor minimumloners werkt nadelig op de werkloosheidssituatie, vindt de Newsletter van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao (VBC) en de Kamer van Koophandel (KvK). Daarom is van werkgeverszijde afwijzend gereageerd binnen de Sociaal-Economische Raad (SER) op een voorstel in die richting.

In de SER is een voorstel aan de orde gekomen om de leeftijdsgrens voor minimumlonen te verlagen van 21 naar 18 jaar. De meerderheid van de SER-leden (vakbonden en overheidsvertegenwoordigers) waren daar wel voor, maar de werkgevers tegen.

De werkgeversleden voerden aan dat zo'n maatregel de lonenstructuur aantast, omdat daar er van wordt uitgegaan dat jongeren relatief minder ervaring hebben en dus minder betaald hoeven te worden. Bovendien betekent zo'n maatregel hogere kosten voor de werkgevers, wat voor de jongeren tot consequentie heeft dat het nog moeilijker wordt voor hen om een baan te vinden, vooral de nauwelijks of niet geschoolden. Laaggewaardeerde arbeid wordt langs die manier volgens de VBC en KvK uit de markt geprezen. "Deze voorstellen tot wijziging van de Minimumloonregeling zijn dan ook volledig contrair aan het belang van een vergroting van de werkgelegenheid", stelt de VBC Newsletter.

Nu is het al zo dat jaarlijks veel jongeren die van school komen grote moeite hebben om aan de bak te komen. In de periode 1972-1980 ging het om gemiddeld jaarlijks 900 jongeren. Volgens een proefvolkstelling van medio vorig jaar bedroeg het werkloosheidspercentage uit onder de 15—24 jarigen voor Curaçao al 38,5. Van hen was ruim 70% ongeschoold tot vrij laag geschoold.

De jongelui onder 21 jaar hebben nu nog als voordeel dat werkgevers hen sneller in dienst nemen omdat zij goedkoper zijn dan diegenen boven 21. Als dat voordeel ook wegvalt, zijn hun kansen op werk verkeken. Zelfs dient rekening gehouden te worden in dat geval met ontslag op grote schaal van jongeren, voorspelt de nieuwsbrief. Temeer daar volgens de arbeidsregeling stringentere regels gelden voor jongeren die in dienst worden genomen.

De werkgevers zouden volgens dit artikel in de SER met een compromis-voorstel voor de dag zijn gekomen, die evenwel ook nadelige gevolgen zal hebben op de jeugdwerkloosheid, zij het minder dan in het voorstel van de SER-partners. Het compromis-voorstel behelst een fasering van de loongroei vanaf 16 jaar van 75% tot 20 jaar met 95% van het minimumloon.

Het verdient volgens de werkgevers aanbeveling om een grondige evaluatie te laten maken van de toepassing van de minimumloonwet in het kader van het totale prijs- en inkomensbeleid van de regering. "Voorkomen dient te worden dat wijzigingen in de Minimumloonregeling ad hoc worden doorgevoerd zonder de ingrijpende gevolgen voor de werkgelegenheid in ogenschouw te nemen", waarschuwen de werkgevers.

De Minimumloonregeling zou vervangen moeten worden door een regel over het "sociaal bestaansminimum" voor werkenden met gezinsverantwoordelijkheid en speciale aandacht moet worden besteed aan de sociale positie van de werklozen, inclusief jongeren. "Eenzijdige gerichtheid van de sociale wetgeving op de groep van economisch-actieven gaat voorbij aan de realiteit van een maatschappelijke ontwikkeling waarin de groep niet-actieven een steeds belangrijker rol gaat spelen", besluit de nieuwsbrief.

Winkeldieven aangehouden

WILLEMSTAD — Twee buitenlandse dames zijn aangehouden wegens diefstal van vier jurken in een zaak in de binnenstad. Zij werden op heterdaad betrapt door het winkelpersoneel. Het duo dat geen vaste verblijfplaats heeft is opgesloten en zal getransporteerd worden.

WILLEMSTAD — Voor de opening van het tweede congres van de vakcentrale AVVC bestond er gisterenavond opvallend weinig belangstelling van de Curaçaose vakbonden zelf. Volgens de AVVC-voorzitter was dat voorzien omdat er verschillende andere aktiviteiten waren gisterenavond. Wel hadden diverse werkgevers gehoor gegeven aan de uitnodiging waardoor in het gebouw van de vakcentrale diverse werkgevers gebroederlijk aan een tafel zaten met hun werknemers. Dat was bijvoorbeeld het geval bij de "hospitaaltafel" waar de algemeen directeur Ivan Asjes van gedachten wisselde met CBV-vertegenwoordigers, in een heel andere sfeer dan die welke enige weken terug leidde tot een staking in het ziekenhuis.

Min. de Castro bij opening AVVC-congres:

Tendens naar steeds kleinere organisaties

WILLEMSTAD — Het tweede congres van de vakcentrale AVVC werd gisterenavond officieel geopend door minister Marco de Castro die zijn ambtsgenoot van Arbeid Jules Eisden verving. Het congres zal gedurende deze dagen het beleid van de vakcentrale uitstippelen terwijl morgenmiddag de verkiezing zal plaatshebben van het AVVC-bestuur. Tot gisterenavond waren er nog geen kandidaten ingeschreven voor het voorzitterschap en naar verwachting zal de huidige voorzitter, Roque Koeyers, worden herkozen.

Minister De Castro wees in zijn openingswoord op de steeds gecompliceerdere organisatievormen die de maatschappij tegenwoordig vereist, terwijl de individu zich daarin steeds meer verloren gaat voelen.

De individu zou daarom aldus de bewindsman, steeds meer naar een eigen organisatie uitkijken waarin hij zichzelf en zijn problemen beter kan herkennen. Daardoor ontstaat wel een tendens om steeds verder te decentraliseren, waarschuwde de bewindsman, waardoor er allerlei kleine organisaties worden opgericht.

Volgens minister De Castro is het juist van belang om organisaties te vormen die werkelijk de werknemersklasse vertegenwoordigen en niet slechts individuele belangen behartigen. Daarmee wilde hij niet pleiten voor centralistische of autokratische organisaties maar wel voor grote democratische organisaties die hun informatiekanalen continu openhouden zodat de leden de organisatie kunnen controleren. Die organisaties kunnen dan wel als partner met voldoende autoriteit worden beschouwd door andere grote organisaties, zoals werkgevers- en overheidsorganisaties.

Het congres van de AVVC waaraan de besturen van alle aangesloten vakbonden participeren, behandelde vandaag het verslag van de aktiviteiten van de vakcentrale gedurende de afgelopen jaren en het financieel verslag. Morgen wordt in de morgenuren gediscussieerd over resoluties waarin de wensen ten aanzien van het AVVC-beleid worden verwoord, waarna in de namiddag de bestuursverkiezing zal plaatshebben. Alles wees er gisteren op dat de huidige voorzitter Roque Koeyers zonder al te veel moeite morgen herkozen zal worden in die functie. Tot nu toe heeft hij zich als enige uitgelaten over het AVVC-beleid dat volgens hem veel militanter zou moeten worden.

Commentaar
Museum

DE SLUITINGSDREIGING van het Curaçaos Museum is niet louter bedoeld om de overheid tot grotere spoed te manen in het nakomen van financiele verplichtingen aan de stichting. Het is tevens bedoeld om aan te geven dat in politieke en ambtelijke kring bar weinig verstand en interesse bestaat ten aanzien van aangelegenheden die de cultuur en de historie aangaan. Het was deze week dat een betrokkene in het lokale culturele gebeuren het typeerde als "hacer cultura es hacer guerra". Om wat te bereiken in het politieke en ambtelijke bestel moeten muren doorbroken worden. De ambtenaren zien in de regel dit soort culturele instellingen meer als bedelende instanties, wat een volkomen verkeerde interpretatie van feiten is. De politici zien cultuur-zaken meer om er hier en daar naam mee te maken, maar stemmen worden er niet mee gewonnen.

Door deze laksheid van overheidszijde wordt zelfs in de hand gewerkt dat bestaande reglementen en wetten moeten worden overtreden anders was het museum al eerder over de kop gegaan. Een financiele injectie in het museum is geen geste ten opzichte van het stichtingsbestuur, maar een noodzaak voor een verantwoorde sociaal-culturele ontwikkeling op Curaçao en de rest van de Antillen. Vandaar dat het imperatief is dat het ambtenaren-apparaat en de politieke organen zich met meer ernst bezig houden met zaken betreffende de ondermeer de financien van het museum. Wat dat betreft kan grote broer "het Land" nog aardig wat leren van kleine broer "het Eiland". Om te vermijden dat de zaak spaak loopt, zal het Land allereerst binnen twee weken tijd over de brug moeten komen met een half ton achterstallige subsidies om vervolgens zich toch gedegen op de hoogte te stellen van de werkelijke kosten verbonden aan de exploitatie van een uit cultureel en historisch — en zelfs toeristisch — oogpunt zo belangrijk instituut als het Curaçaos museum.

Premier Martina in openingsrede CCC-assemblée:

Politiek en religie met elkaar verweven

WILLEMSTAD — "Kerk en staat hebben elk hun eigen taken, die ze naar beste kunnen moeten uitvoeren, en in laatste instantie streven ze beiden naar hetzelfde grote doel: het geluk en het welzijn van de mensheid". Dit zei de Antilliaanse premier Don Martina vanochtend in zijn openingsrede van de Algemene Vergadering van de Caribbean Conference of Churches, die tot en met 25 november op Curacao wordt gehouden.

De minister-president wijdde in zijn rede uit over de relatie tussen godsdienst en politiek.

De scheiding tussen kerk en staat is nog maar enkele eeuwen een feit. Daarvoor was alle macht, wereldlijk zowel als geestelijk in handen van de kerk. Gebonden aan dit verleden, zo stelde Don Martina, vertoonde kerk een natuurlijke neiging tot de machtsstructuur waar ze eens een deel van was. "Maar", voegde hij daaraan toe, "zoals er grote revoluties hebben plaatsgevonden in ons politieke denken, zo hebben ze ook plaats gevonden in het religieuze denken. Op dit moment zien we dat religie en politiek nader tot elkaar komen in de wetenschap dat, hoewel ze door het verschil in concept en taken van elkaar gescheiden zijn, er voor de mensheid alleen een bevredigend resultaat kan worden bereikt in nauwe samenwerking en begrip tussen beider opdrachten". Hij illustreerde dit door te stellen dat bijvoorbeeld in het Caribisch gebied en Latijns-Amerika een aantal van de meest verlichte en progressiefdenkende mensen afkomstig zijn uit religieuze organisaties. "De kerk, die zich bekommert om de ziel van de christen, om de totale mens, is gaan begrijpen dat honger, armoede en onrechtvaardigheid een mens niet nobel maken, maar de grondslag voor kwaad vormen".

Vervolgens citeerde premier Martina de vermoorde aartsbisschop van San Salvador, monseigneur Oscar Romero, die stelde, dat religie een politieke dimensie moet hebben en sociale repercussies. "In de visie van Romero is het niet de kerk, die de politieke organisatie wil aanvallen, maar is het eerder de zondige politieke structuur, die inbreuk maakt op de menselijke waarde en schade berokkent aan de ziel, hierdoor elke christen dwingend zichzelf af te vragen: kan ik dit accepteren en nog steeds met een goed geweten priester of christen zijn?" Religie en politiek zijn, aldus de premier, innig met elkaar verweven in onze maatschappij en onze levens. Weliswaar zijn er taken die specifiek op politiek terrein liggen en andere die typisch op het gebied van de godsdienst liggen. "Maar wanneer een politieke structuur "zondig" wordt in de betekenis die Romero daaraan gaf, wanneer de vrijheid van de mens wordt bedreigd, wanneer hij wordt uitgebuit zodat hij verwijfeld is, dan heeft de kerk, denk ik, niet alleen het recht, maar zelfs de plicht om zich hiertegen uit te spreken", zo zei Don Martina. "Politici bevechten elkaar, het is zondaar tegen zondaar, de kerk veroordeelt nooit de zondaar, maar altijd de zonde zelf". En hier zag de premier een duidelijk antwoord op de vraag waar de scheidslijn tussen kerk en staat moet worden getrokken: De kerk kan en mag geen enige politieke keuzes maken, maar ze moet zich altijd uitspreken ter verdediging van spirituele waarden en moet misbruiken veroordelen. die eeuwige waarden ondermijnen."

Premier Martina besloot met de deelnemers aan de CCC-vergadering vruchtbare sessies toe te wensen en zei vereerd te zijn, dat Curaçao als locatie was gekozen.

Muziek

WILLEMSTAD — Het lange wachten in de kathedrale kerk van Pietermaai werd donderdagavond bekort door het orgelspel van pater Pim Janssen O.P. Omdat de bussen een half uur te laat arriveerden, kreeg hij eenzelfde tijd langer om te improviseren op het indrukwekkende orgel van Pietermaai. Ook het andere onderdeel van de muzikale begeleiding, Serenada onder leiding van Frank Davelaar, trok de aandacht. Tijdens de dienst vertolkte het koor enige liederen zoals een aria. Meermalen keerden gasten van de conferentie en ook andere kerkbezoekers zich om om het koor te zien.

VBC en KvK tegen referendum op dit moment op Curacao

WILLEMSTAD — De VBC en KvK zijn tegen het houden van een referendum onder de bevolking op Curaçao over staatkundige onderwerpen op dit moment. De informatie-overdracht aan de bevolking is nog onvoldoende geweest, vinden deze werkgeversorganisaties.

In de laatste uitgave van de VBC Newsletter wordt melding gemaakt van de uitkomst van de Koninkrijkstop een maand geleden in Den Haag. Bij gelegenheid wordt de Curaçaose bevolking zich ook uit te spreken over de staatkundige toekomst van dat eiland. "Een referendum is echter slechts dan zinvol, als duidelijk voor ogen staat wat de alternatieven zijn", stelt de redactie van dit blad. "De voorlichtingscampagne van het eilandgebied Curaçao heeft die duidelijkheid niet mogen creeren". Hiermee zitten zij duidelijk op de lijn van de coalitie-genoten MAN en DP die dezelfde argumenten hanteerden en een volksraadpleging onder de huidige omstandigheden niet verantwoord achten.

Tachtig-jarige verkracht

WILLEMSTAD — In de nacht van woensdag op donderdag heeft een man een tachtigjarige dame verkracht en haar daarbij mishandeld.

De bejaarde is in het ziekenhuis opgenomen. Er is wel een arrestatie verricht maar de politie is niet zeker of de betrokkene het inderdaad ook heeft gedaan.

Rond half drie in genoemde nacht werd een patrouille naar een woning in de omgeving van de Oranjestraat gedirigeerd. Daar trof men de bejaarde aan met blauwe plekken aan haar gezicht en bloed op haar nachtjapon. Zij vertelde de politie dat plotseling een man was binnengekomen en die haar had overvallen. Zij had nog met de man geworsteld, maar kon zich uiteindelijk niet meer verzetten. De man maakte misbruik van de bejaarde.

Met een ambulance werd het slachtoffer naar het ziekenhuis vervoerd. De Kinder- en zeden politie heeft deze zaak in handen. Een twintigjarige man werd aangehouden. Hij woont ook in de buurt van de Oranjestraat.

KvK-voorzitter spreekt rede uit tijdens VBC-lunch

WILLEMSTAD — Oud-VBC-voorzitter en huidige KvK-voorzitter Hubert Salas jr spreekt dit jaar de rede uit tijdens de VBC-lunch die traditioneel aan het eind van het jaar wordt gehouden. Zijn toespraak zal gaan over de vraag "hebben wij toekomst in toerisme?". Deze lunch wordt opnieuw gehouden in de ballroom van het Hilton hotel op 18 december en is bestemd voor leden en genodigden.

In verkeer 5 gewonden

WILLEMSTAD — In het Curacaose donderdag-verkeer vielen vijf gewonden, van wie er één in het ziekenhuis werd opgenomen. De politie handelde 21 ongevallen af. De direct aangerichte materiele schade wordt geschat op totaal 34 mille.

Over definitie "niet actief politicus"

Politici Curacao in protest tegen Den Uyl

WILLEMSTAD— De Curaçaose politici zijn verontwaardigd over de definitie die minister Joop den Uyl (Antilliaanse Zaken) erop na houdt voor "actieve politici". De besprekingen over de Curaçaose voordracht zijn gestagneerd na bekendwording van een brief van Den Uyl over deze materie.

De Commissie van Overleg (fractie-vertegenwoordigers en BC) vergaderde gisteren voor de derde maal om tot een voordracht te komen voor lidmaatschap van de studie-commissie. Het BC had premier Don Martina evenwel uitgenodigd voor de vergadering. Die maakte melding van ontvangst van een telegram van gevolmachtigde minister Ronnie Casseres die op zijn beurt weer een brief had ontvangen van minister Den Uyl. Daarin wordt erkend dat tijdens het beraad in kleine groep (Den Uyl, Van Agt, Don Martina en Betico Croes) op 27 oktober 's avonds in Den Haag is afgesproken dat het aanbeveling verdient om geen actieve politici te benoemen in de studie-commissie. Dat zou zijn om het verloop van de werkzaamheden en de doelmatigheid er van te bevorderen. Op het moment van zijn aanstelling zou de betrokkene geen actief politicus mogen zijn en die status moet hij weten te behouden gedurende de tijd van zijn lidmaatschap van de commissie.

Als actief politicus beschouwt minister Den Uyl blijkens die brief al diegenen die geen openbare functie bekleden in politieke sfeer, zowel in legislatieve als uitvoerende zin. Dat betekent dat voor wat de Antillen betreft alle leden van de Staten en de Eilandsraden alsook alle gedeputeerden en ministers uitgesloten worden. Maar anderen die actief zijn in de politieke partijen kunnen wel als niet-actief politicus worden beschouwd. Dat is nu voor de Curaçaose partijen een onaanvaardbare interpretatie van de term niet-actief politicus.

Hoewel van de DP-zijde nog even de kandidatuur van oud-gezaghebber Michael Gorsira werd onderstreept, bleken de anderen onder de huidige omstandigheden niet bereid om over namen te spreken, juist op een moment dat er een doorbraak in deze zakelijk verlopen discussies op handen leek. De oppositie liet weten dat de zaak weer helemaal in de "KWG-sfeer" is terecht gekomen en dat zij daarom voorlopig niet over namen spreken en zich zelf afvragen of deelname van Curaçao in die commissie nog wel zin heeft. De wijze waarop minister Den Uyl uitleg geeft van die term maakt dat Curaçao voelt dat Nederland opnieuw onder één hoedje met Aruba speelt. Langs die weg kan de kandidatuur van zowel Hendrik Croes als uitgesproken CDA-er Barend Biesheuvel worden gerechtvaardigd. Curaçao was juist wel serieus bezig een niet-politicus voor te dragen.

Zegslieden uit deze vergadering meldden de Amigoe dat premier Don Martina nauwelijks meningen heeft gespuid tijdens het overleg. Toch was duidelijk aan te voelen dat hij zich er ook niet gelukkig mee is, omdat de hele kwestie op hem wordt afgeschoven door minister Den Uyl. De premier was zelf vanmorgen niet bereikbaar voor nader commentaar.

Om elf uur vanochtend hervatten de Curaçaose politici het overleg over deze zaak. Het was de bedoeling om tijdens die bijeenkomst een protest-telegram te formuleren rechtstreeks gericht aan en bedoeld voor minister Den Uyl.

PROSPERO BAIZ/INTERCONTI, filialen op Saliña, Santa Maria en Brievengat, heeft nu op Otrobanda een nieuwe geopend in het voormalige Home of Tomorrow aan de Roodeweg. Ook daar wordt een verscheidenheid aan artikelen gepresenteerd voor de huishouding, alsook gereedschap en tuinbenodigdheden.

Caribische kathedraal

WILLEMSTAD — Voor de tweede maal was de kathedrale kerk te Pietermaai het middelpunt van een internationale en wederom een Caribische samenkomst. Acht jaar geleden had er in aanwezigheid van ongeveer twintig bisschoppen uit het gehele Caribische gebied en de Celam-secretaris de wijding van mgr Wim Ellis tot bisschop van Willemstad plaats. Het was toen een feilloos verlopende plechtigheid, met dit verschil echter dat toen de klemtoon lag op het eigene aan zang bv, maar ook met een schitterende offerdans en een litaniegebed als een tumba. De kerk van Pietermaai werd door mgr J.M.Holterman O.P. indertijd verheven tot kathedraal, toen Willemstad, van vicariaat een bisdom werd. De plechtigheid daarbij had plaats in het Rifstadion, terwijl bij de wijding van mgr Holterman ook uitgeweken werd van de pro-kathedrale kerk Santa Ana en wel naar de Santa Famia-kerk.

Caribische kerken conferentie begonnen

Onze Vader als opdracht en programma bij beraad

WILLEMSTAD — Het Onze Vader, het gebed dat Christus zijn leerlingen leerde, kan een opdracht zijn, ook voor een orgaan als de Caribische Conferentie van Kerken (CCC). Zo bleek duidelijk uit de preek van de Jamaicaanse bisschop, N. de Souza. Een zinsnede uit het Onze Vader als Geef ons heden ons dagelijks brood houdt zo de opdracht in te zorgen dat de armoede verdwijnt, maar ook dat de mens in zijn menselijke waardigheid erkend wordt. Het Koninkrijk van God is namelijk niet iets dat ergens in het vage weg wel eens zal komen; het is de opdracht aan de christenen daar hier en nú aan te werken.

De bisschop van Kingston wees nadrukkelijk op de infrastructuur waarin het bidden van de mens geplaatst moet worden. In zo'n infrastructuur is tien jaar geleden de Caribische kerken-conferentie begonnen. Een stuk infrastructuur welke alle gebieden in de Caribische regio met elkaar gemeen hebben, is het kolonialisme. Met dit kolonialisme kwamen trouwens de christelijke kerken meer naar dit gebied. De infrastructuur is vóór de kerken heden ten dage nog steeds één uitdaging om zich waar te maken.

Bisschop De Souza ging hier nader en dieper op in in zijn nagenoeg een uur durende preek in de warme kathedraal van Pietermaai. De duur en deze omstandigheid, waaronder de preek werd gehouden, deden hem wellicht niet geheel tot zijn recht komen. De preek was echter wel een bezinning, welke diepgang had en welke in feite het programma bepaalde voor de vergaderingen van de Caribische kerken-gemeenschap, welke zich op de toekomst richt, maar moet werken vanuit het verleden.

De Jamaicaanse bisschop hiled zijn preek tijdens een indrukwekkende en toch ook weer sobere dienst, waarin de gebrokenheid en het streven naar eenheid telkens weer doorklonken. In het bidden en in het zingen. De verschillende talen kwamen tot hun recht, welke in de smeltkroes, welke het Caribische gebied is, gesproken worden. Duidelijk kwam dit tot uitdrukking bij het gezamenlijk bidden van het Onze Vader vlak nadat de bisschop De Souza daarover had gemediteerd. Ieder bad in zijn eigen taal, zo ongeveer als op Pinksteren gebeurde toen ieder in zijn eigen taal de apostelen hoorde getuigen. In verschillende talen ook beaamde men de voorbeden. Teken van verdeeldheid, maar ook van eenheid. Een verwijzing naar de eenheid welke onderweg moet zijn tussen de kerken, was ook de gezamenlijke zegen van de drie bisschoppen: aartsbisschop Pantin van Port of Spain, bisschop De Souza van Kingston en mgr Ellis van Willemstad. De verdeeldheid, de kloof welke er nog is, blijkt uit de afwezigheid van het gezamenlijk maaltijd houden. De weg daarnaar toe is kennelijk nog erg lang.

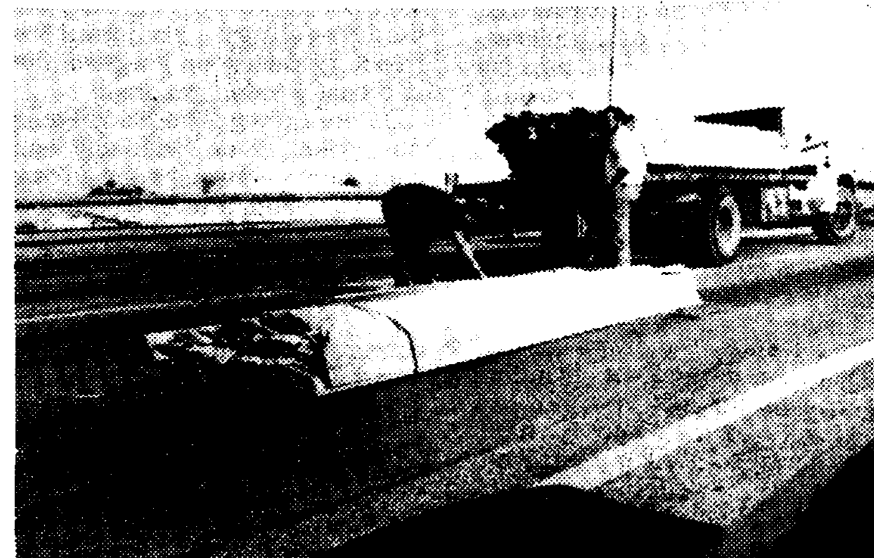
De wil tot eenheid is echter aanwezig. Daarvan getuigde de oprichting indertijd van deze Caribische conferentie, daarvan werd ook gisteravond getuigd in de welkomstgroet door de voorzitter van de Curaçaose Raad van Kerken, dominee Neville Smith en in het gebed door de secretaris-generaal van de Caribische kerkenraad dr Roy Neehall. Ook premier ir Don Martina en gezaghebber mr Ornelio Martina verwezen naar deze eenheid en ook naar de bijdrage welke de kerken kunnen leveren aan het welzijn van de mensheid. De premier deed dat als "fellow christian", zoals hij het zei.

Deze dienst getuigde ook op een andere manier van de dagelijkse werkelijkheid met zijn moeilijkheden en problemen op communicatief gebied doordat men een half uur te laat begon omdat de gasten kennelijk ergens waren blijven steken met hun bussen. En desondanks kwamen nog vele gedelegeerden telaat.

De gebrokenheid binnen het Caribisch gebied en tussen de Caribische kerken is niet alleen door de kolonisten doelbewust in de hand gewerkt, zij is tot voor kort ook het gevolg geweest van gebrek aan communicatie, aan onderling verkeer. Het streven naar eenheid binnen de Caribische kerken, is nog pas van recente datum evenals dit streven naar eenheid op ander gebied ook nog geen lange geschiedenis heeft. Daaraan deed dit laat komen en de vervoersproblemen denken.

Maar eenmaal in de kerk werden allen opgenomen in de sfeer van eenheid, waar van zo duidelijk ook getuigd werd in het massale samenzingen van de verschillende liederen, welke op zich ook naar het verleden wezen door hun gedragenheid in tegenstelling met het eigentijdser en Caribische lied dat zingt over de rechterhand van God, "die de gebroken lichamen, geesten en zielen heelt; die ook het zaad van de vrijheid plant, van de hoop en van de liefde in deze Caribische landen". Dit klopte precies met wat eerder als een oud kerklied in het Engels en Nederlands gezongen was, waar gesproken werd over die God, die een helper is die bevrijdt. Dit woord vrijheid zal in de komende dagen nog regelmatig vallen op de conferentie evenals de bijbelse term gerechtigheid. Het zal dan niet bij het spreken moeten blijven, maar zoals bisschop De Souza opmerkte in zijn preek; dit praten en bidden zal moeten doorklinken in het dagelijkse leven, waarin de mens soms zo zwak en klein lijkt, en waar hem pijn en kruisiging wacht zoals het Christus overkwam die zich inzette voor zijn menen in nood en in onrechtvaardige structuren.

WILLEMSTAD — De lading van een open vrachtwagen begon gisteren bij een van de toegangswegen naar de brug te schuiven totdat een deel ervan op het wegdek terecht kwam. Als gevolg daarvan werd het verkeer geruime tijd opgehouden om de inzittenden van de vrachtwagen de tijd te gunnen de lading hout weer — en beter — op te laden.

Leerlingenactie LTS herhaalt zich

KRALENDIJK/WILLEMSTAD — De leerlingenactie bij de LTS op Bonaire heeft zich vanmorgen herhaald. Evenals gisteren bleven de LTS leerlingen aanvankelijk buiten de klaslokalen. Later stelde de directie van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB), waarvan de LTS een onderdeel vormt, de leerlingen voor de keuze: of naar de klas of naar huis. Ook ditmaal werd voor de klas gekozen.

De actie heeft te maken met het rapport dat is uitgebracht door een ambtelijke commissie over de Bonaireaanse LTS. De leerlingen willen met hun actie bereiken dat de aanbevelingen van dit rapport nagekomen worden door de vakbond Simabo en door het SGB schoolbestuur. Deze hebben dat indertijd ook beloofd.

Het LTS-rapport is geheim. Alleen aan de beide partijen is [...] ter beschikking gesteld. Zonder toestemming van de commissie mag het niet ter hand van [...]pers worden gesteld. Daarom [...] ook officieel niet bekend wat [...] aanbevelingen precies inhoud[...]

De vakbond Simabo heeft [...] verschillende betrokken g[...]peringen zoals oudercommiss[...] en de leerlingenraad over [...] rapport gesproken. De Sima[...] zou, naar de Amigoe heeft v[...]nomen niet achter de leerl[...]genactie staan.

Van de voorzitter van het SG[...] schoolbestuur is ondertuss[...] vernomen dat hij nog geen [...] sproken. Hij zou pas vanmorgen [...] eerst contact moet opnem[...] met instanties zoals de di[...]tie en zijn adviseurs. Pas na[...] men met deze instanties he[...] vergaderd kan men zijn sta[...]punt bepalen en de aanbeve[...]gen uitvoeren.

Effecten van aanvaard pakket fiscale wetten

WILLEMSTAD — Tijdens de Statenvergadering heeft minister drs Marco de Castro geprobeerd uit te leggen dat het belastingpakket dat hij had ingediend wel degelijk soelaas biedt. Hiervoor hanteerde hij enkele cijfers voor wat betreft de effecten van de wetten op verwervingskosten, ten behoeve van de werkende gehuwde vrouw en van de eenmalige inflatie-correctie over 1981. Hierbij is de automatische inflatie-correctie per januari 1982 nog niet eens ingecalculeerd. De minister hanteerde twee voorbeelden.

In de een verdient de man op jaarbasis 7000 gulden en zijn echtgenote 5000 gulden. Aan zuiver inkomen heeft het kinderloos echtpaar op dit moment aan het eind van het jaar 11.760. Het verschuldigde belastingbedrag op jaarbasis is voor hen samen 865 gulden. Na verrekening van de nieuwe wet op verwervingskosten moeten zij 850 gulden belasting betalen, een vermindering van 15%. Na verrekening van de reductiemogelijkheden voor de gehuwde vrouw zakt dat bedrag t[...] 677,50 gulden; een daling v[...] 187,50 oftewel 21,7%. Na to[...]passing van de inflatie-correctie van 15% voor dit jaar wordt h[...] eind-belastingbedrag 493,7[...] hetgeen een daling inhoudt v[...] 371 gulden oftewel 42,9%.

In het tweede geval gaat h[...] om een man die jaarlijks 20.0[...] gulden verdient en zijn echt[...]note 10.000 gulden. Na aftr[...] heeft dit kinderloos echtpaar [...] nog aan het eind van het ja[...] tezamen 29.400 gulden. Sa[...] zijn ze aan de belastingen 54[...] gulden verschuldigd. Na aftr[...] van de verwervingskost[...] volgens de nieuw aangenom[...] wet verwervingskosten ga[...] daar 70 gulden af, wat ee[...] daling is van 1,3%. Na reduc[...] voor de gehuwde vrouw vol[...] een vermindering van 410,[...] gulden oftewel 7,5% op h[...] totaal. Na toepassing ook [...] eens van de eenmalige inflati[...] correctie over dit jaar volgt [...] totale verlaging van d[...] belastingbedrag van 1507,[...] oftewel 27%. Het aanvankeli[...] verschuldigde bedrag van 54[...] gulden is voor hen terugg[...] bracht tot 3932 gulden.

Andrés Bello-week

WILLEMSTAD — Omdat het op 29 november tweehonderd jaar na de geboorte van de beroemde Venezolaanse schrijver en filosoof Andrés Bello is, vindt op Curacao (en Aruba) een "Bello-week" plaats met tal van activiteiten. Ondermeer wordt aan de Van Leeuwenhoekstraat een buste van Bello onthuld.

Het departement van Cultuur en Opvoeding, de sectie Cultuur van het eilandgebied Curacao, het Venezolaanse consulaatgeneraal en het Centro Bolivar y Bello hebben de tweehonderdste geboortedag van Bello aangegrepen voor een speciaal programma. Bello is bekend in Latijns-Amerika als dichter, schrijver, pedagoog, jurist en journalist. Hij heeft na geboren te zijn in Venezuela jaren in Engeland gewoond en dertig jaar in Chile. Ook buiten Latijns-Amerika geniet hij bekendheid. President Ronald Reagan heeft deze week nog ter gelegenheid van het bezoek van de Venezolaanse president Luis Herrera Campins aan Washington verklaard dat als Bello er meer maar één in de 200 à 300 jaar geboren wordt, aldus consul-generaal José Angel Ciliberto Oropeza in een toelichting op een persconferentie.

De Bello-week wordt maandag geopend met de offici'ele proclamatie door gezaghebber mr Ornelio Martina 's morgens om half elf op het bestuurskantoor van de "Semana en honor á Andrés Bello". Die avond is er om half negen een lezing in het centrum Bolivar y Bello op Marie Pompoen van prof Ruben Darío Gonzalez met een visie over het leven en de werken van Don Andrés Bello. Dinsdag wordt een tv-programma gewijd aan Bello met medewerking van Carlos Moreno Peña van Bolivar y Bello op Curacao. Woensdag houdt oud-journalist en huidig consul-generaal Oropeza een lezing over Bello als journalist om half acht in Bolivar y Bello. Donderdag worden in de ochtenduren speciale boeken over Bello uitgereikt aan autoriteiten als de gouverneur, de premier en de gezaghebber. Vrijdag is er om acht uur 's avonds een optreden van een moderne jazz-groep uit Venezuela en een folkloristische groep van Curacao op het Wilhelminaplein. Om half negen houdt prof Carlos Felice Cardot in Bolivar y Bello een lezing over Bello. Zaterdag verzorgt het Curacaose koor Orfeo Alegro om acht uur 's avonds in Bolivar y Bello een concert.

Op zondag 29 november vindt het hoogtepunt plaats. Dan wordt het borstbeeld onthuld van Bello op een stuk open terrein tussen de Johan Mauritsschool en het technisch college St Jozef. Dat terrein is afgestaan aan de Venezolanen die er drie ton tegen aan gooien om een Plaza te maken voorzien van banken, verlichting, struiken, planten, bomen en wandelpaden als geschenk aan de bevolking van Curacao. Bij de sluitingsceremonie die avond zal ook de waarnemend premier van Venezuela, zelf een schrijver, Enrique Aristeguieta Grancko een rede houden in het Centro Bolivar y Bello aan de Martin Luther Kingboulevard gevolgd door een gezellig samenzijn.

Ter gelegenheid van deze week worden posters en folders uitgedeeld. De proclamatie-tekst wordt in Caracas overhandigd aan president Campins. Het project past in het culturele verdrag tussen Venezuela en de Antillen. "De cultuur en het denken zijn eeuwig", zei de consul-generaal "en dat Bello eeuwig is". Bij alle evenementen wordt het publiek gratis toegelaten.

TeleCuracao maakt fout met Enfasis goed

WILLEMSTAD — TeleCuracao heeft afgelopen zaterdag een andere aflevering van tv Enfasis van de Schooladviesdienst (SAD) uitgezonden, dan bedoeld was. Volgens planning breng TeleCuracao vanavond (vrijdag) de juiste aflevering; het gaat om een programma dat is afgestemd op de komende feestdagen over verantwoord speelgoed. De uitzending is om kwart over zeven. Aldus het donderdag gedateerde communique, dat vanmorgen de Amigoe bereikte. Bij het uitbreken van een staking bij TeleCuracao uitgebroken zodat verwacht mag worden dat ook deze Enfasis uitzending nog niet te zien zal zijn.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS OP Aruba, dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid-La Fama, Popular, Piet Soda Fountain en Spark and Clean.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba, Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00 - 12.00/ 14.00 - 17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950.

Pageboy: 027 - 774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays bank.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 en 24.00 *Hair* (14 jr.).
Rialto: 20.06 *Ordinary people* (18 jr.); 22.30 *Bel ami* (18 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 *Humanoids from the deep* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 *The evil* (18 jr.); 24.00 *Conduct unbecoming* (14 jr.).

★★★

WIT GELE KRUIS
Oranjestad, tel.: 23168; Noord, tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera, tel.: 47020; San Nicolas, tel.: 45906; Tijdens kantooruren: Dakota, Patiastraat 27, tel.: 24444.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter E.E.Laclé, tel.: 28442.
San Nicolas en Savaneta: dokter E.Westrate, tel.: 47290.

WEEKEINDEDIENST
tandarts van zaterdag om 12.00 uur t/m maandag om 08.00 uur gelieve telefoniste Dr Horacio Oduber ziekenhuis op te bellen, tel.: 24300.

BOTICA'S:
Oranjestad: del Pueblo, tel.: 21253; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER:
dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

INSTITUTE DI CULTURA
open van 09.00-12.00 uur (voor scholen) en 20.00-22.00 uur. "Arte Popular".

★★★

ZATERDAG
DIVERSEN
SPORT
CAMACURI BOWLING CENTER: maandag t/m vrijdag open van 18.00-24.00 uur; zaterdag van 13.00-19.00 uur; op zondag gesloten.

★★★

TELEARUBA: 17.00 Flintstones Frolics; 17.30 incredible hulk (East winds); 18.15 cartoons; 18.30 news in English; 18.45 telenovela: Amor prohibido; 19.30 cocktail musical; 20.00 telenoticias; 20.30 Benson (Citizen Kraus); 21.00 wrestling; 22.00 Harper Valley (My fair Stella); 22.30 movie of the week (Lost flight, suspense); 24.00 resumen di noticias; 24.05 sluiting.

★★★

Grote opkomst bij betoging verbaast ook vakbonden

Betico Croes: maandag haven op volle toeren

ORANJESTAD — Het verkeer in Oranjestad werd gistermiddag enige tijd ontwricht in verband met de protestmars die door de vakbonden UPA, SEPA en GABA van het Irausquinplein naar het Bestuurskantoor werd gehouden. Door het plaatselijk hoofd van politie werd van vier tot vijf uur toestemming verleend deze protestmars te houden, waarbij de vakbondsleden hun grote ontevredenheid wilden uiten tegen het beleid van het Bestuurscollege inzake de haven. Mede in verband met de protestmars werd de aan de gang zijnde vergadering van de eilandsraad geschorst. De demonstratie had een ordelijk verloop. Er werd op tijd begonnen en precies op de vastgestelde tijd weer ontbonden.

De leuze die men over het hele traject kon horen was: Verenigde arbeiders kunnen nooit verkocht worden. Omstreeks kwart over vier kwam een schreeuwende menigte voor het Bestuurskantoor aan, dat met extra politieversterking was afgezet. Hierdoor moest een ambulance die uit San Nicolas kwam en met spoed naar het ziekenhuis wilde achterom rijden. Voor het Bestuurskantoor stonden op de parkeerplaats geen auto's van de gedeputeerden, alleen de D-1 van de gezaghebber stond er.

Bij de ingang van het Bestuurskantoor stond de algemene adviseur van het Bestuurscollege Betico Croes met enige MEP-parlementariers, terwijl terzijde de eilandsraadsleden van de oppositie de demonstratie gade sloegen. Nadat de demonstranten, onder wie zich ook leden van de Simar bevonden, op de parkeerplaats tegenover het Bestuurskantoor bijeen gekomen waren, werd met borden met vele leuzen gezwaaid en schreeuwde men onder meer Wij willen Nel Oduber zien. De MEP-leider werd toegeschreeuwd nu te komen praten met zijn volk van 1977, waarbij hem tevens eraan herinnerd werd dat hij in 1977 de Curacaose politieagenten zwemmend naar hun eiland wilde laten terugsturen, maar vandaag schaamteloos dezelfde agenten inschakelt. Betico - aldus de demonstranten - in 1977 heb jijzelf ons opgedragen stenen te gooien naar de politie, en vandaag stuur je de politie op ons af. Intussen was ook veel publiek samengestroomd. Volgens een rechtstreekse uitzending van de mobiele unit van Voz di Aruba was het de grootste en ergste demonstratie tegen een beleid sinds augustus 1977. Het geheel werd weliswaar gekenmerkt door een opgewonden stemming maar verliep zonder incidenten.

Een driemans-delegatie van de SEPA benaderde MEP-leider Betico Croes en deed een beroep op hem te zorgen dat er zonder uitstel maatregelen genomen worden, want dat dit niet verder genomen kan worden. De heer Croes maande tot rust en deelde mee dat het Bestuurscollege op dat ogenblik in vergadering bijeen was om een voorstel te bespreken. Hij stelde dat het BC de aangewezen instantie is om in deze te bemiddelen en verwachtte dat vrijdag de besturen van SEPA, UPA en GABA door het BC zullen worden ontvangen. De heer Croes sprak de hoop uit dat maandag alle problemen zijn opgelost en dat de haven dan weer op volle toeren zal kunnen draaien.

Gaba-vice voorzitter, Kock, vroeg de heer Croes of hij hiervoor garanties kan geven, hetgeen door de heer Croes bevestigend beantwoord werd. We zullen afwachten waarmee men nu weer komt, aldus de Gaba vice-voorzitter. Als men ons maar weer niet voor de gek probeert te houden. De heer Kock sprak zijn voldoening uit over de geweldige opkomst, hetgeen voor de vakbonden zelf een verrassing was geworden.

Gewapend met hun borden met opschriften: De situatie in de haven is een voorbeeld voor onze onafhankelijkheid, Weg met het BC en Van Krimpen in zijn plaats, BC in 1983 al een NV?, Vandaag krijgen wij van de UPA de dank van 1977 en BC Aruba Vox Hulanda, trokken de demonstranten klok slag vijf uur naar het UPA-clubgebouw.

ORANJESTAD — Op bijgaande foto's werknemers van de UPA, Sepa en Gaba tijdens de gistermiddag gehouden demonstratie - in verband met het havenconflict - van het Irausquinplein op weg naar het Bestuurskantoor. Op één van de foto's - in lichtkleurig pak - MEP-leider Betico Croes die de demonstranten staande voor het Bestuurskantoor gadesloeg en minder plezierige dingen aan zijn adres te horen kreeg.

Voor commissie van zeven

RUBA protesteert tegen aanwijzing mr H. Croes

ORANJESTAD — De eilandsraad is gistermiddag anderhalf uur bijeen geweest om op verzoek van de MEP een vertegenwoordiger van Aruba aan te wijzen -- waarvoor de MEP ex-minister mr Hendrik Croes kandidaat stelt -- in de gemengde commissie. Kort na vier uur schorste voorzitter Frans Figaroa de vergadering tot vanmiddag twee uur vanwege andere verplichtingen van het Bestuurscollege. Dit schorsen hield verband met de protestmars van ontevreden vakbonden die door de straten van Oranjestad trok, waarbij men niet het risico wilde lopen dat de demonstranten in de eilandsraadszaal zouden komen.

MEP-fractieleider Betico Croes kwam als eerste spreker aan bod en bracht weinig nieuwe gezichtspunten naar voren. Het was een herhaling van verklaringen die de afgelopen dagen ook reeds voor de tv te horen en in de pers te lezen waren. Hij diende tot slot van zijn betoog een motie in, waarin de MEP voorstelt om ex-minister mr Hendrik Croes aan te wijzen. Deze krijgt daarbij nog de opdracht nauw contact met de raadscommissie te houden en onder meer documenten en andere bescheiden hiervoor via de eilandssecretaris aan de raadscommissie beschikbaar te stellen.

RUBA-fractieleider Watty Vos ging daarna uitvoerig in op de mogelijke aanwijzing van ex-minister mr Hendrik Croes waartegen zijn partij ernstige bezwaren heeft. Felle kritiek had de heer Vos op de houding van de MEP die als meerderheidspartij in de raad zijn zin doorzet en daarbij totaal geen rekening met de minderheid houdt. De heer Vos werd tijdens zijn toespraak herhaalde malen onderbroken door punten van orde en persoonlijke feiten van de MEP-fractieleider, hetgeen steeds weer uitmondde in korte debatten, die weinig meer met het persoonlijke feit en het punt van orde te maken hadden. Hierna werd de vergadering geschorst.

Remitido

Cosecha

DEN AMIGOE fechá november 18, 1981, a sali un articulo bow di e mes un titulo "cosecha", pero scirbi pa un tal señor Oswin C. Behilia. Mi kier a duna señor Behilia tur razon di mundo cu esun o esnan cu sembra biento lo cosecha orcan, y e orcan aki lo perhudica tur hende y sigur sigur esnan sintá den forti aya na Curacao. Señor Behilia no mester lubida cu ya pa años caba no ta Aruba ta instigando y tampoco sembrando biento, pero ta e politiconan di Curacao, gobierno central, cu pa nos ta keda mesun cos como cu ta e politiconan di Curacao tin e mayoria cu semper a perhudica Aruba den tur, tur cos. Pesey paga bon tinu pasobra e orcan ey ta mas serca cu boso ta kere. Y pa boso o pa bo informacion nos aki ta cla any time pa bay all the way, mi ta ripiti all the way, y den qui sentido cu bosnan kier, pasobra nos tambe sigur sigur ta fada di boso "onderdrukking".

E remetido aki mi no ta trecele pa trece polarisacion, pero como cu señor Behilia a bini ta instigá, anto ta pesey mi kier a trece na su atencion cu nos aki na Aruba no tin miedo di ningun instigacion di parti di ningun hende. Tocante e productonan di Curacao cu ta wordo boycotea aki na Aruba ta un mentira grandi. E deseo si lo tey naturalmente, pero e hecho si cu no. Casi nos ta wordo obliga pa cumpra e productonan di "bon" calidad for di Curacao., como cu te ahinda no tin otro systema. Laga e personanan den Forti na Curacao kita e prohibicion anto e ora ey si ta otro gay lo canta. Productonan y companianan cu ta procedente for di Aruba si semper y te ahinda ta ser boycotea na Curacao. Semper Aruba a trata na biba na paz cu tur pueblo, pero pasenshi tambe tin su limite, asina ta laga tur instigadornan di mala fe na Curacao paga bon tinu, pasobra tur consecuencia di nan instigacion, lo ta pa nan responsabilidad. Hopi vez mi sa lesa tambe e comentarionan cu si Aruba kier bay, lage bay, pero si nunca bosonan no ta bisa cu ta bosonan mes tin nos wanta te ahinda, y ta strobando tur desaroyo pa Aruba. Un orcan den e Antiyas actual lo perhudica tur hende pesey laga nos usa nos sano juicio.

DAVID A. WEVER

(Aruba)

WILLEMSTAD — Er zijn op de Nederlandse Antillen momenteel ruim veertigduizend televisietoestellen in gebruik, hetgeen neerkomt op 17 toestellen voor elke 100 inwoners. Dit cijfer wordt ontleend aan het tijdschrift "The business journal of Television Video Age", dat in de Verenigde Staten verschijnt. Vergelijkbare cijfers in de regio tonen aan dat Venezuela 12 toestellen per 100 inwoners telt; Suriname 9.3; Jamaica 7.3; Trinidad 10.6 en de Dominicaanse Republiek 7.7. In de Verenigde Staten zijn er maar liefst 61 tv-toestellen per 100 inwoners en in Nederland 29. Aldus een ATM-persbericht.

MEP-leider is onder indruk demonstratie

ORANJESTAD — Duidelijk geemotioneerd reageerde MEP-leider Betico Croes gisteravond voor TeleAruba in het programma Aruba y su independencia op de demonstratie van de UPA, SEPA, GABA en Simar die gistermiddag voor het Bestuurskantoor werd gehouden. De heer Betico Croes zette uiteen dat deze demonstratie een diepe indruk op hem had gemaakt. Niet alleen de demonstranten, maar ook de pittige leuzen die op borden werden meegedragen. Met nadruk stelde de heer Croes dat noch de MEP noch het Bestuurscollege stappen zal nemen die tegen de arbeiders of tegen Aruba zijn.

Uitvoerig stond hij stil bij het feit dat de haven gemoderniseerd moet worden, dat het containerhaven-project moet doorgaan niet vanwege de 50 miljoen gulden, maar vooral ook omdat de Arubaanse haven mee moet kunnen blijven concurreren met andere havens in de regio. Aruba mag op dit gebied niet afhankelijk worden van andere havens in dit gebied. "Wij moeten inhoud aan onze strijd voor de vrijheid geven", aldus Betico Croes, "maar tezelfdertijd moeten wij de basis van economie trachten te verbreden, waarbij de haven één van de belangrijkste pilaren is". Opnieuw stelde hij alle respect voor de vakbonden te hebben die hun steun geven aan de strijd voor de erkenning van de wensen van Aruba en bevolking. Hij erkende dat de veranderingen in de haven drastisch kunnen zijn, doch men dient dit in positieve zin te zien; een belangrijke verbetering waarvan uiteindelijk zij die er werken en Aruba profijt van zullen hebben. Hij kon als mens begrijpen dat men niet zeker is en dat men garanties wenst voor de toekomst. Hij herhaalde opnieuw een lichtpunt te zien in de problemen en verwacht dit weekeinde een oplossing voor het haven-probleem.

Drank en nieuw leven

SAN NICOLAS — De Lago-politie vroeg assistentie aan boord van de tanker Esso Shimizu waar een Antilliaan getracht had als verstekeling mee te gaan. De politie trof de 21-jarige EP in de keuken aan, wonende te Boeroeboendoe en constateerde dat hij onder drankinvloed verkeerde. Hij verklaarde dat hij naar China wilde gaan, om daar een nieuw leven te beginnen want op Aruba kan hij geen bewijs van goed gedrag krijgen. Hij wist op het Lago-terrein te komen door de hoofdpoort van het gebouw te passeren zonder dat iemand hem zag. Van hieruit ging hij aan boord van de tanker en verborg zich in de keuken. Hij werd weer aan land gebracht en wegens openbare dronkenschap ingesloten. Later kreeg hij een stevige berisping en werd weer op vrije voeten gesteld.

Rust in haven Aruba

ORANJESTAD — In de haven was het vanmorgen rustig. Er waren geen schepen. Aan boord van het cementschip Conquistador dat reeds twee weken lag te wachten om gelost te worden, werd gistermiddag met eigen mensen begonnen de 12.000 zakken cement te lossen hetgeen vanmorgen doorging. De verwachtingen zijn dat uit het gesprek dat vandaag zou plaatsvinden tussen de SEPA en het BC een voorstel naar voren komt dat de overgang van het HLD-personeel naar de APA per 1 januari voorlopig wordt uitgesteld, doch dat personeel dat vanaf nu in dienst wordt genomen wel ineens bij de APA in dienst treedt.

De GABA gaf vanmorgen een communiqué uit over het succes van de demonstratie van gistermiddag. Volgens de GABA heeft het BC opnieuw laten zien welke waarde het hecht aan de arbeidersklasse. Ook de uitlatingen van gedeputeerde Daniel Leo, zoals door de voorzitter van de SEPA geuit, worden door de GABA ten scherpste veroordeeld. GABA wacht af wat er zal worden van de toezegging van de algemene adviseur van het Bestuurscollege dat dit weekeinde een oplossing wordt bereikt en dat maandag de haven weer kan draaien.

Het Bestuurscollege heeft het bestuur van de SEPA per telegram voor een gesprek uitgenodigd voor vanmorgen. Toen om negen uur vanmorgen het bestuur van de SEPA met vertegenwoordigers van UPA en GABA bij het Bestuurskantoor kwam, deelde gedeputeerde Remy Zaandam de SEPA mee, dat alleen de SEPA was uitgenodigd. De SEPA ging hiermee niet akkoord en zette uiteen dat ook de UPA en GABA bij deze zaak nauw betrokken zijn en tenminste als waarnemers de vergadering moeten kunnen bijwonen. Na een kort beraad van het Bestuurscollege werd besloten vertegenwoordigers van UPA en GABA als waarnemers toe te laten tot de bespreking welke om kwart voor tien aanvang nam.

DIA 2 DI DESEMBER DEN STADION DI SENTRO DEPORTIVO KORSOU

Ku partisipashon di "Doctor Socrates"

Corinthians di Brazil kontra selekshon Fedeprof

WILLEMSTAD — Dia dos di desember proksimo lo ta aki na Korsou e ekipo Corinthians di Brazil, pa ehekuta un partido kontra e selekshon di Fedeprof lokal. Corinthians ta un dje miho ekiponan di futbòl Brazilero i prueba dj'esei ta ku nan tin alrededor di nuebe hungadó ku ta of a yega di forma parti dje selekshon nashonal di futbòl di Brazil. Entre e astronan dje ekipo ta figura entre otro e hungadó Sòcrates de Oliveira miho konosi na Korsou komo "Doctor Sòcrates. E ultimo aki ta ser konsidera huntu ku Rummenige di Alemania, Maradona di Argentina i Zico di Brazil komo e kuater miho futbòlistanan di mundu. Corinthians ta yega Korsou dia 30 di november, prosedente for di Mexico kaminda aktualmente nan ta partisipando den un torneo internashonal, i nan lo hunga dia dos di desember den stadion di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat.

Fuera di e astro Socrates, Corinthians tin den su alineashon hungadónan di fama mundial i bon konosi aki na Korsou, manera Jose Maria Rodrigues Alves "Ze Maria", Paulo Cesar, Wladimir i Eduardo. Tur e hungadónan ariba menshona ta gosa di fama mundial i entre nan varios a yega tambe di aktua den kampeonatonan mundial. Paulo Cesar por ehempel na aña 1970 den e mundial na Mexico ku 19 aña di edat a debuta den e selekshon nashonal di Brazil, titulando kampeon di mundu. Esaki huntu ku e astronan Pele, Tostao i hopi mas. E partido kontra e selekshon di Korsou ta priminti di bira un berdadero espektakulo ya ku sin duda ta trata di un dje miho ekiponan di futbòl di mundu. I manera ya ta konosi no ta ken ku ta por forma parti dje selekshon nashonal di Brazil.

GIRA

Señor Juan Figger kende ta enkarga ku tur e tramitenan dje ekipo a splika ayeranochi durante dje rueda di prensa na SDK, ku e gira enkuestion ku Corinthians ta hasiendo ta despues di kasi 10 aña. Ku otro palabra e ekipo enkuestion apesar di e hopi ofertanan ku nan a yega di hanya entre otro di gobiernu Spanyo, masha poko a yega di aktua den eksterior. Esaki parsialmente ta debi n'e tantisimo kompromisonan k'e ekipo tin pa kumpli kune na Brazil mes. Durante dje gira enkuestion Corinthians a derota entre otro e ekipo Independiente di Argentina ku skor di 2-1.

Juan Figger mes no ta un persona deskonosi ya ku na aña 1971 e tabata e persona kende a trese un ekipo di futbòl Israeli aki Korsou pa a hunga un partido den stadion di Rif. For di e tempu ei señor Figger a priminti di bolbe bek Korsou i aktualmente e soño aki a bira realidat. Otro persona kende a kontribui hopi pa a trese e ekipo di Corinthians aki Korsou, ta señor Marvin Zoetrum kende na 1971 tabata forma parti dje direktiva di SUBT i ta un bon amigu di señor Figger.

FINANSAS

E ekipo di Corinthians a pidi e suma - por sierto hopi abou - di 26 mil dollar pa ehekuta e partido aki na Korsou. E suma enkuestion ta hopi abou si tuma na konsiderashon ku por lo general e ekipo ta kobra 100 mil dollar pa hunga un partido den eksterior. Sinembargo ta logiko ku niun instansia lokal lo no por kubri tal gastu.

Kon ku bai bin e suma di 26 mil dollar pa nos mes ta hopi.

Pa tal motibu pueblo di Korsou kompletu mester basha bai Sentro Deportivo Korsou p'asina yuda kubri e gastunan i alabes duna SDK un apoyo den organisashon di mas enkuentronan di tal magnitut. Entrada p'e partido ta 15 i 10 florin, un suma ku por sierto tampoko no ta karu

WILLEMSTAD — Esaki ta e ekipo di Corinthians den su totalidat: para di robes pa drechi Rondinelli, Gomez, Ze Maria, Rafael, Cacapava i Wladimir. Di buk: Biro Biro (u... futuro astronan di fu... Brazilero), Socrates, M... Zenon i Paulo Cesar.

WILLEMSTAD — Riba e kombinashon di potret por mira "Doctor Socrates" konosi pa su estatura bastante largu ku flanel blanku den akshon. Tambe por mira Paulo Cesar, hungadó ku fama mundial i bon konosi aki na Korsou den akshon.

Despues di derota The Birds ku skor di 3-0

Sithoc dilanti den "play-off" di vòlibòl

WILLEMSTAD — E "play-off" di vòlibòl lokal bou di òuspicio di CuVoBo a kontinua ayeranochi riba e kancha di St Thomas College na Otrobanda ku dos partido for di kua Sithoc/Heineken i Xaverianen a sali vensedó. Sithoc — kampeon 1981 — ayeranochi a triunfa ku skor konvinsente di 3-0 kontra e ekipo di The Birds/SWRC/Sansui, den nan promé partido valido p'e serie semi-final den kategoria maskulino superior. Xaverianen na su turno a klasifika p'e buelta final den kategoria maskulino klase A derotando e ekipo di Amstel Volley Gents pa di dos biaha ku skor di 2-1.

Xaverianen despues dje viktoria di ayeranochi kontra di Volley Gents awor tin di warda e ganadó for di e serie entre Silver Blasters i Zjuntan, pa disputa e titulo di kampeon maskulino klase-A. E partido entre Xaverianen i Volley Gents tabata unu di bon nivel i yen di emoshon. Volley Gents ku ya tabata ku lomba kontra di muraya a gana e promé set ku skor perta di 16-14 i tuma ventaha di 1-0 na set. Kon ku bai bin tabata Xaverianen ku ta buta tur e dos setnan sigiente riba su nomber ganando respektivamente ku skor di 15-13 i 15-12.

SITHOC

Despues di a risibi bastante resistensia dje ekipo di The Birds durante dje kampeonato regular, sufriendo asta dos derota kontra e ekipo enkuestion, Sithoc ayeranochi a triunfa ku skor di 3-0. E ekipo di The Birds ku a pasa dor di e kampeonato regular sufriendo apenas dos derota — ambos te den final dje ultimo buelta — ayeranochi simplemente no por a bini kla k'e ekipo di Sithoc, ku a demonstra di a bini ku fuerte intenshon pa rekonkista e titulo di kampeon.

The Birds ayeranochi a kai vensi den tres set sigi i na tur tres okashon e skor final tabata 15-12. E ekipo di Suffisant i besindario a duna bon bataya, pero tabata bisto ku e ekipo no a hunga ku e mesun determinashon ku tabata e kaso durante dje kampeonato regular. Sithoc di e forma aki a pika dilanti 1-0 den e serie di sinku partido, loke ta nifika alabes ku The Birds lo bini tur ku tin den e di dos enkuentro pa empata e serie i mantene su speransa pa klasifika p'e buelta final na bida.

KONTINUASHON

E "play-off" ta kontinua djaluna ku e di dos partido den e semi-final den ambos grupo den kategoria maskulino superior. Pa mitar di ocho e ekipo di Stakamahaktchie lo enfrenta Warwaru/Fuji Film i despues Sithoc/Heineken lo bolbe enfrenta The Birds/Sansui/SWRC.

WILLEMSTAD — Op 7 en 14 december zijn er weer 26 kandidaten van de duikopleiding van Erik Wederfoort bij de Antillean Scuba Diving Association (ASDA) opgegaan voor hun duikexamen. In vier groepen zijn de duikers op hun duikkwaliteit getoetst onder toezicht van de ASDA examencommissie. 25 Kandidaten hebben hun examen naar bevrediging uitgevoerd.

Op de eerste foto gehurkt van links naar rechts: Edwig Fontilus stand-by, Hazel stand-by, Oscar Frans examinator. Staande v.l.n.r. Dick Peeks, Isaac Hazel examinator, Wendel Rosina, Roger Davis, Barry Crawford, Erik Wederfoort instrukteur en Giovanni Wilsoe stand-by.

Op de foto, genomen in het water, v.l.n.r.: Jacobus van Zandwijk, Lionel Hanst, Oscar Frans, Erik Wederfoort, Richard Hanst, Hendrik Dijkstra, Wilhelmina Maes, Edwig Fontilus, Henk Beerman, Bert Offringa, Hubert Pieternella, Ad Kolen hoofd examen-commissie en Jaques van Harten.

Vier kandidaten voor organisatie eindronde EK

ZURICH — Frankrijk, West-Duitsland, Engeland en Griekenland hebben zich kandidaat gesteld voor de organisatie van de eindronde in 1984 van het Europees kampioenschap voetbal.

De Europese Voetbalunie (UEFA) zal op 10 december in Zurich aan een van deze vier landen de organisatie toewijzen.

Voorafgaand aan die keuze zal een speciaal door de UEFA ingestelde commissie vandaag in Geneve met elk van de kandidaten een onderhoud hebben. In dat gesprek zal de commissie de organisatieschema's tot in detail bestuderen en over elke kandidaat een rapport opmaken. Bovendien zal de commissie naderhand voor het dagelijks bestuur van de UEFA een voorkeurslijstje opmaken.

Van de vier kandidaten lijken West-Duitsland en Engeland in het voordeel. Zij organiseerden in het recente verleden de eindronde van het wereldkampioenschap en beschikken dus over voldoende en passende accomodaties. Frankrijk daarentegen heeft van de regering de toezegging ontvangen, dat het bij toewijzing van de E.K.- eindronde vijf stadions (Saint-Etienne, Nantes, Lyon, Straatsburg en Lens) op overheidskosten mag vergroten en verbeteren.

Aan de eindronde in 1984 zullen in navolging van Italie 1980 acht landen deelnemen, die verdeeld worden over twee poules van vier. Daarvoor was het gebruik dat slechts vier landen zich plaatsten voor de eindronde.

China te sterk voor Saoedi-Arabie

KOEALA LOEMPOER — China heeft gisteren in een wedstrijd voor de voorronde van het toernooi om het wereldkampioenschap voetbal (zone Azie-Oceanie) met 2-0 gewonnen van Saoedi-Arabie. Huang Xian Gdong scoorde in de 24e en Cai Jing Biao in de 27e minuut. Er waren 40.000 toeschouwers.

De stand in deze groep is:

China	5	3	1	1	7	9-3
Koeweit	3	2	0	1	4	3-4
Nw-Zeeland	3	1	1	1	3	2-2
Sa-Arabie	3	0	0	3	0	2-7

28 November wordt voor deze groep de wedstrijd Nieuw-Zeeland-Saoedi Arabie gespeeld en 30 november de ontmoeting Koeweit-China.

Organisatiecomite OS Los Angeles lacht om aanbod EBU

LOS ANGELES — De voorzitter van het organisatiecomite van de Olympische Spelen in Los Angeles (1984) heeft negatief gereageerd op een aanbod van 8,3 miljoen dollar (bijna 21 miljoen gulden) van de European Broadcasting Union (EBU) voor de televisierechten van de Spelen voor Europa. Peter Ueberroth, de president van het organisatiecomite, verklaarde dat een Italiaanse maatschappij, 'kanaal vijf', zelfs al tien miljoen dollar had geboden voor de rechten voor Italie alleen.

Los Angeles denkt meer in de orde van 150 miljoen dollar, terwijl olympisch officials aan een bedrag van rond de 100 miljoen dollar denken voor de buitenlandse tv-rechten. "Wij zitten midden in moeilijke en zware onderhandelingen. Beide partijen spreken met elkaar op een faire wijze, maar een aanbod van 8,3 miljoen dollar door de EBU, die 35 landen vertegenwoordigt, getuigt niet van realiteitszin", aldus Ueberroth, die eraan toevoegde dat de televisierechten voor het organisatiecomite de grootste bron van inkomsten is.

Postduivenhouders vereniging "De Snelvl...

Duif van W. Geurds wint Westpunt vlucht

WILLEMSTAD — De postduivenhouders van "De Snelvlucht" hielden op afgelopen zondag de derde wedvlucht uit een serie van vijf met jonge duiven vanaf Westpunt onder sponsorschap van "Coca Cola". In concours waren dit keer 253 duiven, 25 in de groepssolovlucht en de rest in de serievlucht. De lossingen waren om 06.45 en 07.00 uur en werden als steeds punctueel verricht door Pedro de Freitas en zijn helper "Sjors". Hoewel de weersomstandigheden ook nu zo te zien ideaal waren, lagen de snelheden heel wat lager dan op de vorige vlucht. Slechts één duif lag boven de 1000 mpm, namelijk de solo van W. Geurds met 1048.79 mpm, tweede was hier L. Maria met 975.25 en derde L. Bouwhuis met 962.67 mpm.

De serievlucht was een vertoon van overmacht van W. Geurds met de prijzen 1 t/m 4, te beginnen met zijn aangewezen duif met 962.76 mpm en de rest van zijn serie er pal bovenop.

Wijnand staat nu overal aan kop en lijkt van plan te zijn alle tropheeen in te pikken. Dat de andere deelnemers dit zo maar niet accepteren, is meer dan duidelijk. De complete uitslagen van deze vluchten volgen hierna.

GROEPSSOLOVLUCHT:
1. W. Geurds 1048.79 mpm; 2. L. Maria 975.25 mpm; 3. L. Bouwhuis 962.67 mpm; 4. E. Panneflek,; 5. E. Maduro, 6. Th. Montero, 7. J. Francisca, 8. A. Petronilia, 9. G. Bonifacia, 10. S. Lacrum, 11. C. Domacassé, 12. A. Pestana, 13. E. Agatha & Zn, 14. F. Eustatia, 15. C. Johanns, 16. D. Seferina, 17. P. de Freitas, 18. F. Vlaun, 19. R. Petronia, 20. M. Kwidama, 21. E. Sambo, 22. G. de Freitas.

SERIEVLUCHT:
W. Geurds (1).2.3.4; Th. Montero 5a.7.8.(45); L. Bouwhuis 5b.13a.14.15.(14); E. Sambo (9).82.89; E. Panneflek 10.11.19.(54); F. Vlaun 12.16.18.38a.(49); E. Agatha & Zn 13.44.47.51.(86); A. Pestana (17).24.27.39; M. Kwidama 20.23.34.(59); C. Johanns 21.26.30.(52); L. Maria 22.(28).55.56; C. Domacassé 25.40.(43).70; E. Maduro (29).31.33.42; F. Eustatia (32).36.50.53; D. Seferina 35.37.38.84; J. Francisca 46.48.61.63a.(77); G. Bonifacia (57).58.62.64; A. Petronilia 60.63.74.81; R. Evertsz 65.87.88; R. Petronia 66.67.68.71.(83a); P. de Freitas 69.(92); C. Castillo 72.73.75; S. Lacrum (76).78.79.80; G. de Freitas 83.85.90.(91).

De volgende vluchten zijn gepland voor 29 november; korven op 28 november van 19.00-20.00 uur. De leden worden verzocht zoveel mogelijk duiven te bezorgen bij Pedro de Freitas aanstaande zondag vóór 12.00 uur, lossing in Sentro Deportivo Korsou bij gelegenheid van de officiele opening van het softball seizoen 1982. Het bestuur heeft medewerking toegezegd en rekent op medewerking van alle leden om dit evenement te doen slagen.

Asiento dames bridgetoernooi

WILLEMSTAD — Afgelopen dinsdag is het Asiento dames bridge kersttoernooi in de groepen Rood en Groen voortgezet. De uitslagen waren als volgt:

GROEP ROOD:
1. Dames Deelstra-Wosikows... 66,54%; 2. Serphos-Vos 62,2...; 3. Senior-Sluiter 59,52; 4/5 v. Ende-Meyboom 54,76; 4/5 v. Meulen-Winkel 54,76; 6. V... kenberg-v. Meyeren 51,36.

GROEP GROEN:
1. Dames Breusers-Sieme... 63,54%; A. Roffel-Holla 60,4...; 3. Henriquez-Henriquez 57,6...; 4. Bustraan-v.d. Net 57,29; Bakker-Moorrees 56,94; Voskamp-Beaujon 56,25; Echtp. Oelrich 55,90; 8. Dam... Brandt-Witteman 51,7...; 9/10/11. Pijl-v. Wittmarsch... 51,38; 9/10/11. v.d. Brin... Wennberg 51,38; 9/10/1... Kennedy-v. Elburg 51,38.

De overige 17 paren scoorden beneden de 50%.

Waterpolo wedstrijd tussen Asiento en Centro Italo

WILLEMSTAD — Morgen zaterdag om negen uur 's avonds is er een officiele internationale waterpolo wedstrijd in het zwembad van Asiento op Rust en Burgh. De Asiento selectie die afgelopen maand geslaagd bezoek heeft gedaan aan Suriname, komt dan uit tegen de ploeg Centro Italo de Venezuela uit Caracas.

De Venezolaanse ploeg beschikt over een aantal uitstekende spelers, zodat de wedstrijd ongetwijfeld een goed spektakel belooft te worden. Toeschouwers zijn welkom.

Canon jeugd tennistoernooi

WILLEMSTAD — Het door A... traco NV gesponsorde Canon jeugd tennis toernooi gaat morgen zaterdag van start. Daartoe worden alle deelnemers verwacht op de banen van Rust en Burgh om 8.30 uur voor de opening, alsmede het uitreiken van de door de sponsor beschikbaar gestelde shirts.

Het toernooi wordt verspeeld gedurende vier achtereenvolgende weekeinden, alsmede een paar ingelaste andere middagen. De finales zullen plaats vinden op zondag 13 december. Er zal worden gespeeld op de volgende banen: zaterdag en zondag Rust en Burgh, Julianadorp en Mundo Nobo. Zondag en extra middagen: RCC te Mon Repos.

In verband met het record aantal deelnemers van 142 en het feit, dat er volle wedstrijden worden gespeeld "round robin" dient er een enorm aantal wedstrijden te worden gespeeld. Gezien het strakke schema, dient iedereen op tijd aanwezig te zijn. De wedstrijdschema's zijn, op enkele na, reeds uitgereikt. Deelnemers, die nog niet over een schema beschikken, worden verzocht contact op te nemen met de heer J.v.d. Net, telnr. 36487.

Toegang op de banen is gratis. Publiek is welkom.

KOOP AANGEBODEN CURACAO

INTERNIEUW WOONHUIS te Jongbloed, 4 grote slaapkamers, 2 badkamers, eetkamer, zitkamer, keuken, washok, overdekte porch, 210 m2 bebouwde terrein, 880 m2 eigendomsterrein, prijs fl. 190.000,-. Inlichtingen: tel.: 79546.

DEFTIG WANDMEUBEL, Corderoy zitkamer, stel, fl. 250,-, tel.: 44373.

CHINEES FL. 200,-, tel.:

AIRCO 6.500 BTU fl. 400,-, set fl. 200,-, tel.: 55438.

3-DEURS houten klerenkast wit fl. 300,-, twee éénpersoons matras á fl. 200,-, één loof merk "Crestline", wit, nieuw nooit gebruikt, branders waarvan middelste als barbeque-grill kan gebruikt, electric clock, met oven en grill, 3962/79100.

GRILLEER OVEN, nieuw, Gouda, binnenmaat x17 cm, 110V, 1100 Cel, Afl. 700,-; Yacuzzi drukpomp voor put gebruikt, 75 110V, 50 Hz, Afl. 500,-.

HOUSEHOLD GOODS: vacuum-cleaner, fans, toaster, pm.

RENAULT R (1975) and Renault R, fl. 3.250,-, phone: after 6 pm.

SUNFISH FL. 850,-, phone: after 6 pm.

SUZUKI JEEP, bj. 1980, NAfl. 7.000,-, Kaya Le Pol 122.

KINDERSTOEL FL. 50,-, fototoestel (Olympus 35), flessenwarmer (220V), 672954.

AUTO Masda '72. Pa mas informacion yama na 82533, di 6.00 pm of pasa na Fortunaweg 32.

MEUBEL WEGENS vertrek 1982, Montagnaweg 115, zaterdag.

SUBARU '79 cu airco, financiering, fl. 8.000,-, den bon condicion, tel.: 614096.

ECHT RUND-LEREN bankstel bestaande uit 6 delen, naaimachine Husqvarna, schamerstoelen, tel.: 78048 uur.

RAMBLER PACER '75, tel.: 58931.

BED + matras, tv, tafel

WEGENS OVERCOMPLEET: Windsurfer, 1 mnd. oud, met spoed, fl. 800,-, tel.: 674340.

GOED ONDERHOUDEN fiets, merk Chopper, prijs fl. 220,-, tel.: 37967, Blenchiweg 31.

CUTLESS SUPREME '79, full equip., den bon condicion, financiering mogelijk, tel.: 53798.

WEGENS VERTREK: wasmachine, strijkijzer, lampen, mosquitomaster, wireless intercoms, boormachine, Kerstverlichting, hand- en voetmassage-apparaten, planten, judopak, duikfles, wetsuit, rotan porchset, tienerbureau en boekenkast, Mercuriusstraat 22, tel.: 35986, zaterdag 21 november 9.00-17.00 u.

WEGENS VERTREK: Hollandse kast, bankstellen, eetkamer, bedden, kastjes, lampen, huishoudelijke artikelen enz., Mahaaiweg 6, zaterdag vanaf 9 uur.

WEGENS VERTREK: Aiwa AF/FM stereotuner, stereo cassette-deck, 3-way speaker-system, Quartz turntable-system, Mahaaiweg 6, zaterdag vanaf 9 uur.

TOYOTA 1000 STATION '77, parasolset (nieuw), Sony Bongo speakers, Cur. antiek, naaimachine, kleuren tv (nieuw), porchset, lampen, planten etc.

WEGENS VERTREK: Singer naaimachine, kleding (Europese kwaliteit), Mahaaiweg 6 zaterdag vanaf 9 uur.

STOOF DI gas fl. 250,-, tel.: 53382.

DELFTSBLAUWE BORDEN Monumentenzorg No. 1+2, fl. 2.500,-, Jan Sofat 227, tel.: 673471.

WOONHUIS TE Sans Soucis blok 20, gemeubileerd, 4 slaapkamers, Inl.: San Soucis blok 20.

3 SLAAPKAMERWONING te Welgelegen, Inl., tel.: 43839 tussen 8 en 12 uur en na 5 uur.

LADA 1600, bj. 1979, na 18.00 tel.: 62876.

PICK-UP CMC fl. 9.000,-, financiering mogelijk, Nijmegenstraat 76.

FIAT 125 PLUS racefiets, tel.: 672799.

KINDERBUREAU FL. 75,-, voordeur fl. 100,-, glazen schutters v.a. fl. 1,25, kaptafelspiegel fl. 75,-, tel.: 25825, Rigelweg 1.

WEGENS VERTREK: ...

TOYOTA CORONA ...

bj. 1980, financiering mogelijk, tel.: 671693.

ZOEKT U een leuk Sinterklaascadeau? We hebben leuke Irish-setter pups, 9 wk. oud, San Fuegoweg 1 tussen 4-7 pm.

VOLAUT. WASMACHINE, bankstel (3+2+1-zits) + tafel, 2 hanglampen, 2 muurlampen, 1 staande lamp, Mazda 323, bwj. '77, i.z.g.s., Plymouth Valiant 4-drs. Sedan, bwj. '75, i.z.g.s., tel.: 76878.

GASSTOVE, excellent condition, fl. 350,-, phone: 43813.

TOYOTA COROLLA bj. '77, diaprojector M. Braun, z.g.a.n., Artillerieweg 20.

WASMACHINE FL. 400,-, bureaufan fl. 50,-, 2 bedden á fl. 100,-, 2 beachstoelen á fl. 20,-, babycommode fl. 50,-, Windsor eiken eethoek fl. 600,-, porchset fl. 150,-, blender fl. 50,-, stofzuiger fl. 50,-, gasfornuis fl. 250,-, tel.: 9-4216.

RENAULT 14TL met airco, bouwjaar 1979, slechts 17.800 km, vraagprijs NAfl. 6.400,-, V. Engelenweg 9, tel.: 34073.

SUNFISH 1980 MET trailer en extra zeil, mast E.D., V. Engelenweg 9, tel.: 34073.

HONDA CIVIC 1977, in prima staat, nieuwe banden, tel.: 673815.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

GEDURENDE DEC. 1981 3/4 gem. huis á $ 250 per week in Zuidwest Miami, 1/2 uur van het strand. Info. 79082 na 7 uur.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

ECHTPAAR MET baby zoekt huis of appartement, tel.: 79859.

AMERIKAANSE WETENSCHAPPER met vrouw zoekt een oppashuis voor de periode dec. '81-febr. '82, W. Faber, tel.: 24242.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

EUR. BANKSTEL en div. baby/kleuterartikelen, Sta. Cruz 344, achter Politiepost.

PICK-UP 1973, good condition, call: 46742.

IJSKAST NO-FROST, kasten, slaapkamerset, speelgoed (Fisher price) enz., schoenmakersmachine, naaimachine, fietsen (Chopper), aquariums, bureau + kast, Brazil 42, na 3 uur.

EEN VERHUISKIST (5 m3) + inpakmateriaal, prijs n.o.t.k., Beatrixstr. 11, tel.: 23208.

WEGENS VERTREK: 1 pannenset compleet fl. 250,-, met broodtrommel, pedaalemmer enz. (merk Brabantia), 1 Osterizer blender fl. 50,-, 1 bestek voor 6 pers., nieuw fl. 250,- (Holl. merk), tel.: 22095.

LADA NIVA 1981, 5 mnd. oud, Bubali 78B.

HONDA CIVIC 1976, vraagprijs fl. 2.950,-, na 17 uur, Balashi 6A (Franse Pas).

4 AUTOBANDEN TOYOTA Corolla + autoradio 12V, tel.: 29174, Fergusonstr. 58.

LADA NIVA Jeep 1980, fl. 8.000,-, Spaans Lagoenweg 31.

O.A. GLOEDNIEUWE Benotto racefiets, trafo VA 1000, weefgetouw, diaprojector, commode, zondag 9-11 uur Seroe Blanco 80.

3-DEURS IJSKAST Westinghouse voor fl. 2.300,-. Inf.: Beatrixstr. 52.

EIGENDOMSGROND 2000 M2. Inl.: Savaneta 207C, zaterdag 10-4, tel.: 47271.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

VOLLEDIG GEMEUBILEERDE éénpersoonskamer inc. gebruik van stroom, water, linnen en badkamer. Gunstig gelegen, met eigen ingang en beschikbaar vanaf 1 dec. a.s., Emanstraat 78, Oranjestad, tel.: 23678.

PER 1 DECEMBER te betrekken een ruime appartement, op goede stand, compleet met keuken, badkamer, zit- en eetkamer en slaapkamer, met airconditioning. Informatie: tel.: 24040 ext. 222.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

TANDARTS ZOEKT huur- of oppashuis voor langere termijn per febr. '82, tel.: 22061.

WOONHUIS, LIEFST met drie slaapkamers in omgeving San Nicolas. Contact: tel.: 46295.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

HUISHOUD. HULP gevr. voor 5 ochtenden per week van 7 tot 1 uur, goed kunnen koken is het vereiste. Inl.: fam. Ninaber, Bloemond 23, tel.: 23828.

Hierbij wordt U medegedeeld dat vanaf 2 november 1981, de heer

HORST OTTO GERMERSHAUSEN,
NIET meer in dienst is van
ANTILLIAN CIVIL ENGINEERING WORKS N.V.

Hij werd ontslagen om zeer ernstige en dringende redenen, waardoor hij geen bevoegdheid meer heeft om PLIBRICO REFRACTORY producten of enig ander product waarvan wij de vertegenwoordiger zijn, aan te bieden of de plaats van afkomst van zulke producten, te verkopen als te leveren aan klanten.

Klanten en zakenrelaties die orderhandelingen met deze meneer hebben gehad in naam van ANTILLIAN CIVIL ENGINEERING WORKS N.V., worden verzocht contact op te nemen met de Direkteur om openstaande transacties af te handelen voor 20 november 1981. Adres: Juan Domingo 63, telefoon 81446 / 81656 / 81339.

The public is hereby notified that as from November 2nd, 1981,

Mr. HORST OTTO GERMERSHAUSEN,
is NO more in the service of
ANTILLIAN CIVIL ENGINEERING WORKS N.V.,

because he has been discharged for very grave and urgent reasons and because of which he has no authority to sell, or to deliver to customers any of the PLIBRICO REFRACTORY PRODUCTS or any other PRODUCTS of which we are sole distributors, regardless of the place of origin of such products.

Our clients and business associates who have had whatsoever dealings with this gentleman in the name of ANTILLIAN CIVIL ENGINEERING WORKS N.V., are requested to contact the Director to finalise any outstanding business affairs before November 20th, 1981, at his office at Juan Domingo no. 63, telephone 81446 / 81656 / 81339.

Bij
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
kan worden geplaatst een

JURIDISCH MEDEWERKER / MEDEWERKSTER

wiens (wier) werkzaamheden zullen liggen op het terrein van: het uitbrengen van adviezen in het bijzonder met betrekking tot zekerheidsrechten en arbeidsrecht, het redigeren van contracten, secretariaatswerkzaamheden, en het onderhouden van contacten met notaris- en advokatenkantoren.

Vereist: is de bevoegdheid van Meester in de Rechten en zeer goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal. Beheersing van de Papiamentse taal en de Spaanse taal strekt tot aanbeveling.

Voorrang genieten zij die reeds ervaring in het bedrijfsleven of de advokatuur hebben opgedaan.

Salaris : nader overeen te komen; goede sociale voorzieningen, waaronder opname in het bedrijfspensioenfonds.

Uitsluitend schriftelijke sollicitaties gaarne vóór 1 december 1981 te adresseren aan de Direktie van Maduro & Curiel's Bank N.V., Plaza Jojo Correa 2, Curacao, ter attentie van Juridische Zaken.

F. VAN LANSCHOT BANKIERS (CURACAO) N.V.
zoekt per 1 januari a.s.

EEN BODE

voor halve dagen
die tevens belast zal worden met lichte kantoorwerkzaamheden
Rijbewijs een vereiste.
Brieven met uitvoerige gegevens te richten aan:
F. VAN LANSCHOT BANKIERS (CURACAO) N.V.
t.a.v. de heer H.J. Broesterhuizen
Office Manager
Abraham de Veerstraat 11 – Postbus 810
Willemstad, Curacao

Voor de personen die in aanmerking komen.

Niet zolang geleden zijn wij tot de ontdekking gekomen, dat een paar van onze klanten en zakenrelaties aan de

Heer HORST OTTO GERMERSHAUSEN,

voor diensten die door

ANTILLIAN CIVIL ENGINEERING WORKS N.V.

zijn verleend hebben betaald.
Wij doen daarop een beroep op allen die aan hem HORST OTTO GERMERSHAUSEN met contant geld hebben betaald of een cheque hebben uitgeschreven in zijn naam, om direct kontact op te nemen met de Directeur van A.C.E.W., JUANDOMINGO 63 tel. 81446, 81339, 81656.
Geheimhouding zoveel mogelijk verzekert.
Bij voorbaat dankend.

D.G. WHITEMAN

It has been brought to our attention recently, that a number of our clients and business associates have paid

Mr. HORST OTTO GERMERSHAUSEN

for services given by him in the name of

ANTILLIAN CIVIL ENGINEERING WORKS N.V.

paid for such services with cash monies and (or) by cheques written out in his name e.g. HORST OTTO GERMERSHAUSEN.
To those who have payed in the above mentioned manner are requested to contact the director at JUANDOMINGO 63 tel. 81446, 81339, 81656.
We garantee to keep this informations as confidential as is possible.
Thank you in advance for your co-operation.

D.G. WHITEMAN

De gelukkige winnares van de **Fls. 500,-- CASH** van de **LUX/LIFEBUOY en SUNLIGHT** kampagne voor de maand **OKTOBER** (van de Fa. C. Winkel & Zonen) werd R. Castro van Kwartje 54-A.
Op de foto het moment, waarop de cheque aan Mevr. R. Castro door Dhr. J.v.d. Dijs van de Fa. C. Winkel & Zonen werd overhandigd.

Departement van Financien
12½% obligatielening
Nederlandse Antillen 1981 per 1986

De rente en monetaire ontwikkelingen in binnen- en buitenland hebben aanleiding gegeven tot een stijging van de koers van de 12½% obligatielening tot 98.4%. Deze koers geldt tot nader order vanaf woensdag

Het effectieve rendement bedraagt nu 13%.

De Directeur
D. E. Calvo.

ENFASIS RIBA NOS PAPIAMENTU

"Mi ta di opinion ku nos ta deskriminá nos mes, i nos mes lenga. Hopi bes nos ta defendé nos ignoransha i flohera mental bisando ku PAPIAMENTU ta un dialekto, i ku no ta bal la pena siñ'é profundamente. E prèt ta ku ora bo puntra mes-un persona kiko ta un dialekto, e no por kontestabu. Nos pia no ta riba suela. Ta nesesario pa siña PAPIAMENTU na skol, meskos ku tur otro idioma, pa nos desaroyá nos konosementu di dje, i haña balor di nos mes".

Elis Juliana, outor.

Dept.R.P.

Un publikashon di SCHOOLADVIESDIENST, pa promové aseptashon di PAPIAMENTU den enseñansa i komunidat.

SCHEDULE GASSTATIONS
FOR THIS WEEKEND, NOV. 22, 1981
Craz - Isa - van der Dijs - Canword - Coop. Transport - de Jongh - Galmeijer - de Lanoi - Jansen - Mauricio.
de Ruyterkade - Salinja - Rio Canario - Gasparito - Colon - Mundo Nobo - Cerito - Sta. Rosa - Sta. Maria - Sta. Helena

---

PHARMACY SCHEDULE FOR THIS WEEKEND
OTRABANDA: Nov. 20 - Botica Central, tel.: 23281/23286. Nov. 21 - Botica Del Pueblo, tel.: 25333/25444. Nov. 22 - Botica Otrabanda, tel.: 25638
PUNDA: Nov. 20 - Botica Popular, tel.: 611269. Nov. 21 - Botica Wilhelmina, tel.: 612380/613078. Nov. 22 - Botica Juliana, tel.: 54500.

WEST-END
"Last of the Cannibals" Friday, Saturday 7 & 9pm. Sun. 10:30am & 8:30pm
"DRUM" Friday, Saturday midnight
"IRON FINGER" Sunday 6:30pm

GOLDEN DRIVE-INN
CITY OF THE ZOMBIES (zombie 1) Friday, Saturday midnight
"THE BIG RED ONE" Friday, Saturday & Sunday 9pm.
"VIVA DJANGO" Sunday 7pm

CINELANDIA
"Naked came the stranger" part 2 Friday, Saturday 7 & 9pm Sun. 9pm
"DEADMAN FROM SINGAPOUR" Friday, Saturday midnight
"NATCHA THE GREAT" Sunday 7pm

THEATER DE TEMPEL
"THE LAST WOMAN" Friday, Saturday, Sunday midnight
"MISSION GALATICA" Sunday 5pm
"AMAZING DOBERMANS" Saturday 2:30pm

ORK—Prices were slightly at the close of the New Stock Exchange Thursday trading.
Dow Jones industrial average which lost 6.09 points yesterday, was ahead 0.67 to 844.74 shortly before the closed.
Declines barely led declines of the 1.910 issues crossing the New York Stock Exchange at 4 P.M. EST.
Turnover amounted to a 200.000 shares, compared with 49,980,000 trades yesterday.
Prices were higher in moderate trading of American Stock Exchange issues.

WORLD IN A NUTSHELL

BRUSSELS — The United States meets its NATO allies to finalise tactics for neclear arms talks with the Soviet Union tomorrow, bolstered by the strong welcome from Europe given to President Reagan's Washington speech yesterday. US Undersecretary for European Affairs Lawrence Eagleburger will outline Washington's planned negotiating strategy in the US-Soviet talks to NATO's arms control task force, the special consultative group (SCG) set up last year.

WASHINGTON — In what was described as a statistical quirk, the government said today new data indicates the American economy expanded slightly in the July-September— quarter instead of contracting as previously reported. But private economists quickly warned the gain was a statistical aberration caused by a large and unanticipated business inventory build-up and should not be viewed as a sign of economic strength.

Despite today's report, economists in and out of government and President Reagan himself have said the United States has fallen into a recession for the second time in as many years. The Commerce Department said the economy, as measured by the Gross National Product (GNP) grew at a 0.6 per cent rate in the third quarter. In a preliminary report issued last month, the Department said GNP had fallen at a 0.6 per cent rate during the quarter. Most economists define a recession as a decline in GNP for two consecutive quarters.

BRUSSELS — European Economic Community (EEC) foreign ministers made no progress today in bridging their differences on the future of the EEC's finances, foreshadowing tough negotiations when its leaders meet in London next week. Reform of the 25 billion dollar EEC budget — overloded by farm spending and heavily weighted against West Germany and Britain — will be the main issue at the London summit. British Foreign Secretary Lord Carrington told journalists after a meeting of Foreign Ministers here that on the crucial issue of farm policy there seemed to be a hardening of attitudes by some governments.

'Far from the differences narrowing, they seem to be getting wider', he said.

PITTSBURGH, PENNSYLVANIA — US Steel Corporation and Marathon Oil announced today that their boards of directors had approved a 51 per cent purchase of Marathon by US Steel.

Marathon, the 17th largest US oil company, has been fighting off a merger attempt by Mobil Oil, the second largest, which had offered 5.1 billion dollars for the company. Under the agreement, US Steel, America's largest steel producer, would be paying about 3.75 billion dollars for the company.

Under the agreement, US Steel, America's largest steel producer, would be paying about 3,75 billion dollars for the controlling interest in Marathon. It is offering 125 dollars a share whereas Mobil's bid was 85 dollars a share.

PARIS — Development aid from the world's leading non-communist governments will probably rise about three per cent a year for the next four years despite the economic recession, a senior international aid official said today. John Lewis, chairman of the development assistance committee at the organisation for economic cooperation and development (DECD), told reporters that this would be due to expected aid increases from France, Japan and Italy and to continued high aid from the Scandinavian countries. This would help offset the not very encouraging prospects for increased aid from the United States, he said.

MOSCOW — The official Soviet news agency Tass accused the United States today of aiming to step up the arms race and preparing for a limited nuclear war in Europe. The charges were contained in commentaries which repeated the agency's attacks on President Reagan's proposal yesterday for a mutual ban on European-based medium-range missiles.

WASHINGTON — President Reagan was disappointed by what he considered Soviet misunderstanding of his proposal to cancel NATO's planned deployment of Pershing and Cruise missiles in Western Europe if the Soviet Union dismantled its SS-20 and other European based missiles, the White House said.

WARSAW — Free trade union leader Lech Walesa has sent an appeal to Western trade unions pleading for food aid to help Poland through the next critical months.

NAHARIYA, ISRAEL — The commander of UN forces in South Lebanon conferred with Israel's Chief of Staff on South Lebanese militia maintained a partial blockade of international peacekeeping units in the region.

TOKYO — US Treasury Secretary Donald Regan asked Japan to cut import duties and remove other import barriers in order to reduce its high trade surplus with the United States, Japanese government sources said. Earlier, a Japanese Minister warned that the world was heading towards a trade war.

MOSCOW — The Soviet Union's highest legislative body, the Supreme Soviet, passed into law an ambitious economic plan which Western experts predict will never be fulfilled. It calls for overall economic growth of 18 per cent over a five-year period.

COPENHAGEN — Denmark's social democratic minority government resigned after defeat in a parliamentary vote, paving the way for a general election on December 8.

BELFAST — A part-time soldier was shot dead today soon after police warned that the guerrilla Irish Republican Army would step up its campaign to try to incite civil war in Northern Ireland.

BAHRAIN — Arab radical states have failed to take a joint public stand on Saudi Arabia's Middle East peace plan ahead of next week's Arab summit conference in Morocco. A communique issued after 10 hours of talks made no reference to the plan.

UNITED NATIONS — Iraq urged the General Assembly to condemn Israel for its attack on the Iraqi nuclear reactor last June and to ask states to stop supplying Israel with arms.

...ersen Centrale Bank

...LAR	1.77	1.79	1.81
...LLAR	1.49	1.51	1.53
...ERLING	3.35	3.405	3.465
...LD	72.18	72.90	73.70
...AR	40.91	41.63	42.43
...NCS	98.82	99.54	100.34
...NCS	--.--	31.46	32.16
... MARK	79.07	79.79	80.59
...LD	--.--	100.07	100.97
...	1.17	1.47	1.53

The development of ecumenism in Curacao

AT THE OCCASION of the Assembly of the Caribbean Conference of Churches, which is being held these days in Curacao, Rev. Neville Smith wrote the accompanying article about the development of ecumenism in Curacao.

WILLEMSTAD — The Ecumenical Council of Curacao started in 1962 when a number of local churches pledged to encourage the ecumenical idea among christians and to engage in dialogue on matters of faith and practice. The founding churches were the founding members: The United Protestant Church, the Moravian Church, the Methodist Church, the Reformed Church, the Salvation Army and after some time, the Anglican Church. During this period the churches co-operated in radio & T.V. work, christian Education in the schools and contact was maintained between pastors and to a lesser extent between congregations.

In 1968 a special ecumenical day was organised for the first time when christians and others were invited to discuss and reflect on personal and social issues of the day. This has continued as an annual event known as Blauwbay Day (named after the beach with amplesurroundings where the event is usually held). In 1969 the name of the ecumenical was changed to the Curacao Council of Churches. The Roman Catholic Church was admitted as an observer and also the Jewish community. Not long after, the Roman Catholic Church became a full fledged member of the organisation. During the 1970's the Council experienced ups and downs. A lot depended on the clergy which had some interest in ecumenical affairs. Due to the fact that a very high percentage of the clergy is expatriate, some of whom come to work on Curacao for short periods, means that efforts have to be made by those committed to ecumenism continually in order to deepen and expand the work. A local Office was established and this was indeed a sign of development and a progress as far as ecumenism was concerned. Unfortunately the Local Office was closed down. The Curacao Council of Churches had been at a standstill for a couple of years but in 1979 it was revived and has done a reasonable amount of work during the last two years. Some of the achievements may be listed as: A greater participation of all churches in the Council, greater individual efforts in promoting ecumenism, increased financial contributions, translating christian Action News into papiamentu (the local dialect), holding meetings with various organisations governmental and non-governmental on issues of social significance such as: Crime, Civics in the Schools, and other issues facing the Netherlands Antilles.

In november 1980 a Youth Congress was organised which brought some four hundred young people together to discuss problems facing youth and the nation. Some of our young people have attended seminars and conferences abroad. Through the Local Development Committee efforts are being made in conjunction with the Caribbean Conference of Churches to fund local projects. Efforts have been made to encourage ecumenism on the sister islands of Aruba and Bonaire. The progress made in ecumenism has to be consolidated and the ecumenical idea needs to be encouraged also at the grass root levels. Why is this so important? It is important because the churches will need to unite (not necessarily organically) more and more in order that the mission of Christ can be effectively carried out. The words of Jesus in St. John 17: "That they all may be one, so that the world may believe", is the mandate. Ecumenism is a challenge not only to the churches on Curacao but throughout the world. Lip service must give way to deep and committed co-operation in love and service to Christ and the world. Narrow denominationalism must be subjected to Jesus Christ who is both Head of the Church and Lord of History and the World.

The ecumenical movement should encourage the churches to witness together in loving service to the world but it should also act as a catalyst whereby individual churches and persons examine what is happening within their own church structures and within themselves as persons. It is presumption, to say the least, that any one church has all the truth. In humility and openness to others, the churches are to seek to witness to the Risen Christ. In a world where our very existence as human beings are threatened by nuclear and other warfare, where two thirds of the world or either ... or straving to death, where human rights are flagrantly denied, human life and dignity ... or another, it is pure nonsense for churches to selfishly pursue their own narrow self interest. Naturally, churches will want to bring their traditional ... to bear on all ecumenical ... action but the ... never be the glory of a particular ... the ... Christ and the Kingdom. The theme of the Assembly: Thine is the Kingdom, the Power and the Glory. The ... but ... our ... within ... own church structures for Christ's sake.

NEVILLE SMITH

by Jack Tippit

Walt Disney's DONALD DUCK

Beetle Bailey By Mort Walker

'ORKAAN EN MAYRA' KRIJGT BELANGRIJKE PRIJS

Gelukkige Sonia Garmers:

”Ik kan het niet geloven”

DEN HAAG — Pas aangekomen in Nederland voor de kinderboekenweek, wachtte Sonia Garmers een grote verrassing. Haar boek *Orkaan en Mayra* was bekroond met de Nienke van Hichtum-prijs van de Jan Campertstichting. De prijs bedraagt Nf 4500,- en wordt eenmaal in de twee jaar uitgereikt. Het is een van de belangrijkste prijzen voor jeugdliteratuur. Hoe voelt Sonia Garmers zich, nu haar naam prijkt in het rijtje toppers: Gertie Evenhuis, Tonke Dragt, Jaap ter Haar, Miep Diekmann, Wim Hofman en Henk Barnard? Sonia: "Ik kan het echt niet geloven, ik ben er heel gelukkig mee." Meteen tovert ze een papiertje uit haar tas, waarop allerlei gegevens over de prijs staan. Sonia: "Ik had vroeger wel eens een boek gelezen van die Nienke van Hichtum , maar toen ik die prijs kreeg, wilde ik meer van haar weten. Toen hebben ze me deze gegevens gestuurd: Nienke van Hichtum is het pseudoniem van de vrouw van de socialist Pieter Jelles Troelstra. Ze leefde van 1860 tot 1939 en ze schreef Friese en Nederlandse kinderboeken. Eerst in het Fries, en zo'n boek vertaalde ze dan later in het Nederlands. Haar bekendste werk is 'Afke's tiental!'
In haar boeken gaat het vaak om een tegenstelling tussen arm en rijk, maar ze behandelt die tegenstelling niet als een klassenstrijd. Haar boodschap komt er meer op neer, dat je goed moet doen en eerlijk tegenover iedereen moet zijn. Dan komt het allemaal wel goed".

Door onze medewerker B. Jos de Roo

Is dat ook Sonia's idee en heeft ze daarom die prijs gekregen?
Sonia Garmers: "Ik heb het juryrapport nog niet gekregen, maar iemand zei tegen me: "Nienke van Hichtum schreef met gevoel en dat doe jij ook. "Misschien dat ik daarom voor die prijs in aanmerking ben gekomen." Ik opper voorzichtig het idee dat ze de prijs ook wel gekregen kan hebben, omdat ze zich in haar werk steek maakt voor een andere opvoeding van de meisjes op Curacao. Waarom zoveel aandacht voor de meisjes en veel minder aandacht voor de positie van de volwassen vrouwen? Sonia: "Het meisje wordt later moeder, die moet aan kinderen opvoeden. Dan kunnen de veranderingen komen." Beantwoordt Sonia zelf dan niet aan het beeld van de onafhankelijke Mayra uit haar boeken? Verlegen lachend: "Nee, niet helemaal. Mayra is krachtiger, ze breekt meteen met het verleden. Als je de begrafenis van Oom Chitu neemt, dan is ze er radicaal tegen om in rouw te lopen. Ze bekommert zich er niet om, wat de mensen zullen denken. Ik zou het niet zo radicaal doen, meer langs een omweg. Je wilt wel vechten voor veranderingen, maar ik ben ouder en dat is een moeilijkheid." Nienke van Hichtum schreef eerst in het Fries, later in het Nederlands. Sonia Garmers schreef eerst in het Papiamentu, later in het Nederlands. Waarom? Sonia: "Ik heb drie dochters in Nederland wonen. Ik merkte dat de Nederlanders helemaal geen idee hebben, hoe we op de Antillen leven, hoe we opgevoed zijn. Ik wilde dat de mensen in Nederland meer van ons zouden weten, toen ben ik gaan zitten schrijven, dat werd *Lieve Koningin*.
Kijk, ik heb altijd op school alles moeten leren over Holland. Maar in Nederland kom je nog steeds mensen tegen die aan je vragen: "Hoe gaat het in Paramaribo?" Als je tegen hen zegt, dat je van de Antillen komt. Er is nog een reden dat ik in het Nederlands ben gaan schrijven. Als ik in het Papiaments schreef, had ik veel meer moeite die boekjes aan de man te brengen. De tijd die je verliest met het sjouwen van boekhandel naar boekhandel, kan je beter gebruiken door iets nieuws te bedenken."

EIGEN KEUS

Toch neemt niet iedereen het Sonia Garmers in dank af dat ze in het Nederlands schrijft. Zo zei iemand bij de begrafenis van Pierre Lauffer, dat deze zijn land niet verraden had door in een vreemde taal te gaan schrijven. Trekt Sonia zich zo'n opmerking aan? "Op het moment dat iemand zoiets zegt, voel je.... "Hé...". Maar daarna denk ik: ieder heeft zijn eigen keus, je moet zelf weten wat je doet."
We hebben het nog even over

Ik ben niet zo radicaal als Mayra, ik ben ouder.

het gemak, dat Sonia Garmers van een uitgever heeft. Hoe staat het met de oprichting van een Antilliaanse uitgeverij? Sonia: "Er was een vergadering met schrijvers. Allen die er waren, zeiden dat er een uitgeverij moet komen. Dat was zes, zeven maanden terug. Sindsdien heb ik niets meer gehoord."

JONGE MENSEN

Sonia Garmers is een vurig voorstandster van een Antilliaanse uitgeverij. "Als die er komt, ga ik misschien weer in het Papiamentu schrijven. Maar zo'n uitgeverij moet wel goed in elkaar gezet worden. Die moet alles regelen, zodat wij kunnen doorgaan met schrijven." Heel enthousiast vertelt Sonia dat een Antilliaanse uitgeverij vooral voor jonge mensen van belang is. "De jonge mensen die schrijven - en die zijn er - hebben geen geld. Als ik in het Papiamentu een boekje uitgeef, dan kan ik naar een drukkerij gaan en voor zes maanden krediet vragen. Dat krijg je wel, want je bent zo'n beetje bekend. Maar jonge mensen zijn niet bekend. Die moeten de drukkerij zelf betalen, die krijgen geen krediet. Daardoor hebben jonge mensen geen kans."

De kinderboekenweek op de Antillen is langzaam doodgebloed. In Nederland floreert ze nog. Wat heeft Sonia Garmers tijdens deze week gedaan? "Lezingen gehouden in Den Haag, Tilburg, Eindhoven, Nijmegen, Arnhem en op de universiteit van Leiden. Op al die lezingen vragen ze honderduit over Curacao en de Antillen. Het meest vragen ze of het waar is dat de jongens op de Antillen alles mogen en dan zeg ik: "Nee, er is al een beetje veranderd. "Ook vragen ze veel naar het klimaat, of we ook jaargetijden hebben. Er was zelfs iemand die vroeg: "Hebben jullie echte huizen?"

Heel mooi vond ik de grote boekenmarkt in het Centraal Station van Den Haag. Daar staan alle kinderboekenschrijvers met hun boeken. Er komen wel 50.000 bezoekers. Nou wonen er veel Antillianen in Den Haag, maar ik heb er maar drie gezien. Die drie hebben wel *Orkaan en Mayra* gekocht. Maar het is toch weinig. Antillianen in Nederland hebben toch ook kinderen, die lezen toch ook...."

Sonia Garmers vertelt iets van haar verdere plannen. "Ik moet binnen een jaar een boekje met verhalen voor kinderen van vijf tot acht jaar maken. Ik heb de verhaaltjes al in het Papiamentu, ik moet ze nog in het Nederlands bewerken."

Komt er nog een vervolg op de Orkaan-serie? Sonia: "Dat vraagt iedereen me. Trouwen Orkaan en Mayra?, Krijgen ze kinderen? Hoe zien die er uit? Maar dat moet je zelf maar allemaal verder denken. Tot nu toe is er geen vervolg, maar je weet nooit."

Wat gaat Sonia in haar dankrede bij de prijsuireiking op 18 december zeggen? "Ik denk dat ik zal zeggen, dat ik het leuk vind dat ik die prijs heb. Maar ik zal laten merken dat er nog meer Antilliaanse boeken geschreven moeten worden, want er zijn nog steeds mensen die denken dat er een nieuwe brug cadeau is gegeven die Willemstad met Paramaribo verbindt."

Leraar maatschappijleer Fransisco Celaire:

"Ik leg het accent op verantwoordelijkheid"

(Door Roald Michel)

OP DE ANTILLIAANSE scholen is het vak maatschappijleer ingevoerd in 1968. Francisco Celaire geeft sinds 1975 maatschappijleer aan het Colegio Arubano. Ook daarvoor gaf hij al lessen van dezelfde strekking ondermeer bij de eerste verpleegstersopleiding op Aruba. Gezien de functie die maatschappijleer moet hebben voor de leerlingen, brengt de heer Celaire een gedegen achtergrond met zich mee. Niet alleen heeft hij de sociale academie en de voortgezette opleiding daarvan afgerond, maar daarnaast getuigen zijn werkkringen en vrije tijd-bezigheden van een brede maatschappelijke belangstelling.

Zo heeft hij ondermeer gewerkt als verpleger, was medeoprichter van een stichting ter behartiging van de belangen van Antillianen in het zuiden van Nederland, nam zes maanden waar bij Famia Planea, werkte geruime tijd bij de Voogdijraad op Aruba, is medeoprichter van Osticeba en is hier nog steeds als voorzitter zeer aktief, is coordinator van een instantie die mensen voorbereidt op het huwelijk, is vicevoorzitter van het Imelda-hof en zit in de commissie kriminaliteitsbestrijding.

Celaire vertelt dat het hier officieel nooit duidelijk geworden is waarom er maatschappijleer gegeven wordt. Tekenend hiervoor is dat, toen kortgeleden het vak ook ingevoerd werd op de basisscholen hij, ondanks herhaaldelijke vragen, niet in het bezit kon komen van de betreffende memorie van toelichting. De conclusie van Celaire:

"Wij willen niks, wij doen gewoon na wat Nederland doet". In Nederland is het vak wel doelbewust ingevoerd. Eigenlijk is het een komplete Europese beweging geweest met het doel om de Europese burger meer bewust te doen zijn van de sociale omgeving waarin hij leeft. Op school werd namelijk wel getracht de mens tot een intellectuele mens te vormen, maar aan zijn houding ten opzichte van het leven zelf werd nauwelijks of geen aandacht geschonken. Daarom werd het merendeel der mensen ook verrast toen iemand als Hitler de macht greep.

Zonder horten en stoten ging het in Nederland natuurlijk ook niet. Wie kun je vertrouwen om maatschappijleer te geven? Worden onze kinderen geen verkeerde ideeen opgedrongen? De discussie over deze vragen zet zich tot op heden voort.

GEEN LEERPLAN

Een leerplan maatschappijleer heeft Francisco Celaire nooit kunnen bemachtigen. Hij stelt alles zelf op. Het doel daarbij is om aan het kritisch sociale bewustzijn van de leerlingen te werken, waarbij het uiterst belangrijk is om bij de ontwikkelingsfase van het kind aan te sluiten. Zo kun je bijvoorbeeld wel hetzelfde thema hanteren op de basisschool en de HAVO, maar de manier waarop je het doet en de uitgebreidheid die je eraan geeft zullen verschillend moeten zijn. Ook om die reden is de vraag ontstaan of overleg hierover tussen de diverse leraren maatschappijleer niet nuttig zou zijn. Francisco Celaire: "Het aansluiten bij het nivo en belangstelling van de leerlingen, en ook de toekomst ervan, vereist steeds weer een andere aanpak en selectie van de te behandelen onderwerpen". Celaire heeft ook bezwaar tegen de term maatschappijleer. "Het gaat eigenlijk om maatschappelijke vorming, sociale vorming. Leer zit zo dicht bij godsdienstleer. Zo wereldbeschouwelijk ben ik echt niet bezig. Wel leg ik consequent bepaalde accenten: verantwoordelijkheid, verantwoordelijk zijn voor anderen, voor je daden. Dit keert steeds weer terug in mijn lessen".

MOTIVEREN

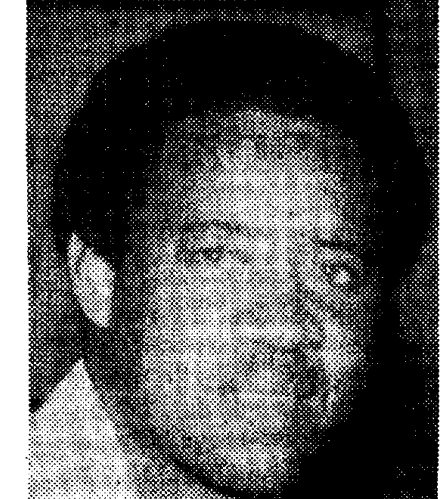
Belangrijk is om de leerlingen voldoende te motiveren voor het vak. Het is geen examenvak, het is wel verplicht. Sommigen willen geen maatschappijleer kiezen voor hun vakkenpakket, maar het moet. Ook de samenstelling van de lesgroep kan problemen opleveren. Zo hebben leerlingen van HAVO-4 en VWO-5 nog nooit maatschappijleer gehad, terwijl zij die van de MAVO naar Colegio gaan dit wel reeds enige tijd gehad hebben. De bedoeling is dat de leerlingen eigenlijk zelf de les maken, maar met een man of dertig in de klas is dat geen eenvoudige opgave.

Soms lukt het wel en soms niet om samen een programma te maken. "De leraar moet steeds aanvullend, voorwaarde scheppend werken. Wel heb ik een aantal dingen in het achterhoofd waar ik het accent op wil leggen. Voor mij is bijvoorbeeld het gezin het fundament van onze maatschappij. Het komt altijd aan bod; welk onderwerp je ook gebruikt, als je het uitbreidt kom je altijd op het gezin uit".

Hij haalt dan o.a. het onderwerp kriminaliteitsbestrijding aan. Van daaruit kom je op gevangenis, reklassering, strafrecht, preventie en uiteindelijk weer bij het gezin. Deze manier van werken wijkt duidelijk af van datgene wat andere leerkrachten doen. "Zeker weten. De leerlingen zeggen ook dat ze bij mij niets leren, er wordt gepraat, het is gezellig, er wordt niet zo gewerkt. Maar het is wel werken, ik dokter niets voor hen uit. Ik wil weten hoe ver ze zijn en niet zeggen hoe ze het moeten doen".

KONFORMISTISCH

De heer Celaire heeft het gevoel dat onze samenleving nogal konformistisch is ingesteld. "In het algemeen hebben de leerlingen vrij naief-bewustzijn, wat vaak uitmondt in zwart-wit denken, imitatie van gedrag en in ere houden van vooroordelen. Het is moeilijk om binnen dit waardepatroon maatschappijkritisch bezig te zijn. En dat is nu juist wat ik wel zou willen. In eerste instantie probeer ik dan ook te werken aan de zelfkritiek van de leerling. Bovendien gaat het niet aan om keihard maatschappijkritisch bezig te zijn bij niet-volwassenen. Ik denk dat het erg manipulatief kan zijn om jonge mensen iets op te dringen. De middelbare scholier hangt nog te veel aan de leraar. Bij het Hoger Beroeps Onderwijs, zoals bijvoorbeeld onze pedagogische academie kan het wel. Daar mag je verwachten dat de leerlingen hun mannetje al staan. Voorzichtigheid is echter geboden. Het is niet goed om kinderen willens en wetens hun kop te laten stoten. Neem weer het gezin. De vorm daarvan kan vele gestalten aannemen. Er zijn meerdere manieren van samenleven met dezelfde functie. Ik bied hen de alternatieven aan zonder bijvoorbeeld te zeggen, weg met het gezin, neem liever iets anders. Daar kunnen ze thuis niet mee aankomen. De leerlingen dienen zelf een keuze te kunnen maken, en of ze dat inderdaad kunnen, zal straks wel blijken. Je móet zo bezig zijn, anders ben je niet met de leerling bezig, maar met jezelf".

De middelbare scholier hangt nog teveel aan de leraar, vindt Celaire, die juist wil proberen hun zoveel mogelijk zelf te laten doen.

Of de lessen maatschappijleer uiteindelijk iets opleveren voor de leerling is een open vraag. Dat is ook niet zo verwonderlijk, daar er geen meetinstrument voor bestaat. Er moeten wel cijfers gegeven worden, maar die geven niet aan hoe de leerling zich later zal opstellen in de maatschappij.

PERSOONSVORMING

"Ons onderwijs is zo ingericht dat er weining aan persoonsvorming wordt gedaan, of gedaan kan worden. De leraren worden er niet voor opgeleid. Het zijn doorgaans vakmensen die gewoon hun vak willen geven, waarbij doorgaans te weinig rekening wordt gehouden met de personen die in hun klas zitten. Terwijl ze eigenlijk toch wel aan persoonsvorming zouden kunnen doen via hun vak. Elke leraar zou een maatschappijman kunnen zijn. Ik neem het de leraren van Colegio niet kwalijk, niet zó kwalijk, maar als mensen stukken schrijven over het onderwijs, pedagogen, en er wordt niets gezegd over persoonsvorming, attitudevorming en de overdracht naar de leerling in de klas, dan word ik razend. Als we een andere onderwijsstructuur hadden, bijvoorbeeld één waar de vakken meer op elkaar afgestemd zouden zijn, waarbij leerkrachten gezamenlijk een bepaald onderwerp zouden uitdiepen (projectonderwijs) en dus ook de opleiding van leerkrachten daarop gericht zou zijn, dan is het de vraag of we nog een vak als maatschappijleer nodig zouden hebben. Iedere leraar geeft dan een stuk maatschappijleer en is dan eigenlijk in zijn hart maatschappijleraar. Maatschappijleraar is eigenlijk ontstaan omdat men in het huidige onderwijs een leemte vond, die men wilde opvullen. Als we helemaal opnieuw met de onderwijsstructuur zouden kunnen beginnen, zou alles doordrenkt moeten zijn van maatschappelijke vorming".

Zolang er nog leerkrachten als Francisco Celaire rondlopen, is de kans op goed onderwijs voor onze kinderen nog steeds aanwezig. Ons onderwijs zou meer van dit soort mensen kunnen gebruiken. Het gaat er niet alleen om om als leraar maatschappijleer voorwaarde scheppend bezig te zijn in de klas, de samenleving zelf moet ook voorwaarde scheppend zijn voor de leerkrachten. De opleiding van leerkrachten zou veel meer maatschappij gericht dienen te zijn, zowel kritisch als ondersteunend ten opzichte van onze samenleving. Misschien dat dan ergens in de verre toekomst het "vak" maatschappijleer inderdaad overbodig zal worden.

"Elke leraar zou een maatschappijman kunnen zijn."

KAR KAR!

181 — Bij gebrek aan een pijp rookte men wel uit de schaar van een krab; die heeft zo ongeveer een pijpvorm.

182 — Mannen van Samí Liber, die protesteerden tegen grondusurpatie van hun grote buur, werden gevangen gezet, totdat de omheining klaar was.

183 — In de kop van een ballonvis bevindt zich een botje, dat veel lijkt op een crucifix; het wordt soms bewaard.

184 — Generoso ata bo tobo, ziedaar je tonnetje, was de bijnaam van de man die wc-tonnetjes ophaalde.

185 — In een oud Spaans boek staat reeds vermeld, dat stinkkruid narcotisch werkt en aangewend wordt voor geestesziekten, vooral depressies.

186 — De oude Martin: "Op Bandabow waren verschillende centra, waar geregeld met de almasola werd gedanst. Of .... werd ..., werd ....; het wordt nog gedaan."

187 — Op Rincon vroeg ik een zanger een paar mensen bijeen te roepen om opnamen te maken. Er verschenen over de tweehonderd, en wat voor zangers!

188 — De psychologie zegt, dat de eerste levensjaren het belangrijkst zijn voor de vorming en misvorming. De ouden zeggen: "De adem van de moeder is het ongeluk van een slecht kind."

189 — "Er leefden geni's, die 's avonds naar Bonaire vlogen en de volgende morgen weer terugkwamen."

190 — Het afgezaagde "die goeje oude tijd" drukken sommige oude mensen uit met: "De tijd toen God hier op aarde te voet rondliep, tempu ku Dios tabata kana ku pia akibow."

191 — Op Bonaire is er een visser, die per kiwa, daar kokolishi genoemd, de hele buurt verwittigt: "Mi tin piská! Ik heb vis!

192 — De griezelige geselzuil van Kajumèn is 2,30 meter hoog en heeft een middellijn van 1,60. Onderaan loopt hij iets uit.

193 — De familie van Lau Merkies van Ascenshon bezit een keurig geschreven schrift vol ocho-dia liedjes; door de kleindochter opgetekend.

194 — "Ver van Ronde Klip kon men het jammeren horen van de slaven die werden geslagen: "Onaria, onaria!" Dat betekent: pordon!"

195 — Aan de voet van de Seiromaberg lag een gehuchtje, waar nu niets meer van over is. In 1881 woonden daar nog 68 mensen.

196 — "Wie een houtskoolbed openmaakt, krijgt zo veel hitte in zijn lichaam, dat hij zich die dag niet meer mag baden."

197 — Ai, ai, diskriminatie: "Een vrouw maakt de poort van het kerkhof open", wat wil zeggen, dat er veel doden komen, als de eerste dode van het jaar een vrouw is.

198 — "Op een avond hoorde ik een grote ketting langs mijn huis rammelen. Ik rilde. Toen hoorde ik een slag. De volgende ochtend vond ik een hond zo groot als een kalf dood liggen."

199 — Dodekaarsen zijn kaarsen, die gebrand hebben bij een lijk; ze bezitten een bijzondere kracht.

200 — Sommigen beweren, dat donderstenen gevormd worden door de stofwolken die aan een bui voorafgaan.

PAUL BRENNEKER

Geboorten van literatuur 22

"De Commandant", roman uit Cuba

"TERWIJL JULLIE onderwijzen, zullen jullie leren", zei Fidel Castro in 1961 aan het begin van een grote campagne in Cuba, die het analfabetisme van drieentwintig tot vier procent zou terugdringen. Hoe juist Castro's woorden waren, blijkt uit *De Commandant. Roman uit Cuba,* geschreven door Manuel Pereira. Als twaalfjarig jongetje was hij lid van een alfabetiseringsbrigade, zodat hij maandenlang bij een boerengezin woonde en werkte, dat hij 's avonds lees- en schrijfles gaf. Hij hield er een dagboek bij, dat de grondslag vormt voor zijn roman.

De hoofdfiguur is het fanatieke jongetje Joaquín Iznaga. Het lastigste gebied is hem nog niet moeilijk genoeg.

Dit strebertje en doorzettertje, door zijn vader spottend en waarderend "commandant" genoemd, komt in het gehucht El Veneno terecht, waar hij de wondere wereld van de familie Aromas leert kennen. Het is een typisch Caribische familie van wie het ras zich door de talrijke meningen niet meer laat vaststellen. Maar de daardoor ontstane culturele menging is belangrijker. Op de buitenstaanders die Joaquín en de lezer zijn, lijkt deze menging een allegaartje: atavisme, voodisme, Rooms-Katholicisme en nuchter realisme spelen wonderlijk dooreen, maar de familie Aromas lijkt dit volkomen natuurlijk te vinden.

Pereira schept zo een sfeer waarin de grenzen tussen werkelijkheid en hallucinatie, tussen cultuur en natuur, beurtelings verscherpen en vervagen. Dit levert onvergetelijke figuren op, zoals die van de boer Paneque. Hij bezit geen kalender, maar wil toch de dagen van de week weten. Daarom laat hij zijn vrouw zeven kinderen baren, die hij elk de naam van een dag geeft. Pereira leidt de lezer langzaam maar zeker een andere wereld binnen, zodat het onbekende vertrouwd en het vreemde normaal wordt. Joaquín komt langzamerhand los van de ingesleten oordelen over de analfabete boerenbevolking. Als gealfabetiseerde stedeling kan hij van hen leren, hoe hij met de natuur om moet gaan. Door deze onuitgesproken oproep te stoppen met het opplakken van clichés, en af te gaan op de eigen ervaringen met de ander, behoort *De Commandant* tot de typisch Caribische literatuur. Typisch Cubaans is *De Commandant* ook. Er is een hele generatie schrijvers die de Cubaanse revolutie en haar gevolgen voor de underdog tot onderwerp van hun werk maakt. Deze *testimonio*-literatuur staat soms tegen om haar te sterke propagandistische karakter. Manuel Pereira vervalt niet in deze fout, want hij schildert de historische gebeurtenissen door de ogen van een jongetje, dat ze als een kleine, op zichzelf onbetekende schakel meemaakt. Het treffendste van de roman is juist de grote aandacht voor de individualiteit van de figuren. Nergens treden ze op als politieke pamfletten. Niet alleen de grote alfabetiseringscampagne wordt zo in zijn menselijke aspecten voorgesteld, maar ook de infiltratie aan de Varkensbaai. Joaquín bevindt zich namelijk in het gebied waar de infiltranten uit Florida zich verstopten.

Opvallend is ook het relativeringsvermogen van Pereira. Met Joaquíns vader, die een schitterende vrijbuitersfiguur is, laat hij de spanning voelen die er al vroeg is tussen de echte revolutionair en de bureaucratie van een gladde partijmachine. Helemaal relativerend is Pereira als hij zelfs op de betrekkelijkheid van het alfabetiseren wijst. Dit gebeurt als Joaquín zijn vader op spelfouten betrapt. Zijn vader antwoordt dan: "Als ik broot met een t schrijft en jij schrijft het met een d, maar ik heb het geld om het te kopen en jij niet, wie eet er dan brood met een d of met een t?" Slechts één keer gaat Pereira over de schreef. Aan het eind laat hij Joaquín zijn individualiteit verliezen bij de triomfantelijke terugkeer in Havana. Pereira bedoelt het als hoogtepunt, maar het is het enige contrapunt in een roman die zijn kracht juist ontleent aan de magnifieke beschrijving van individuen bij belangrijke historische gebeurtenissen.

JOS DE ROO

Manuel Pereira, De Commandant. Het wereldvenster Bussum, Novib Den Haag, NCOS Brussel. ISBN 90 293 97257.

Individualisme onder mom van communisme

"Liedjes" van Herman Gorter vrijblijvend en saai

BIJ DE UITGEVERIJ De Arbeiderspers te Amsterdam verscheen dit jaar de bundel 'Liedjes" van Herman Gorter. Het is een fraai boek geworden, gedrukt op mooi papier ("90 grams getint gevergeerd romandruk") (Colofon). De bundel bestaat uit drie delen, respectievelijk: "Bij het naderen der Revolutie", "Bij het horen van de strijd in de verte" en 'Bij de nederlaag der Revolutie".

Het werk officieel voor het eerst posthuum uitgegeven in 1930. Deze uitgave volgde zeer nauwgezet de editie die Gorter jaren daarvoor privé had laten vervaardigen. De gedichten zelf zijn geschreven tussen 1910 en 1924, de jaren rondom de Russische Revolutie (Voor meer bibliografische informatie leze men de "Verantwoording" van Jacob Groot, achterin het boek). boek).

EENWORDING MET DE GEEST DER NIEUWE MENSCHHEID

De ondertitel luidt: "Aan de geest der Muziek der Nieuwe Menschheid". Hiermee wil Gorter de gewaarwordingen weergeven, die bij hem opkomen als hij denkt aan de Geest die zal ontstaan, als de arbeidersklasse na de communistische wereldrevolutie vrij zal zijn en meester van de maatschappij en de natuur op aarde. Hij stelt zich voor dat zijn eigen geest één zal worden met die ene Geest der Nieuwe Menschheid, of, wat voor hem hetzelfde is, der Nieuwe Muziek ("Voorrede"). Hoe hij deze eenwording van individuele en collectieve Geest in concreto ziet, zegt hij niet.

DURE WOORDEN EN STORENDE RIJMDWANG

Wanneer ik iemand dure woorden hoor produceren met wereldomvattende idealen die door niets substantieels gesteund worden, heb ik de neiging om wantrouwig te worden. Dit wantrouwen werd in dit geval nog versterkt door de lezing van de gedichten; korte verzen met veel neologismen en cliché-matige impressionistische natuurbeschrijvingen, waarin het licht, de hemel, het blauw en andere verplichte items niet ontbreken. De moderne mens heeft moeite met de gekunstelde woordkunst-à-la-Tachtig, en zeker met de rijmdwang, die zeer storend werkt. In de bundel "Liedjes" geeft de dichter meer "de allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie" (Willem Kloos), dan de gevoelens van de revolutionaire arbeiders in Rusland; nergens althans kan men de sociale realiteit ontdekken in deze verzen. Indien men ze las zonder rekening te houden met de programmatische elementen zoals neergelegd in o.a. de Voorrede, de ondertitel, de titels van de verschillende afdelingen, zou men ze evengoed kunnen lezen als liefdesgedichten of oden aan de liefde of aan de muziek.

Enkele willekeurige voorbeelden:

"Het is winter
Ver over de aard,
Het ijs klaart,-
Sterrengesintel,-
't Is eenzaam maar er klinkt muziek.-
O eenzame muziek, wees mijn geleider,
Schoonheid wijk niet wet uw wiek,
Maar leid mij verder, wijder." (p. 16)

"Een meeuw,
Wit als sneeuw,
Vliegt waar het blauwe
En zee ophoue." (p. 130)

★★★

MAAKWERK

Deze uitgave van "Liedjes" van Herman Gorter kan literairhistorisch van belang zijn, als een verzameling gedichten kan ze mij niet bekoren; voor mij zijn ze meestal niet meer dan impressionistisch maakwerk, vrijblijvend en saai.

J. MARCHENA

Werk Jossy Mansur over Antilliaanse indianen

'E Indiannan Caquetio' primeur in zijn soort

DE AFGELOPEN MAANDEN bracht Jossy Mansur een heel aantal uitgaven op zijn naam, daarmee bewijzigd dat er ondanks alles toch mogelijkheden bestaan tot het uitgeven van boeken.

Bij de Imprenta Nacional Arubano verscheen van hem *E Indiannan Caiquetio* een royaal geillustreerd werk (ook kleurendruk!) over de oudste bewoners van de Benedenwindse eilanden. Dit is het Papiamentu geschreven boek is een primeur in zijn soort.

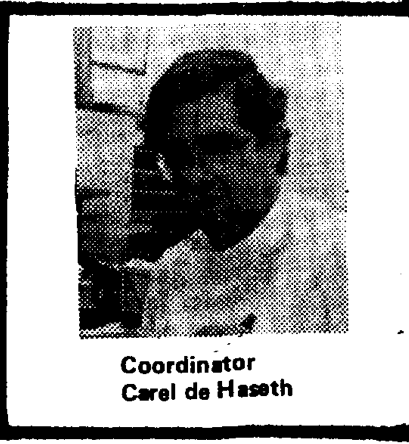
E Indiannan Caiquetio geeft in meer dan 100 pagina's een beeld van het leven van de Antilliaanse Indianen. Godsdienst, taal, cultuur, voeding, begrafenisrituelen, ed komen allen aan bod op een voor de leek heel begrijpelijke, eenvoudige wijze. Mansur heeft geen enkele pretenties op wetenschappelijk gebied: het gaat hem erom zoveel mogelijk mensen in staat te stellen kennis te nemen van het verleden van hun eiland.

Dat hij dan hier en daar wat oppervlakkig is of gemakkelijk een bepaalde konklusie trekt, is heel begrijpelijk. Hij probeert op een zo overtuigend mogelijke manier een verleden te beschrijven waar relatief maar erg weinig van bekend is en waar hij een lopend verhaal van moet maken. Hier en daar mis je ook wat. Zo bijvoorbeeld waar hij het over de taal van de Caiquetio's heeft. De woordenlijst die hij opneemt zou makkelijk kunnen worden verdubbeld door het opnemen van woorden als *kunuku* (of *conuco* om bij de spelling Mansur te blijven), *batata,* ed Ook de in 1890 ddor Pinart op Aruba opgetekende woorden ontbreken aan de lijst(het relaas van Pinart is opgenomen in deel II van *Rotstekeningen van Curacao, Aruba en Bonaire* van P. Wagenaar Hummelinch).

Ondanks deze opmerkingen is *E Indiannan Caiquetio* aan een ieder, die interesse heeft voor de geschiedenis van onze eilanden, aan te raden. Hopelijk dat Mansur ons in de toekomst nog meer te bieden heeft!

CAREL DE HASETH

Jossy M. Mansur.
E INDIANNAN CAIQUETIO
Imprenta Nacional Arubano, Aruba 1981.

Coordinator
Carel de Haseth

E INDIANNAN CAQUETIO

JOSSY M. MANSUR

Korte verhalen en anecdotes van Elis Juliana

Waza Riba Rondu No. 2

NET UIT IS een tweede bundel korte verhalen en anektodes van Elis Juliana onder de titel WAZO RIBA RONDU. De bundel bevat een vijfentwintigtal "short stories".

Het eerste deel van deze bundel bevat anekdotes over personen die in de eerste decennia van deze eeuw algemeen bekend waren: Jan Wowo, John Pat'i Heru, etc. Eenvoudige mensen met een eenvoudig beroep (veelal het ophalen van "poep-emmers" in tijden dat er nog geen riolering bestond), die vaak het mikpunt waren van allerlei plagerijen door hun omgeving. Maar allemaal mensen die onlosmakelijk verbonden zijn met het Curacao van vroeger, zonder wie het allemaal zo anders zou zijn geweest. Haarscherp tekent Elis deze personen, hun leven zoals dat door de omgeving werd beinvloed en zoals zij het zelf mogelijk ervaarden. Het is jammer dat Elis zich voor elke beschrijving slechts een kader van twee tot drie bladzijden toestaat: juist hij is in staat méér te vertellen over dit stuk oud-Curacao!

De verhalen in het tweede deel van de bundel vallen grotendeels onder het hoofd "fiktie", al is dit bij Elis nooit met zekerheid te zeggen. In ieder geval gaat het verhaal meestal niet over een met naam en toenaam genoemd persoon. Dat neemt niet weg dat elk van de beschreven figuren zo echt is als maar kan zijn! In ieder geval verschillen deze verhalen van de andere in de bundel, dat zij meestal handelen over één enkele gebeurtenis in het leven van de beschrevene en niet over het hele leven van de hoofdpersoon.

Je leest WAZO RIBA RONDU NO. 2 met plezier. In elk verhaal weet Elis een levend mens te schetsen en de tragiek van dit leven aan te geven. De eenzaamheid, de verkeerd begrepene, het bedrog, de branie, noem maar op! Als er iemand in staat zou zijn een perfekte roman in het Papiamentu te schrijven, dan is het Elis wel. En dan is er naast zijn aantrekkelijke thematiek zijn taalgebruik, een waar genot voor de lezer:

"E tabata chikitu manera un Nanzi Koko i flaku manera un lesh'i kabana pero ku un kurason más grandi ku su kurpa. Sea pa kompleko superior o pa sed di aventura, e no tabatin miedu ni di diabel ku shete kachu".

Storend is wel dat wat betreft de spelling er nogal wat slordigheden zijn; met een beetje moeite kan dat een volgende keer voorkomen worden.

CAREL DE HASETH

Elis Juliana: Wazo riba rondu no 2
Curacao, oktober 1981.

wazo
riba
rondu

no. 2 ELIS JULIANA

Roman van José María Arguedas

"De Diepe Rivieren" geweld versus harmonie

IN MULTI-CULTURELE samenlevingen, waar één cultuur dominant is, vindt er een scherpe cultuurbotsing plaats in het onderwijs. Het gebeurt op Curacao, in Nederland tegenwoordig, al eeuwenlang in Zuid-Amerika. Een roman die deze cultuurbotsing als thema heeft is onlangs in Nederland verschenen en beleefde in betrekkelijk korte tijd een herdruk. Het betreft hier de roman „De diepe rivieren", een Nederlandse vertaling van „Los ríos profundos", de uit 1958 daterende roman van de Peruaanse schrijver José María Arguedas.

De ik-verteller, Ernesto, trekt samen met zijn vader *„als pelgrim"* door heel Peru. Op die tochten beleeft hij de schoonheid van het landschap en wordt hij door Indianen opgevoed. Maar dan breekt het moment aan dat Ernesto naar een katholieke kostschool moet in Abancay.

Ernesto, die zelfs de meest eenvoudige mensen niet wil kwetsen en die zich al ergert als hacienda-bezitters hun paarden te ruw aantrekken, ziet zich op de kostschool geconfronteerd met het geweld van de leerlingen onderling en het seksuele geweld van de jongens, waarvan een zwakzinnige keukenhulp voortdurend het slachtoffer is. Voor hem is de school een omgeving *„vol monsters"* en de blanke beschaving onbegrijpelijk en bruut.

Als er een opstand uitbreekt, twijfelt Erbesto geen moment. Hij kiest voor de onderdrukten en de Indianen. De opstand breekt uit als de zuotvoorraden zogenaamd op zijn in de stad. Een groep volksvrouwen, onder leiding van Doña Felipa, maken zich meester van het depot dat vol zout ligt. Ze verdelen het zout en brengen het ook naar de Indianen van de hacienda's.

Het resultaat van deze actie is uiteraard voorspelbaar. Ernesto krijgt voor zijn deelname zweepslagen in de kapel, soldaten komen naar het dorp om deze af te straffen en de directeur van de kostschool houdt een preek voor de Indianen met de boodschap dat wij op aarde zijn om *„te huilen, te lijden en verdreit te hebben"*.

Het slot van het verhaal is apocalyptisch. De tyfus breekt uit en de mitrailleurs van de soldaten blijken papieren tijgers te zijn als de besmette Indianen toch massaal de rivier oversteken om een mis bij te wonen. De kostschool-leerlingen vertrekken in allerijl en Ernesto kan eindelijk de vervloekte kostschool vaarwel zeggen.

DE RIVIER

De Pachachaca, de diepe rivier die buiten het dorp stroomt, speelt een belangrijke rol in het verhaal. Op zondag rent Ernesto haastig de school uit om bij de rivier te komen. De rivier geeft hem weer *"kracht en heldendromen"*. Na de opstand moet Ernesto denken aan de Andes-rivieren die zo onvoorspelbaar zijn in hun gedrag. Jarenlang staan ze droog en in één zwaarbewolkte zomer worden ze diep en gevaarlijk. Ook Doña Felipa is vergelijkbaar met de rivier. De soldaten kunnen haar niet arresteren en zij is *"ongrijpbaar als een rivier"*. En misschien voert de Pachachaca de tyfus ook mee op zijn stroom. *"Hij zou op een chachacomo-tak of een bremtak zitten of op de grote massa pisonay-bloemen die altijd op deze diepe rivieren drijven. De rivier zou de tyfus meenemen naar het Grote Oerwoud, het land van de doden"*.

Voor een magisch element zorgt de zumbayllu, een tol die een hoog geluid voortbrengt. *"Er is van alles in zijn ziel. Een mooi meisje, het mooiste meisje dat er bestaat, de kracht van de Toorts, mijn herinnering, het restje layk'a* (= heks, W.P.) *en de zegen van de Heilige Maagd van de kust"*. Als Ernesto ruzie krijgt met Antero, de zoon van een hacienda-bezitter volgt de volgende prachtige passage:

"Ik (= Ernesto, W.P.) *zal hem* (= de zumbayllu, W.P.) *op een steen in de Pachachaca laten dansen. Zijn lied zal zich in de hemel vermengen met de stem van de rivier en op jouw hacienda komen, in de oren van je colonos* (= Indianen die bij een hacienda horen, W.P.). *in hun onschuldig hart, dat jouw vader ieder moment met zweep slaat, zodat het nooit kan groeien, zodat het altijd het hart van een klein kind blijft (....) Via het lied van de zumbayllu zal ik Doña Felipa een boodschap sturen* (....). *De Pachachaca zal haar helpen!"*

Door de tweetaligheid, nl. Quechua en Spaans, waarin "los rios profundos" geschreven is, is het ongelooflijk moeilijk om 't te vertalen. Het is Mariolein Sabarte Belacortu gelukt om een knappe vertaling te maken, waarbij zij er zelfs in geslaagd is om de magisch-mysterieuze sfeer van het boek te behouden.

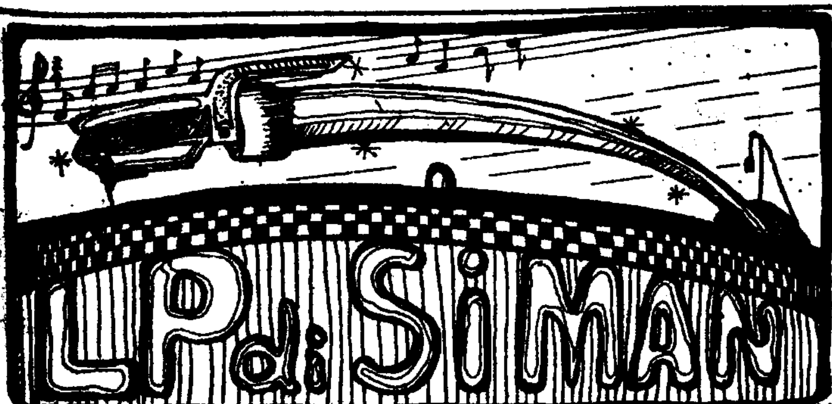
„De dirpe rivieren" is de wereld van de harmonie versus de hel van geweld. Een van de mooiste boeken die ik ooit gelezen heb.

WALTER PALM

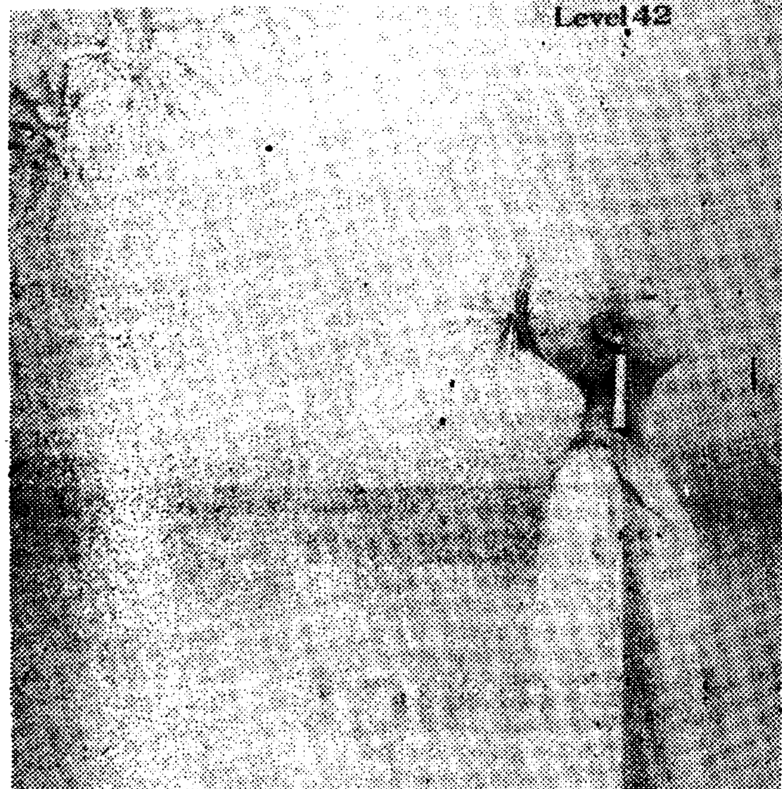
José Mariá Arguedas: "De diepe rivieren"
(Oorspronkelijke titel: "Los rios profundos")
Vertaling Mariolein Sabarte Belacortu
Uitgeverij Meulenhoff, Amsterdam

José María Arguedas

Level 42

NO SA PASA MASHA ku un grupo ku estilo JAZZ/FUNK ta hanja exito na Europa, sinembargo semper sa tin eksepshonan y den e kaso aki e grupo LEVEL 42 ta unu! E grupo ta procedente di Inglatera y ta konsisti di (4) kuater integrante:
MARK KING (Bass/kantante), MIKE LINDUP (Mini moog/ Acoustic y Electric pianos/kantante), PHILIP GOULD lider di e grupo (Drums/perkushon), BOON GOULD (Guitar), tambe ta aparese riba e Lp algun session-players ku hopi talento manera e.o. WALLY BADAROU (Mini moog/synthesizers), LEROY WILLIAMS (Congas/ bongos etc.), GARY BARNACLE (electric Sax) y DAVE CHAMBERS (tenor Sax).

Muchu informashon nos no ta dispone di e grupo sinembargo nan tin un bon longplay komo 'tarheta di presentashon' ku bon material y musika na nivel.

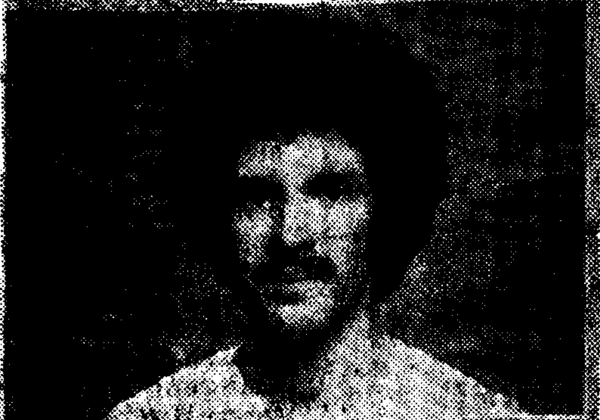
LEVEL 42 su estilo ta JAZZ/FUNK, tambe nan tin influencia di musika Europeo manera Rock y Disco, den komparashon ku gruponan di nan estilo nos por menshona por ehempel, Jeff Lorber Fusion, tambe nos por menshona algun musiko manera: Herbie Hancock y Tom Browne. Apesar di tur esaki toch nan musika ta keda varia den Funk y Disco kommercial ku sigur pa e merkado Europeo lo kai na agrado.

Kuminsando na e prome banda nos ta hanja: TURN IT ON, esaki ta un komposishon di Wally, Mark y Philip, utilisando effektonan di e synthesizers huntu ku e bass nan ta trese e ritmo DISCO-FUNK, realmente bon logra!

43 (Fortythree) ta titulo di e di dos pieza, esaki ta un komposishon di Mike y ta kai den estilo Jazz-Funk ku e bass, guitara y synthesizers dominando e musika.

Otro komposishonan di e banda aki ta: WHY ARE YOU LEAVING, ku ta un love-song suave, ALMOST THERE, ku tin un ritmo Rock-Jazz un bon ehempel di influencia Europeo. Na e banda 2 nos ta hanja e prome komposishon HEATHROW un komposishon di Wally den kua e mes ta tuma un parti principal den e musika, riba e 'Korg Polyphonic' y mini moog demostrando un talento grandi, e ritmo ta lihe (Jazz) y tambe tin un parti di improvisashon di Gary Barnacle riba e Sax elektriko. E proksimo pieza LOVE GAMES ta e hit grandi di e grupo aktualmente na Europa, e ta un komposishon di Mike y Philip, e ritmo ta bailabel, estilo Disco-Funk, bon ehekutá. Porsierto ku Mike ta kombina hopi bon ku e guitara di Boon y ta logra e zonido al estilo di George Benson! Aunke e grupo ta relativamente deskonosi nan ta demostra hopi talento y dominio di nan instrumentonan. Otro komposishonan ku tin riba e banda aki ta: DUNE TUNE un pieza ku estilo Jazz-Funk y STARCHILD ku ta un meskla di Jazz-Funk y ritmo Latino (mas bien Samba). Tur huntu nos por resumi un bon longplay ku kualkier amante di Jazz moderno of di Funk lo gusta sigur, esaki sigur ta un bon kaarchie di introdukshon di e grupo aki, bale la pena!

Mark King

Mike Lindup

Philip Gould

Boon Gould

Cristopher Cross i su musika

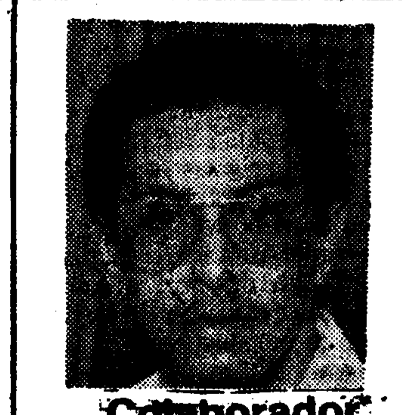
E KAMINDA TABATA largu sinembargo nunka e no a desanima, su chensnan pa triunfa no tabata tras di porta pero su pasenshi y talento despwes di tempu a bin komplasé. Un dia, manera weerlicht sa korta di un punta pa otro, asina e sabor di eksito a drenta den su bida, CHRISTOPHER CROSS of "Chris" manera nan ta yamé a bira popular ku su komposhishon SAILING y kune ela subi escenario mundial, pa prome bes e ta graba su mes longplay y ta logra e maximo honornan den differente revista y premionan di renombre manera; Grammy Award y Billboard Award. Ken ta Christopher Cross? di unda ela bini?.

Chris a nace na Austin un pueblo chiki den estado Texas na Merka. Su karakter semper tabata trankil y simpatiko, semper tambe e tabata kana ku su talento skondi te dia su maestro di skol a deskubri esei durante un 'ouderavond'. Su karrera musikal a kuminsa na principio di añanan '70 tempu e tabata forma parti di un grupo yamá FLASH, nan tabata tur studiantenan y den nan tempu liber tabata toka na differente lugar. Apesar di su karakter trankil den un kaso ironiko e grupo tabata toka musika heavy-Rock y Chris tabata toka piano y komposita. Despwes ku ela bandona nan na aña '73 e no a afilia ku ningun grupo, mas bien ela bai dedika su mes mas na studia musika y prepara su mes pa tempu e bini bek den farandula. Despwes di e periodo aki, 1979, e ta lanta un grupo atrobe huntu ku differente amigu musiko. Huntu nan ta viaha pa varios ciudat Merikano den concierto ku algun grupo hopi popular e.o. JEFFERSON STARSHIP, LED ZEPPELIN y BOSTON.

Christopher Cross, exitoso for di principio, ganador di di 5 (sinku) Grammy's den su debut komo solista.....

Debi na e presentashonan aki dilanti publiko grandi nan a kue konfiansa y a hanja hopi eksperiencia y den un di e presentashonan aki, na Los Angeles, scoutnan di e kompania Warner Brothers a deskubri'é y for di e dia ey su historia a bira konosi. Su prome longplay a bende den un tiru mas ku un miyon kopia y e kontraktnan ku a kuminsa drenta p'e tambe tabata inkreibel, segun e mes a admiti tur e kosnan ku e a hanj'e aden den un korto tempu a lag'e impreshoná ku tabatin dia e ta kere ku ta den un sonjo e ta! Apesar di esei Chris nunka a kambia su manera, ela keda semper e mesun persona amabel y ku interes den su trabow.

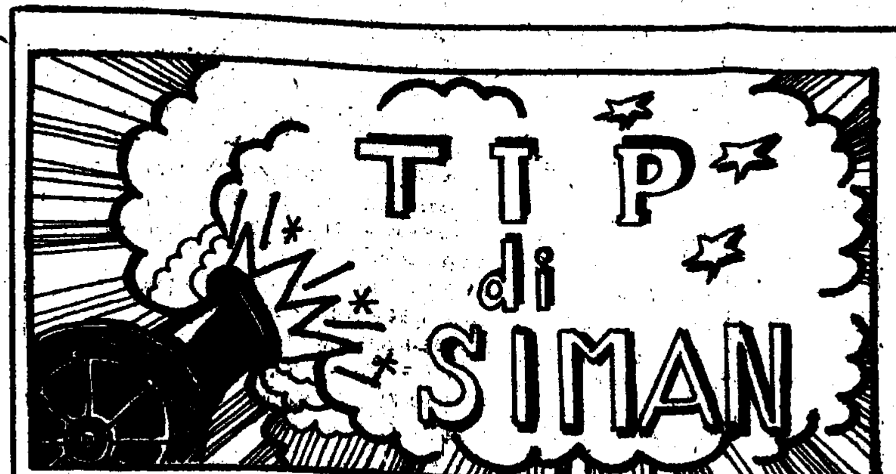
Resientemente nan a saka riba merkado un soundtrack di e pelikula ARTHUR y riba dje tin e tema di Arthur komposita pa e famoso BURT BACHARACH y ku ta ser interpreta pa Chris. Porsierto ku e hit aki a logra tumba Endless Love for di e prome lugar di benta na Merka, ku pa varios siman tabata okupa e lugar ey, konfirmando asina ku Chris su popularidat ta grandi aktualmente y no solamente na Merka sino tambe na varios pais mas. Bida di Chris na kas a keda mesun bon y kisas a bira miher apesar di e hecho ku awor e ta mas aktivo den studio of dunando presentashonan den publiko. Segun Chris; mi ta stima mi kasa aun mas, pasobra e tabatei semper pa yuda'mi y mi yiu homber tambe ta mi konsuelo den momentunan dificil mi ta un homber trahador manera kualkier otro y lo mi prefera keda asina tambe. Hollywood ni Broadway no ta atrae mi, lo mi keda biba por lo pronto aki na Austin mei mei di mi hendenan ku mi a lanta ku nan! Pronto por spera un longplay nobo di Christopher Cross, kisas na final di e aña aki of na kuminsamentu di otro aña, ya grabashonan ta wordu hasi y Chris ta tuma tur su tempu pa e bolbe bini ku un kos bon. Naturalmente e amantenan di su musika lo ta pendiente!.

Colaborador di musika
Caesar Palacios

LP PARADE

esnan mas bendi

e siman aki	siman pasá	
1	1	QUIERO SER MENUDO
2	3	Ola wawa mi see E.N.O.S.
3	2	Endless love (soundtrack) o.e. Diana Ross/ Lionel Richie
4	4	Kore toro Doble R & S S S
5	6	Wayé Boy Dap & Explosion Latina
6	15	Tatoo you The Rolling Stones
7	7	Share your love Kenny Rogers
8	8	Jacobo Palm tocá pa.... Robert Rojer
9	9	Something Special Kool & The Gang
10	17	Ghost in the machine The Police
11	13	Abusadora Wilfrido Vargas
12	18	Pushi pretu Tipico Sta. Rosa
13	21	La música de un solo pueblo Un Solo Pueblo
14	10	In the pocket The Commodores
15	11	With you Stacy Lattisaw
16	–	Raise Earth Wind & Fire
17	14	Play me out Helen Reddy
18	–	Why do fools fall in love Diana Ross
19	19	This kind of lovin' The Whispers
20	20	Menudo es navidad Menudo
21	23	Ami si me gusta así Oscar D'Leon
22	24	Arthur (The album) Bob Marley o.e. Christopher Cross
23	25	Chances are Bob Marley
24	–	Livin' eyes The Beegees
25	–	Que felicidad esta Navidad Nancy Ramos

"You're All I Want for Christmas"

Salsoul Orchestra

KU E RITMO Disco karakteristiko di SALSOUL e aña aki nan ta presenta ku nan Longplay nobo di Pascu (volumen 2) y riba dje tin e komposishon aki di D. Allen.

Jocelyn Brown ta interpreta e kansion, ku ta expresa deseo di un persona stimá na un otro. E voz di Jocelyn ta zona agradabel huntu ku te musika ku ta apropia pa e temporada benidero, un bon pieza y ku hopi possibilidat pa triunfa.

TE ESTAN BUSCANDO
Willie Colon/Ruben Blades

HEART LIKE A WHEEL
Steve Miller Band

SLAVE
The Rolling Stones

YESTERDAY SONGS
Neil Diamond

THREE TIMES A LADY
Isaac Hayes

I'S JUST TOO SHY
Jermaine Jakcson

THEME FROM HILLSTREET BLUES
Rodney Franklin

YOUNG TURKS
Rod Stewart

LIVING EYES
The Beegees

PRIVATE EYES
Darryl Hall/John Gates

NO HAY DISTANCIA
Danny Rivera

DR. LOVE
J. C. Barreto

TRULLA NAVIDEÑA
Conjunto Quisqueya

Tophits Komentario

SALUDOS AMIGUNAN, kon kos ta bisa? Hey..... nos ta aserkando fin di aña, kon bo ta preparando? A proposito keda pendiente pa nos resumen final di aña, kosnan ta mustra interesante.....

Mientras tantu nos ta hanja e siman aki atrobe na prome lugar e duo JUNE LODGE y PRINCE MOHAMMED ku e aña aki a hasi furor ku nan exito, ketu bai nan ta faborito!!!

MENUDO ta sigi ku nan exitonan y ta subi na di dos lugar ku nan hit 'MI BANDA TOCA ROCK' y ta faborito tambe pa e prome lugar, laga nos mira kiko lo sosode e simanan benidero.

E grupo lokal ENOS ta subi e siman aki na puesto no. 3 y ta sigi ta un faborito pa okupa e lugarnan mas haltu. CHRISTOPHER CROSS ta hopi popular aktualmente, su hitnan e aña aki a hanja hopi akogida serka nos publiko lokal, su hit tema di e pelikula ARTHUR ta hopi gusta aktualmente y esaki ta keda refleha den e benta di disko, e siman aki e ta dal un salto haltu y ta pasa pa okupa puesto no. 5, tene na bista...

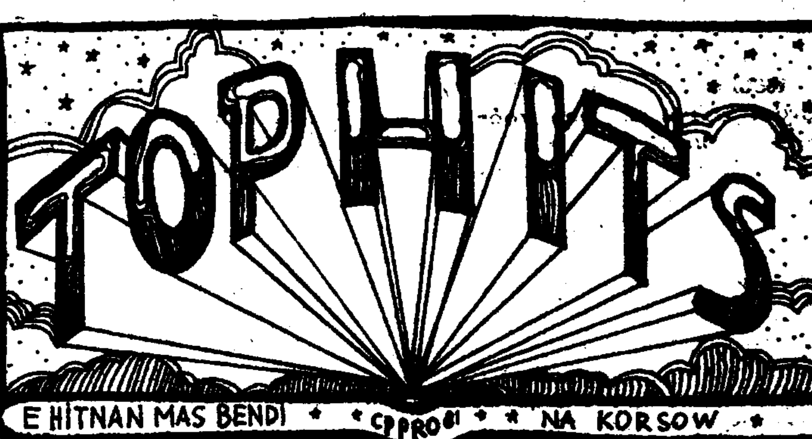
Siguiendo ku nan kadena di triumfo, iniciá for di añanan '60, THE ROLLING STONES ta subi te na puesto no. 7 e siman aki ku nan exito grandi e aña aki START ME UP.

THE POLICE tampoko no ta hasi wega, nan mas resien longplay ta kontene varios bon komposishon di kua 'EVERY LITTLE THING SHE DOES IS MAGIC' ta nan hit grandi pa e temporada aki y esaki ta pasa pa okupa puesto no. 12 e siman aki, mester tene e polisnan aki na bista! KOOL & THE GANG ku nan estilo uniko di interpreta DISCO-MUSIC ta sigi ku nan popularidat den nos hubentud, nan hit aktual di nan longplay nobo ta resonando hopi y nan ta subi na no. 15 e siman aki, un bon faborito pa e siman benidero.

THE BEEGEES tambe ta masha gusta aktualmente, e rumanan Gibb a presenta ku nan LP nobo (Living Eyes) y for di esaki nan exito grandi pa e temporada aki 'HE'S A LIAR' ta alkansa puesto no. 24 e siman aki, y nan tambe mester tene na kuenta pa e simanan benidero.....!

Despwes ku Sugar Hill Gang a revolushoná mundu henter ku nan estilo Rap, hopi tabata e gruponan ku a surgi den e trans aki te ku hende a kuminsa fada. Sinembargo tabatin algun grupo of persona ku tambe a alkansa e popularidat ey, esaki debi na nan bon presentashon (e.o. Joe Bataan, Kurtis Blow y Grandmaster Flash). Aktualmente di mesun kompania tin un grupo; THE MEAN MACHINE ku ta presenta ku nan exito grandi di momento 'DISCO DREAM' y ta subi un pasá te na posishon no. 28 e siman aki, ...check nan bon.....

Otronan ku tambe ta subi e siman aki ta entre otro; THE WHISPERS (no. 32), TIPICO STA. ROSA (no. 35) y LARRY GRAHAM (no. 36) tur ku bon posibilidat pa e simanan benidero. Nos tip di siman pasá EARTH, WIND & FIRE ta debuta e siman aki na posishon no. 40 ku nan exito 'LET GROOVE' for di nan LP nobo 'RAISE' ku tambe tin bon material ariba pa triumfa. Otronan ku ta debuta e siman aki y ku bon possibilidat pa subi na lugarnan mas haltu ta: e.o. UN SOLO PUEBLO (no. 41) ku nan 'MARIA PALETA' un kansion ku ritmo di folklore Venezolano (pa stranjo ku por parse, pero e kansion aki ta hopi gusta y hopi bendi aktualmente). SHEENA EASTON tambe ta debuta na no. 43 ku e tema di pelikula di James Bond; FOR YOUR EYES ONLY, DIANA ROSS tampoko no ta keda atras y ta debuta ku su hit nobo na puesto no. 44. Nos lo keda pendiente pa otro hitnan ku ta subiendo, mientras tantu keda observa y keda pendiente pa resuman final '81, te otro siman si Dios ke..... Chiao!

e siman aki	siman pasá		
1	1	SOMEONE LOVES YOU HONEY	JUNE LODGE & PRINCE MOHAMMED
2	5	Mi banda toca rock	Menudo
3	6	Ola wawa mi see	E.N.O.S.
4	2	Quiero ser/Súbete a mi moto	Menudo
5	16	Arthur's theme	Christopher Cross
6	3	Endless love	Diana Ross/Lionel Richie
7	24	Start me up	The Rolling Stones
8	4	El me mintió	Amanda Miguel
9	8	I need your love	Doble R & S S S
10	9	Love on a two way street	Stacy Lattisaw
11	7	M'a bisé	Doble R & S S S
12	26	Every little thing she does is magic	The Police
13	10	Lady you bring me up	The Commodores
14	13	I'm in love	Evelyn King
15	28	Take my heart/Steppin' out	Kool & The Gang
16	23	Oh no	The Commodores
17	12	I can't say goodbye to you	Helen Reddy
18	15	All I have to do is dream	Andy Gibb/ Victoria Principal
19	11	I don't need you	Kenny Rogers
20	18	Stay the night	Latoya Jackson
21	14	Caribbean disco show	Lobo
22	17	The one that you love	Air Supply
23	31	Abusadora	Wilfrido Vargas
24	35	He's a liar	The Beegees
25	19	Slowhand	The Pointer Sisters
26	22	Querer y perder	Nancy Ramos
27	30	Rain is falling/ Hold on tight	Electric Light Orch.
28	49	Disco dream	The Mean Machine
29	25	Backfired	Debbie Harry
30	21	Do it now	S.O.S. Band
31	27	Me llaman Chu	Johnny Ventura
32	37	This kind of lovin'	The Whispers
33	32	Wayé	Boy Dap & Explosion Latina
34	33	Breaking all the rules	Peter Frampton
35	47	Pushi pretu	Tipico Sta. Rosa
36	45	Just be my lady	Larry Graham
37	36	Stop draggin' my heart around	Stevie Nicks
38	38	More stars on 45 (vol. 3)	Various
39	41	Freeway	Peaches & Herb
40	–	Let's groove	Earth & Fire
41	–	Maria Paleta	Un Solo Pueblo
42	42	Reggae on Broadway	Bob Marley
43	–	For your eyes only	Sheena Easton
44	–	Why do fools fall in love	Diana Ross
45	44	A little bit of jazz tonight	Nick Straker Band
46	48	Un novio se solicita	Oscar D'leon
47	–	Las Navidades	Menudo
48	–	Physical	Olivia Newton John
49	–	Mírame	Mari Trini
50	–	Tryin' to live my life without you	Bob Seger

Caribische kerken bijeen

Bezinning op koers en taken

DE CARIBISCHE CONFERENTIE van kerken (CCC) is dezer dagen voor anker gegaan op Curaçao voor zijn algemene vergadering. Uit alle kanten van de regio zijn daartoe kerkelijke afgevaardigden naar de Antillen gekomen. Tien jaar heeft men nu een bepaalde koers gevaren en nu gaat men kijken hoe dat verlopen is en of er wijzigingen in de koers aangebracht moeten worden om het oecumenische schip van de Cariben door de wateren van de tachtiger jaren te loodsen, op weg naar het jaar 2000.

De Caribische Raad van Kerken vormt een onderdeel van de Wereldraad van Kerken die naar eenheid streeft tussen al die kerken die zeggen Christus te vertegenwoordigen. Er zijn overeenkomsten tussen deze kerken, maar ook verschillen. Keek men in het verleden naar de verschillen, sinds de Raad van Kerken bestaat kijkt men liever eerst naar de overeenkomsten tussen de verschillende kerken. In het begin van deze eeuw was het haast onmogelijk te dromen van een dialoog tussen de christelijke kerken.

Toen in 1910 de Wereldmissieconferentie van Edinburgh bijeenkwam, beperkten de afgevaardigden van de onderscheiden protestantse kerkelijke tradities zich tot het behandelen van gemeenschappelijke problemen zoals de missie bij nietchristelijke volken.

GELOOF EN KERKORDE

In 1927 kwamen afgevaardigden van 127 verschillende kerken te Lausanne bijeen om over de problemen van de christelijke eenheid te spreken. Zo ontstond Geloof en Kerkorde. Deze beweging heeft zich ontwikkeld tot de Wereldraad van Kerken die in 1948 in Amsterdam bijeenkwam. In 1952 werd de derde Wereldraadsvergadering gehouden en hierbij waren vier katholieke preisters aanwezig die als "geaccrediteerde bezoekers" te boek stonden. Men diende echter te wachten tot Joannes XXIII en de aankondiging van het tweede Vaticaanse concilie voordat de aanwezigheid van katholieken bij de Wereldraad van Kerken een meer officieel karakter kreeg. Tot op heden echter is de katholieke kerk nog niet als officieel lid toegetreden.

De situatie in het Caribisch gebied daarentegen is uniek. Hier is de katholieke kerk officieel lid van de Caribbean Council of Churches (CCC), die in 1973 op Jamaica zijn eerste algemene vergadering hield. Curaçao is als gastland gekozen voor de derde algemene vergadering. Men kan zich afvragen hoe men hier tegenover staat. Eerst iets over de godsdienstige situatie, vooral bekeken vanuit een katholieke hoek.

INVLOEDEN

Curaçao is voor meer dan 85% katholiek. Als zodanig sluit het aan bij Latijnsamerikaanse godsdienstige waarden alhoewel die hier en daar een Nederlands-katholiek stempel hebben meegekregen. Met eilanden zoals Santo Domingo, Cuba en de Franstalige eilanden behoort Curaçao tot een gebied waar de meerderheid katholiek is. Dat bepaalt niet in geringe mate zijn karakter. Op Engelstalige eilanden zijn de katholieken in de minderheid en daar ondervinden ze uiteraard de Britse invloeden die Protestants bepaald zijn. Deze invloeden bepalen karakter en houding van deze katholieken.

Nu schijnt het zo te zijn dat op eilanden waar de katholieken in de minderheid zijn, zij zich veel meer inspannen voor de Raad van Kerken, dan op eilanden, zoals Curaçao, waar ze in de meerderheid zijn. Hier proeft men meer onverschilligheid ten aanzien van de Raad van Kerken. Dit kan niet alleen aan het insulair karakter van Curaçao worden toegeschreven. We hebben reeds gesignaleerd dat katholiek Curaçao Latijnsamerikaanse invloeden ondervindt en zich veilig weet binnen de Latijnse invloedssfeer, die op zijn beurt verwant is aan het Zuideuropese katholicisme. Dit in tegenstelling tot de Angelsaksische invloeden op Engelstalige eilanden die onder de invloedssfeer van godsdienstige overtuigingen uit Engeland en Amerika liggen, die op hun beurt verwant zijn aan het Noordeuropees protestantisme. Deze tegenstellingen liggen er en bepalen voor een deel de houding ten opzichte van de Raad van Kerken die van origine protestants is.

ONBEKENDHEID

Bij veel katholieken heerst er verder veel onwetendheid ten opzichte van het protestantisme in het algemeen en de Raad van Kerken in het bijzonder. Er bestaat weinig behoefte aan contacten met andere kerken. Toch leven we in een tijd waarin de kerken met elkaar geconfronteerd worden en elkaar niet kunnen ontlopen. Ze worden gedwongen om gezamenlijk de problemen van de moderne tijd onder ogen te zien en te zoeken naar nieuwe wegen voor de toekomst. In plaats van zich alleen te laten bepalen door tradities van binnenuit en invloeden van buitenaf worden de kerken opgeroepen zelf hun toekomst in handen te nemen om zelf hun historie te bepalen. Het is daarom een gelukkig verschijnsel dat juist in deze tijd Curaçao gekozen is als plaats waar de CCC voor anker wilde gaan om zich te orienteren. Het geeft de katholieke kerk een enorme kans om als lid van de CCC te getuigen van wat ze is en te ontdekken wat andere kerken voorstellen, en hoe die elkaar van dienst kunnen zijn bij de problemen die ze allemaal tegenkomen:

TAKEN

Welke relevante taak heeft de kerk voor de Caribische mens op weg naar een betere toekomst?

—welk beleid moet gevolgd worden om de kerken te engageren in de sociaal-economische situatie van het Caribisch gebied?

—met welke ideologieen kunnen de kerken zich verbinden?

—hoe zit het met de mensenrechten binnen en buiten de kerken?

—wat doen we ten aanzien van vrede en gerechtigheid behalve het innemen van standpunten?

—moet de kerk zijn evangelische stem krachtiger en duidelijker laten horen om een eigen richting aan te geven?

Dit zijn vragen die ons beziggehouden en die de 350 gedelegeerden op de een of andere manier voorgelegd krijgen. We hopen dat ze overeenstemming zullen bereiken over de richting die ingeslagen dient te worden en de prioriteiten die gesteld moeten worden.

W.CUYPERS MHM

SOTO – De vroegere bisschop van Willemstad, mgr J.M. Holterman O.P., heeft onlangs zijn vijftigjarig priesterfeest gevierd en combineerde dat meteen met zijn 75ste verjaardag. De viering van het priesterfeest werd eerder uitgesteld in verband met een operatie welke mgr Holterman moest ondergaan. Deze is na zijn aftreden als bisschop actief gebleven in de zielzorg. Zo is hij al geruime tijd pastoor van Soto. Bij de foto: de huidige bisschop mgr W. E... in gesprek met zijn voorgang...

OP DE CCC-assemblee zijn ... tolken aanwezig voor het v... taalwerk. Van Curaçao zijn d... D.Marchena en S.Jacob. Ond... de adviseurs — in totaal 55 ... bevinden zich van Curaçao S... la Oosterhof. Priest en B... Willems, van Saba is als zo... nig aanwezig Guy Johnso... Ook is als adviseur aanwezig d... aartsbisschop mgr Samuel Ca... ter van Kingston, Jamaica.

Afgezette Chenouda voorbeeld jongeren

Kopten beklemtonen belang nationale eenheid Egypte

CAIRO — De noodzaak voor nationale eenheid werd onderstreept in een verklaring na afloop van een buitengewone vergadering van de bisschoppensynode van de Koptische kerk in Egypte na de aanslag op president Sadat. Meer dan tachtig bisschoppen woonden de bijeenkomst bij; afwezig waren acht bisschoppen, die in gevangenschap verkeren en de Koptische paus Shenouda III die niet lang voor de aanslag op Sadat door deze verbannen was naar een klooster in de woestijn en afgezet is als hoofd van de Koptische kerk in Egypte. Bij de aanslag op Sadat kwam ook een bisschop om het leven en wel bisschop Samuel, die binnen deze kerk belast was met openbare en oecumenische en sociale zaken. Hij was lid van het Centrale comité van de Wereldraad van kerken. Bij zijn begrafenis waren er vertegenwoordigers van de Wereldraad, maar ook van de Oosterse Orthodoxe kerken en van het Vaticaan evenals van de Raad van Kerken van het Midden-Oosten. Van overheidszijde waren er vooraanstaande functionarissen en ook Islamitische leiders. Bisschop Samuel behoorde tot het vijftal bisschoppen dat met de leiding van de kerk belast werd door president Sadat.

DELICAAT

De huidige situatie aldus het communiqué is delicaat en van historisch belang, aldus de Koptische bisschoppen. We moeten trouw blijven aan de edele principes welke president Sadat hebben geleid tijdens zijn leven en waarvoor hij overleed. Zij toonden hun steun aan de opvolger van Sadat, president Moebarak. De bisschoppen waarschuwden voor de negatieve tendenzen en de vreemde ideeen, welke tegengesteld zijn aan het welzijn van de kerk en de natie en welke zich meester kunnen maken van het denken van hen die in het buitenland wonen en gescheiden zijn van de ware geest van de Koptische kerk. De drastische ingreep van president Sadat van Egypte in de Koptische kerk, waarbij onder meer het hoofd daarvan, patriarch Chenouda III naar het platteland werd "verbannen", heeft niet het verzet opgeroepen waarvoor men bang was. De indruk bestaat dat de Kopten niet zo rouwig zijn om de verbanning van hun "paus".

Bij de grootscheepse zuivering van enige tijd geleden, waarbij honderden arrestaties werden verricht, werden ook in de Koptische kerk ongeveer 125 priesters en militant-leken gearresteerd. Chenouda III zit nu in een klooster in de woestijn, ontdaan van zijn macht en min of meer verlaten door zijn kudde.

VERZET

Een verklaring voor het geringe verzet tegen Sadat moet gezocht worden in het feit dat Chenouda's optreden steeds meer verzet ook opriep in zijn eigen kerk. Abt Matta-El-Neskin die omschreven wordt als een der leidinggevende geestelijken, zei dat Chenouda te weinig spiritueel optrad en meer oog had om de Koptische kerk een machtige positie in de Egyptische samenleving te geven, dan voor gebed.

De Koptische kerk in Egypte telt zeven miljoen leden op een totale bevolking van 43 miljoen. Egypte is het enige land in Noord-Afrika waar het christendom de stormloop van de Arabische Moslims heeft weten te overleven. Er is ook een groep Kopten die met Rome is verbonden en die de leiding van de paus van Rome erkent. Deze kleine groep telt 105 duizend leden en staat onder leiding van patriarch Stephanos I.

ACHTERGESTELD

De Kopten zijn in Egypte van alle officiele ambten uitgesloten. Hun gemeenschap is in alle opzichten overigens achtergesteld bij de rest van de bevolking. Chenouda was de vertegenwoordiger onder de Kopten die trots zijn op hun afstamming van de evangelist Marcus. Wij zijn de oorspronkelijke bewoners van Egypte zeggen zij om aan hun eisen kracht bij te zetten, een opmerking, welke niet zo goed viel bij Sadat en de Islamieten.

Chenouda was een zeer geletterd mens. Hij bestudeerde Engelse letteren, archeologie en theologie. Vóór zijn studie nam hij deel aan de oorlog in Palestina in 1948. Tot zijn intreden in het klooster in 1954 was hij verder als journalist werkzaam. Daarna werd hij secretaris van de toenmalige Koptische paus Cyrillus VI. Als predikant trok hij duizenden jonge Kopten.

De Koptische kerk is een kerk, welke steeds vervolgingen heeft moeten trotseren. Na het concilie van Chalcedon in 451 ging deze kerk van Zijn eigen weg. In de achtste en negende eeuw werd de kerk vervolgd door de Islam. Tot op de dag van vandaag heeft deze kerk armoede en vernederingen gekend. Maar zij heeft door de eeuwen heen de strijdlust behouden om als christengemeente te overleven, temidden van een Islamitische wereld. Onder Chenouda toonde de Koptische kerk een grote openheid naar andere christengemeenschappen van de hele wereld. Zij wil de christenheid, vooral het ideaal van het monikkendom voorbehouden. Voorts is het symbool van het kruis een kenmerk van deze groep christenen. De Koptische kerk heeft 1000 priesters in 31 bisdommen. Honderden jonge monikken dragen bij tot een geestelijke vernieuwing in de Koptische kerk. Velen van hen hebben op de universiteit gestudeerd en hun invloed reikt verder dan de Koptische kerk. Voor hen was juist Chenouda de grote man en een voorbeeld.

Panafrikaanse kerken:

Aandacht voor economische bevrijding, vluchtelingen en bediening

NAIROBI — De belangstelling voor de economische bevrijding, gebaseerd op een herzien nationaal en internationaal economisch patroon moet toenemen, zo stelde de onlangs gehouden assemblee vergadering van de Panafrikaanse conferentie van kerken vast. Deze koos de Anglicaanse bisschop Walter Khotso Makjula van Botswana als nieuwe voorzitter.

Men was het er ook over eens dat er een studie moet worden gemaakt over de rol van de leken in de bediening. Ook moet er meer aandacht worden besteed aan de Afrikaanse inzichten en zorgen bij het opzetten van kerkelijke programma's en activiteiten. Tevens werd de pastorale verantwoordelijkheid beklemtoond voor de miljoenen Afrikaanse vluchtelingen.

De kerken, zo meende de vergadering, moeten ook een profetische getuigenis afleggen, in wat voor ideologische systeem men zich ook mag bevinden. Tevens zo beval de conferentie aan, zal men de bijbelse opvattingen over verzoening en het bevorderen van de menselijke bevrijding door God moeten gebruiken, want dit kan men beter doen dan God als een ideologisch stuk speelgoed te gebruiken.

Aartsbisschop als CCC-functionaris

MGR KELVIN FELIX, die in oktober tot aartsbisschop is gewijd, is op de CCC-assemblee aanwezig als een der functionarissen van de Caribische Conferentie van kerken (CCC). Hij was als zodanig werkzaam op Trinidad.

In Brazilie:

Bisschoppen bezorgd over Indianen

SAO PAOLO — De Braziliaanse bisschoppenconferentie heeft zich begin dit jaar bezig gehouden met de problematiek van de oorspronkelijke bewoners van het onmetelijke Brazilie, de indianen, die overal met uitroeiing of verwijdering van hun grond bedreigd worden. De bisschoppen waren het er over eens dat zij niet alleen het recht, maar de plicht hadden om deze taak van de verkondiging van de Blijde boodschap onder de indianen te vervolgen en te verhevigen, ook al strookt dit niet met bepaalde economische en politieke belangen. De positie van de indianen met de voortdurende invasies van hun gebieden door machtige ondernemingen en op het gebied van landbouw en bosbouw, of voor de aanleg van wegen of projecten, is al duidelijk genoeg aan het licht gebracht door de Indianenraad, zo menen de bisschoppen. Van overheidszijde is echter niets positiefs ondernomen om de indianen en de kleine blanke kolonisten in het betrokken gebied te beschermen; zij worden eerder opgeofferd aan de belangen van de indringers.

Johannes Paulus II en Jezuieten

Toekomst orde ligt in handen van paus

ROME — Paus Johannes Paulus II heeft de eerste schoten gelost in een slag achter rookgordijnen die de toekomst zal bepalen van de invloedrijkste orde van de roomskatholieke kerk, de 'Societeit van Jezus of Jezuieten'. Hoewel aan de paus verplicht door een eed van gehoorzaamheid die tot 1540 teruggaat, hebben de Jezuieten de theologisch traditionalistische paus uit Polen sinds de aanvang van zijn pontificaat geprikkeld.

In 1979 klaagde hij over "betreurenswaardige tekortkomingen" in de orde en herinnerde hij de Jezuieten aan hun loyaliteit jegens zijn persoon, die in het verleden heeft geleid tot veeleisende missiearbeid en hoge functies ten Vaticane. Onlangs stelde hij een bijna 80-jarige Italiaanse ordebroeder, Paolo Dezza, volgens hoge Vaticaanse kringen gematigd conservatief, aan om de orde te besturen voor pater Pedro Arrupe, een progressieve Spanjaard die zijn stempel op de orde heeft gedrukt sinds hij er in 1965 generaal-overste van werd. Pater Dezza zal de orde leiden als vertegenwoordiger van de paus tot een nieuwe overste wordt gekozen.

Arrupe werd op 7 augustus op het vliegveld van Rome getroffen door een verlammende hersenstoornis. Twee maanden later heeft de paus de weg gebaand voor de verkiezing van een generaal die hem theologisch meer na staat.

INTIEMER

Pater Dezza is geen generaal-overste - hij is "een delegaat die mij bij het bestuur van de orde intiemer zal vertegenwoordigen", aldus de brief van Johannes Paulus II aan de Societas Jesu. De zieke pater Arrupe blijft in naam en autoriteit generaal, tot een algemene congregatie van de orde - nog niet uitgeschreven - een opvolger aanwijst.

Volgens welingelichte Jezuietenkringen echter is de ware taak van pater Dezza het aansturen op een opvolger die de orde in de wat traditioneler banen leidt die de paus wenst. Onder pater Arrupe is de Societeit van Jezus veranderd in wellicht de meest pionierende van de kerk. Voorzien van hun intellectuele gestrengheid en leer hebben Jezuieten een voortrekkersrol gespeeld in radicale bewegingen in de Derde Wereld en zijn zij pleitbezorgers geweest van een christendom, ter linkerzijde. De paus ziet het ongaarne en hecht groter waarde aan tucht, gehoorzaamheid en een betrekkelijk conservatieve vorm van katholicisme. Jezuietenkringen zeggen dat hij voorkeur zal geven aan een generaal die al deze deugden voorrang verleent. Pater Arrupes regime is zo persoonlijk geweest dat het moeilijk door te trekken zal zijn. Hij regeerde de orde op een manier die toewijding van de een en verguizing van de ander opwekte. Vorig jaar deelde hij de paus mee dat hij wilde heengaan. De paus, die geen opvolger kon vinden, vroeg hem aan te blijven. Pater Arrupe werd geboren in de Spaansbaskische stad Bilbao. Hij ging in 1938 als missionaris na... Japan en bleef er 27 jaar. To... de atoombom Hirosjim... verwoestte in 1945 trokken hi... en zijn novicen de stad in om d... zieken en gewonden te ver... zorgen. Degenen die he... kritisch zijn gezind vinden da... hij teveel Oosterse religieu... praktijk en verdraagzaamheid heeft geabsorbeerd en zo gee... discipline kon opleggen toen hi... in 1965 tot generaal-overst... werd gekozen.

BERRIGANS

Onder pater Arrup... ontwikkelden de jezuiete... nieuwe, oude theologieen, preekten de katholieke revoluti... in Latijns-Amerika en probeer... den christendom en meditatie i... India met elkaar in over... eenstemming te brengen. De activiteit van de de gebroeder... Berrigan, paters-Jezuieten di... zich keerden tegen de Amerikaanse oorlog i... Vietnam, bezorgden de orde politieke roemruchtheid. Een derde Amerikaanse jezuiet, Pater Robert Drinan, zat voor een kiesdistrict in Massachuesetts als Democraat in het Huis van Afgevaardigden in Washington en genoot er he... onbeperkte vertrouwen van de liberale groepering "Amerikanen voor democratische actie", tot de paus hem zijn politieke werk... zaamheid verbood. In Nederland waren jonge Jezuieten die zouden willen trouwen maar lid van de orde blijven. Op de Filippijnen kreeg een jezuiet gevangenisstraf omdat hij he... voor boeren opnam en in Rome werd een Jezuiet-filosoof door de orde geschorst na publikatie van een openhartig boek over 'Seksuele frustratie van de priester'.

VERMAAN

Toen de paus het had over "betreurenswaardige tekortkomingen, kregen de Jezuieten van generaal Arrupe het consigne ernstig gewetensonderzoek te doen. Het was niet het eerste pauselijke vermaan in de moderne tijd. In 1966 sprak paus Paulus VI zijn bezorgdheid uit over "vreemde en sinistere berichten" dat de Jezuieten afweken van de oorspronkelijke orderegels en pater Arrupe erkende dat er "gevaren en verval" in de orde waren binnengeslopen. Maar de Societeit heeft volgens gezaghebbend commentator dringender onmiddellijke... gevaren gekend in haar eigen paus. Zij werd tenslotte van 1773 tot 1814 door het pausdom gesuprimeerd, tot de kerk opnieuw haar militantisme nodig had. Zij wordt geconfronteerd met zorgwekkende zaken die varieren van doodseskader... in Guatemala die vorig jaar bekendmaakten dat zij geen Jezuiet in leven zouden laten tot guerrillapressie, dichter bij huis die de Italiaanse binnenlandse veiligheidsdienst er in 1978 tot bewoog pater Arrupe een lijfwacht mee te geven.

ZORG

"Zeer zeker berust de toekomst bij de paus", aldus de gezaghebbende commentator. "Maar hij kan er op dit ogenblik nog geen besluit doordrukken". Veel Jezuieten, aldus een stem vanuit de orde, maken zich geen zorgen over druk die de paus zou kunnen uitoefenen door middel van het opleggen van zijn keus voor Arrupes opvolging. Zij herinneren zich het oordeel uit 1940 van kardinaal Carlo Salotti: "de Societeit van Jezus is als de kerk van God. Haar zon gaat nooit onder, zij sterft nimmer."

Hondurese bisschoppen:

Bij manipuleren van verkiezingen onrust

TEGUCIGALPA — De bisschoppen van het Midden-Amerikaanse land Honduras hebben het militaire bewind en de politieke partijen gewaarschuwd, dat fraude bij de verkiezingen deze maand onherroepelijk zal leiden tot grote onrust, zoals die ook in de andere landen van Midden-Amerika heerst. De verkiezingen in Honduras - de eerste sedert twintig jaar - worden gehouden op 29 november. Het zal dan mogelijk zijn, dat burgers de militairen vervangen. Vijf partijen dingen naar de gunst van het kiezersvolk: de Nationale partij, die nauw tegen de militairen aanleunt, de Conservatieve partij, die waarschijnlijk nogal wat stemmen zal kunnen vergaren, de Socialistische partij, de Christen-democratische partij en de Communistische partij. De conservatieve partij beheerst momenteel het parlement en de besturen op provinciaal en plaatselijk niveau. De met de militairen samenwerkende nationalisten hebben de Conservatieven ervan beschuldigd, dat dezen met de verkiezingslijsten manipuleren. Het politieke geharrewar heeft reeds geleid tot berichten, dat de verkiezingen zouden worden uitgesteld of zelfs onmogelijk zouden kunnen worden gemaakt door een staatsgreep van uiterst rechts.

BOOS

De bisschoppen van Honduras hebben zich boos gemaakt op de politieke partijen, die zij verwijten op eigen belang te letten dan op de belangen van het land. Ook hebben zij zich scherp gekeerd tegen de corruptie zowel in de bestuurlijke sector als op privé terrein. Zij wijzen erop, dat er geen maand voorbij gaat zonder een corruptieschandaal. Onlangs moesten topambtenaren van het ministerie van Financien vanwege corruptie het veld ruimen.

Volgens de bisschoppen heeft in Honduras het geweld nog niet de hoogte bereikt van de buurlanden, ofschoon toch al het nodige gebeurt op het gebied van ontvoering, willekeurige gevangenneming, onopgeloste moorden en onderdrukking van de bevolking door para-militaire troepen. De bisschoppen verwijten militaire regering, dat zij hieraan niets doet, maar wel de kerk in een kwaad daglicht probeert te stellen.

In hun verklaring pleiten de bisschoppen voor meer hulpverlening aan de vluchtelingen uit El Salvador en Guatemala, die bij duizenden het geweld in hun landen zijn ontvlucht. In Hondurese vluchtelingenkampen leven de mensen in voortdurende onveiligheid, in armzalige onderkomens, in vaak slechte gezondheid en zonder voldoende eten, aldus de bisschoppen, die constateren, dat Hondurese en Salvadoriaanse troepen geregeld de vluchtelingenkampen binnenvallen. Zij arresteren daar vluchtelingen, die ervan worden verdacht de bevrijdingsbeweging in hun land te hebben gesteund. De bisschoppen wijzen er tenslotte op dat de Hondurese bestuurders onder zware druk staan van de militaire regeringen in El Salvador en Guatemala.

Kerk en Wereld

Zuid Afrika aangevallen door Wereldraad

DRESDEN — Alle christelijke kerken moeten fel protesteren bij Zuid-Afrika tegen het barbaarse streven van Pretoria om Afrikaanse gezinnen uiteen te drijven door het opruimen van de zelfgebouwde afdakjes bij de grote steden en door de zwarte bevolking de verplichting op te leggen zich alleen op te houden ver van de blanke wereld in hun eigen gemeenschappen of in de thuislanden. Deze oproep tot protest werd aanvaard door het Centraal comité van de Wereldraad van kerken.

Ook werd er op gewezen dat Zuid-Afrika verder gaat met zijn ontwikkelingen bij het vervaardigen van nucleaire wapenen. Dit gebeurt met hulp van vreemde mogendheden en van particuliere ondernemingen. De Zuidafrikaanse veiligheidsdienst wordt ervan beschuldigd dat men niet terugschrikt voor het vermoorden van leiders van de bevrijdingsbewegingen, terwijl men zich ook schuldig maakt aan daden van sabotage in nabuurlanden.

DE WERELD VANDAAG

Windverandering

door Johan Kuyper

KROONPRINS FAHD ..... verrassende bijval...

VLAGGEN richten zich naar de wind. Nationale vlaggen volgen de nationale belangen. Wanneer bredere belangen de overhand krijgen boven begrensde, wanneer de wind uit een andere hoek blaast, zet de nationale vlag zich naar de veranderde wind. Dit is het geval met de "Stars and Stripes" in het Nabije Oosten.

Sedert '48 stond zij op Israel gericht. Maar de internationale conjunctuur, steeds onderhevig aan schommelingen, heeft volgens president Reagan toestand geschapen, die bredere Amerikaanse belangen voorrang moet verlenen boven het regionale belang van Israel. Ofschoon vasthoudt aan de oplossing van het Israelisch-Arabisch conflict beschouwt hij de mogelijke uitbreiding van de Russische macht in het Midden-Oosten als een groter en dringender gevaar dan de onvrede tussen Israel en de Arabieren. Daarom heeft hij prioriteit aan de versterking van de Amerikaanse militaire aanwezigheid in het Midden-Oosten.

Hiermee wil hij de toegang tot de Arabische olielanden veilig stellen en van deze landen partners maken voor een defensiebeleid. Hij zette hiervoor door de verkoop van vijf vliegende radarstations - AWACS - een eerste stap. De Israelische regering en de joodse lobby in Amerika hadden zich tot het uiterste ingespannen om dit te beletten. Zij leden de eerste zware nederlaag in Amerika. Zij zagen er ten koste van Israel een conservatieve ommezwaai in de gesteltenis in. Des te scherper vonden zij het antwoord van de Joodse senator William Cohen om voor de verkoop te stemmen. "Voor de joden is het thans tijd dat zij verliezen", argumenteerde hij, "anders kan in Amerika een anti-Israelische stroming kunnen ontstaan". De joden vrezen echter, dat deze nederlaag het begin is van een scheiding der geesten, dat zij niet langer kunnen spreken van "twee nationale zielen en één gedachte", en dat de grond onder de voeten van Israel wegzinkt.

"De huidige militaire macht van Israel is bijna volledig afhankelijk van de bereidheid van de Verenigde Staten en van de jaarlijkse levering van miljarden in de vorm van Amerikaanse wapens", schreef Nahum Goldmann. "Elke verandering in de Amerikaanse politiek zou deze toestand teniet kunnen doen. Dergelijke veranderingen zijn niet uitgesloten". Een symptoom hiervan speurt Jeruzalem in de Amerikaanse bewapening van een vijandige Arabische staat.

Deze vrees werd nog versterkt door een "onthulling" in de Washington Post. Het AWACS-contract zou slechts een onderdeel van een groter plan zijn, om op het Arabische schiereiland een enorme Amerikaanse macht te ontplooien en van geheel het gebied langs de Perzische Golf een operationele Amerikaanse basis te maken. In deze richting wijst ook een verklaring van de Amerikaanse minister Weinberger, luidende dat Washington op het punt staat om via Jordanie en Saoedi-Arabie ook wapens te leveren aan Irak. Jeruzalem ziet in hoe deze infrastructuur te verenigen valt met de door Reagan nagestreefde strategische Israelisch-Amerikaanse samenwerking. De Amerikaanse president ziet principieel geen been in. Hij wil proberen om van de oorlogse vijanden - Israel en Arabische staten - partners te maken voor een strategische overeenstemming tegen de expansiedrang van de Sovjet-Unie in het Midden-Oosten. De logica zegt, dat dit een utopie is, indien niet eerst het conflict tussen de onderlinge vijanden wordt opgelost.

OM DIT te doen hoeft men het andere niet te laten, oordeelt Reagan. Een Amerikaanse samenwerking met Arabische staten zou de Amerikaanse medewerking met het Camp-David-proces niet in de weg staan. Zeker niet sedert ook een Arabisch land eindelijk een ruimer vredesplan heeft voorgesteld. Prins Fahd van Saoedi-Arabie heeft namelijk acht "fundamentele beginselen" gelanceerd, die uitreiken boven het "onderonsje" van Camp David. Volgens zijn zeggen zijn ze allerminst een dictaat, maar "verhandelbaar". Tot nu toe bood geen enkele Arabische staat een alternatief. De radicale weigerden zelfs over vrede te praten, terwijl de gematigde zich van Camp David distantieerden.

"Ik geloof", zei president Reagan, "dat de Saoedi's de sleutel bezitten om het gehele Midden-Oosten voor de vrede te ontsluiten". Naar het oordeel van zijn minister Weinberger vormen de voorstellen van Fahd "een positief instrument voor onderhandelingen over een globale vrede in dit gebied". "Dit neemt niet weg", zei hij, "dat het Camp-David proces niet gecompromitteerd mag worden en dat het moet worden voortgezet".

Enerzijds houdt Washington vast aan Camp David, anderzijds blaast het 't plan van de tegenstanders van Camp David leven in. Dit, gekoppeld aan de Amerikaanse bewapening van deze tegenstanders, plaatst Israel voor de zorgwekkerdste toestand sedert zijn staatsbestaan. Omdat president Reagan het vredesproces tussen Israel en Egypte wil uitbreiden over andere landen in het Nabije Oosten, zou het Saoedische plan wel eens een vervanging van Camp David kunnen worden. De talrijke gunstige Amerikaanse, Westeuropese en Arabische reacties, tot en met Egypte en de PLO toe, wijzen er op, dat het een verrassende bijval geniet.

PREMIER BEGIN deed dan ook een dringend beroep op de Israelische oppositie om mee te doen aan een wereldwijde campagne en het Saoedische plan te torpederen. "Ondanks de bijval van Washington en Europa kan het niet als vredesbasis dienen", zei hij. "Het komt neer op een liquidatie van Israel in termijnen", namelijk op de teruggave van de bezette gebieden, de ontruiming van de Israelische nederzettingen en een soevereine Palestijnse staat en tot het afstaan van Jeruzalem. Premier Begin is bereid om een akkoord te sluiten met de oppositie, iets wat zijn regering een grote parlementaire soliditeit zou verschaffen.

Terwijl tussen Jeruzalem en Washington over de juiste vredesweg een diplomatieke strijd begonnen is, werd tegelijkertijd tussen Israel en Saoedi-Arabie een wapenwedloop ingezet. Want Israel eist nieuwe leveringen van Amerikaanse wapens om niet onder te doen voor de Amerikaanse bewapening van Arabische staten. Het zal zich nochtans moeten realiseren dat de supermogendheden bezig zijn met een herverdeling van hun belangenzones. Zo hebben de Ver. Staten Afghanistan reeds afgeschreven, terwijl zij zich rond de Perzische Golf vaster zetten. Hiernaar zal Israel zich goed- of kwaadschiks moeten voegen en het vredesproces hieraan moeten aanpassen. De weg van Camp David wordt onafzienbaar verlengd.

Tot zover Johan Kuyper in het Brabants Dagblad.

Turkse junta wil vat op fundamentalisten

ISTANBOEL — Een van de beweegredenen voor de Turkse generaals, een jaar geleden, de macht in handen te nemen, was het feit dat er kort tevoren in Konya, Turkije's "heiligste" stad, een demonstratie "voor de bevrijding van Jeruzalem" was geduld waarbij religieuze fundamentalisten, aanhangers van Erbakans Nationale Behoudspartij, zich helemaal hadden kunnen uitleven. Met de verboden tulbanden op het hoofd en onder spandoeken met opschriften in Arabisch schrift renden zij door de straten, roepend om herstel van de sheriat, de religieuze rechtspleging en om de jihad, de heilige oorlog, tegen Israel. Velen weigerden, het Turkse volkslied, de "Mars van de Republiek", mee te zingen.

Dit was in de ogen van de militairen een te grote aantasting van Atatürks seculaire republiek, waarin kerk en staat strikt zijn gescheiden en de staat de verantwoording vraagt voor fundamentele zaken als rechtspraak en onderwijs. Op alle scholen was onder Atatürk het godsdienstonderwijs afgeschaft. Zo stelde NRC/Handelsblad vast in een beschouwing.

De Turkse generaals zeggen, Atatürks erfenis over de hele linie te willen beschermen. Daarom heeft het velen verbaasd dat ze voor de komende leergang het godsdienstonderwijs opnieuw verplicht hebben gesteld, zowel op de lagere als op de middelbare scholen. Deze lessen zullen die in "moraal", die onder vorige regeringen waren gesteld, vervangen.

Al na Atatürks dood in 1938 was het religieus onderwijs facultatief geworden. Kinderen konden het volgen als hun ouders daar schriftelijk om vroegen. In een tweede fase werd het omgekeerd facultatief, dat wil zeggen, de kinderen volgden het tenzij hun ouders schriftelijk vroegen, daarvan verschoond te blijven, hetgeen niet vaak geschiedde. Revolutionair, of contra-revolutionair, kan men de beslissing van de junta dus niet noemen.

Er zijn er zelfs die langs min of meer dialectische weg verdedigen dat de herinvoering van het godsdienstonderwijs een teken is, hoezeer de secularisatie is voorgeschreven in dit voor 99 procent door moslims bewoonde land.

De staat zou zich dit nu weer kunnen veroorloven zonder beducht te hoeven zijn dat het leidt tot nieuw enthousiasme voor de theocratie.

KORANSCHOOLTJES

Dit is echter op z'n best slechts de halve waarheid. De laatste tientallen jaren zijn in heel Turkije - en ook onder de gastarbeiders in West-Europa - de zogenaamde Koranschooltjes als paddestoelen uit de grond geschoten, nadat daartoe onder het regime-Menderes (1950-1960) weer toestemming was verleend. Het is op deze schooltjes, dat menigmaal een anti-secularistisch klimaat wordt gekweekt. Men keert zich, min of meer openlijk, tegen de hervormingen van Atatürk en predikt bijvoorbeeld ook weer de ondergeschiktheid van de vrouw - trouwens verre in de minderheid op deze schooltjes - waarmee de geleidelijke terugkeer van sluier en hoofddoek (de silmabash of "hoofd-weg-drukker") in de provincie en zelfs hier en daar op de universiteiten, zeker in verband staat.

Het generaalsregime heeft de Koranschooltjes nog niet gesloten, maar de invoering van het religieus onderwijs op alle staatsscholen is zeker bedoeld, deze op den duur uit te schakelen en de hele sector van het godsdienstonderwijs weer onder staatscontrole te krijgen. De Koranschooltjes waren ook veelal broeinesten van de verschillende sectarische groeperingen die ook in de Turkse republiek binnen de islam zijn blijven voortleven en veel meer fanatisme kweken dan de islam zelf.

Daarnaast is de herinvoering van het godsdienstonderwijs - en er is ook sprake van invoering van wekelijkse gebedsdiensten op fabrieken en in gevangenissen - natuurlijk tevens bedoeld als tegenwicht tegen de communistische ideologie, die ook in de ogen van veel niet-praktiserende generaals - onder de Turkse jeugd zozeer kon gedijen dankzij het "atheisme". Men is bijvoorbeeld geschrokken over het feit dat van de acht tot nu toe opgehangen linkse terroristen er zeven de geestelijke steun van een imam hebben geweigerd.

Het regime vindt het opnieuw leven ingeblazen Kemalisme (de leer van Kemal Atatürk) nog niet genoeg houvast voor de jeugd - daar moet ook nog de moraal van de Islamitische godsdienst bij.

VROOMHEID

Evren, de tegenwoordige president, verschilt net als de andere generaals van zijn civiele rechtse voorgangers daarin, dat hij niet openlijk aan religieuze plechtigheden deelneemt om zijn vroomheid te bewijzen (en daarmee stemmen te winnen). Hij heeft er zelfs geen geheim van gemaakt dat hij zich tijdens de ramadan-maand niet aan de vastenvoorschriften houdt. In zijn toespraken gebruikt hij niet het woord Allah, zoals de partijleiders, zelfs de sociaal-democraat Ecevit uitbundig deden.

Door de islam "in te schakelen" gaat Evren trouwens voort op het voetspoor van Atatürk zelf, die in de jaren van de onafhankelijkheidsoorlog (1919-1922) ook gebruik maakte van de religieuze leiders om de bevolking nog sterker te motiveren in de strijd tegen de "ongelovige" buitenlandse bezetters, Engelsen, Fransen, Italianen vooral Grieken.

Later heeft het hem moeite gekost, deze veelal fanatieke voorgangers weer van zich af te schudden. Iets dergelijks overkwam de Egyptische president Sadat, die de islam aanvankelijk aanmoedigde als tegenwicht tegen links. De Turkse generaals echter zullen poneren dat ze van het begin af aan juist de niet-fanatieke sector van de Islam, theologen die op de universiteiten onder staatscontrole zijn geschoold, bij het onderwijs willen inschakelen. Tot zover het NRC/Handelsblad.

In Latijns-Amerika botsen dictatuur en democratie

MADRID, 19 okt. — "Latijns-Amerika beleeft op het ogenblik een situatie, die is te vergelijken met de toestand waarin Europa zich bevond in de dertiger en veertiger jaren. Twee samenlevingsmodellen lenen in confrontatie met elkaar, dictatoriaal en democratisch, met alle consequenties van dien voor het leven van de mensen daar en hun rechten". Dit werd in Madrid gezegd door Jaime Paz Zamora, vice-president van Bolivia tot onlangs de strijdkrachten in dit land opnieuw een einde maakten aan de democratie. Hij sprak op de conferentie die het parlement van de Raad van Europa in deze stad had georganiseerd over het probleem van de mensenrechten in Latijns-Amerika. Zo berichtte Eppo Jansen voor NRC/Handelsblad.

"Europa moet jegens Latijns-Amerika optreden zoals alle volkeren die voor de vrijheid opkwamen jegens haar handelden in de veertiger jaren. Dat wil zeggen: Europa mag de democratische ontwikkelingen in Latijns-Amerika en de Derde Wereld niet onbeschermd en onverdedigd laten.

Eerder in zijn betoog merkte hij op: "Het principe dat betrekkingen tussen staten bestaan mag niet zo extreem worden uitgelegd dat men er dictatoriale regimes mee legitimeert, waar de dictator zich uit de aard van de zaak in alle opzichten identificeert met de staat, zoals dit nu in de moderne dictaturen van de Derde Wereld en Latijns-Amerika het geval is".

HEILIGEN

Ingaande op de binnenlandse situatie in deze landen wees de Boliviaan op de belangrijke rol die de kerk en de vakbonden spelen naast de politieke partijen bij de strijd om de democratie. Sinds de laatste tien á vijftien jaar neemt de kerk in deze wereld een steeds nationalistischer karakter aan, aldus Paz Zamora, waarbij zij zich van "een instrument dat de status quo van uitbuiting rechtvaardigt" omvormt tot een beweging die de vrijheidsstrijd in de onderdrukte landen stimuleert.

Wijzend op de concrete rol die allerlei geestelijken hebben gespeeld of nog spelen bij de vrijheidsstrijd in de Latijns-amerikaanse landen zei Paz Zamora: "Na vier eeuwen begint de Latijns-Amerikaanse kerk eindelijk haar eigen heiligen te produceren".

Wat de vakbondsbeweging betreft zei de Boliviaanse ex-vice-president: "Hoewel Polen zich niet in onze wereldheft bevindt en Walesa geen Latijns-Amerikaanse vakbondsman is, laat wat in dit Europese land gebeurt ons met ongewone krasheid de enorme hervormingskracht zien die van de vakbondsbeweging uit kan gaan".

MOEDERS

Tijdens de driedaagse conferentie kwamen vrijwel alle facetten van de strijd om de mensenrechten in Latijns-Amerika aan de orde. Een van de "moeders van de Plaza de Mayo" uit Argentinie deed een hartstochtelijk beroep op de aanwezigen om de strijd van deze vrouwenbeweging voor vrijlating van hun verdwenen kinderen te steunen.

Aandacht werd ook besteed aan de situatie in El Salvador, waarbij veel sympathie bestond voor het Frans-Mexicaanse initiatief dat beoogt de regering-Duarte en het revolutionaire verzet met elkaar in gesprek te brengen. In een rapport van de Commissie voor Mensenrechten in Salvador werden vele schrijnende gevallen van martelingen naar voren gehaald die door het regime in dit land worden bedreven. Veel kritiek was er op het beleid van Washington jegens Latijns-Amerika.

GOEDE DIALOOG

Vanuit Nederland werd de conferentie bijgewoond door het CDA-Kamerlid mr. J.N. Scholten. Deze meende tegenover ons dat van een "goede dialoog" sprake is geweest. Hij wees erop dat het de eerste maal was dat op een dergelijke schaal vertegenwoordigers van alle democratische Europese landen hebben gepraat met vertegenwoordigers van de Latijns-amerikaanse wereld.

Hij bepleitte dat deze dialoog een "permanente structuur" zou krijgen.

Oplossingen van deze week dienen vóór 26 november 1981 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

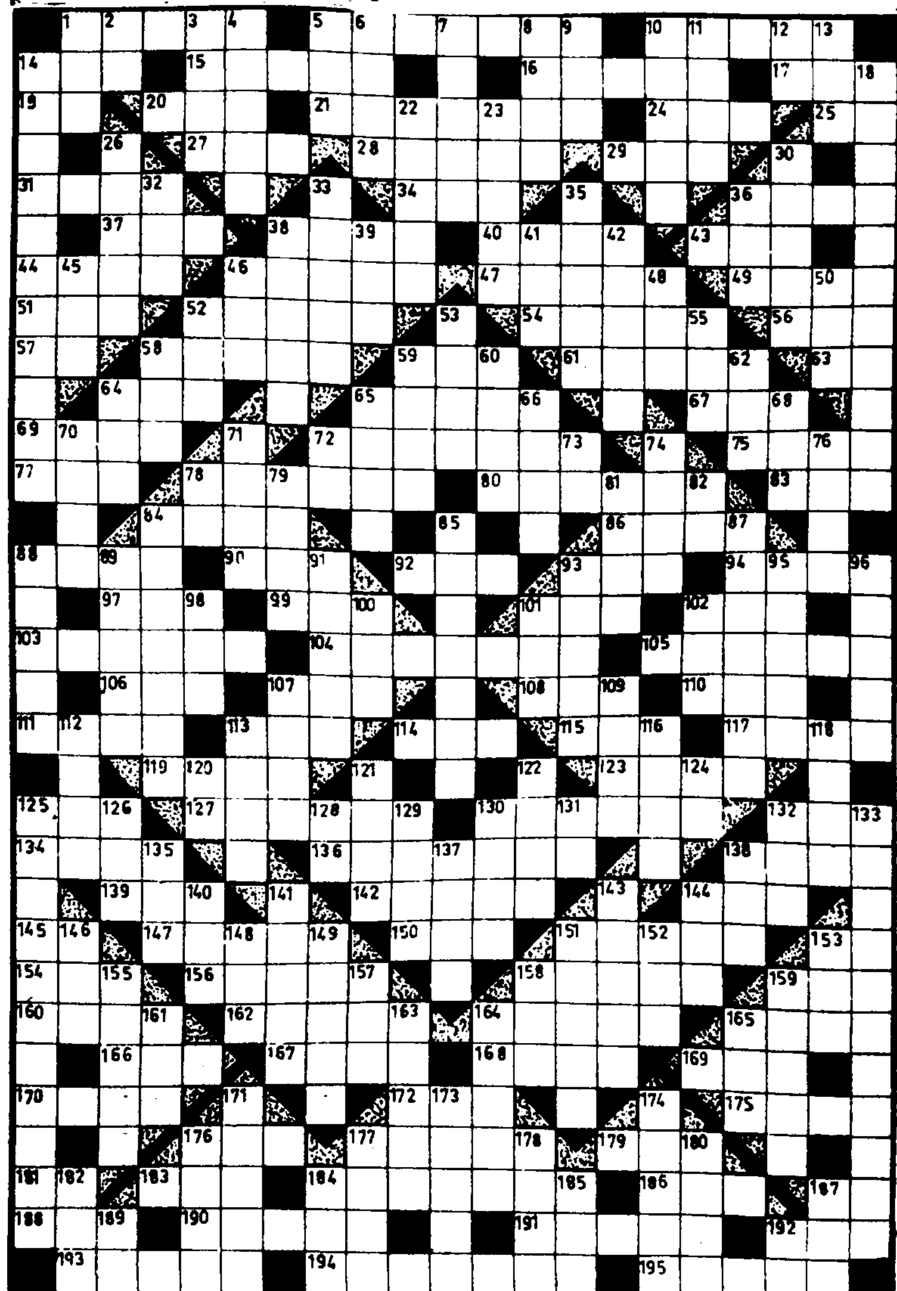
Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 25 november 1981 in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer Linkels, J. A. Abrahamboulevard, of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James.

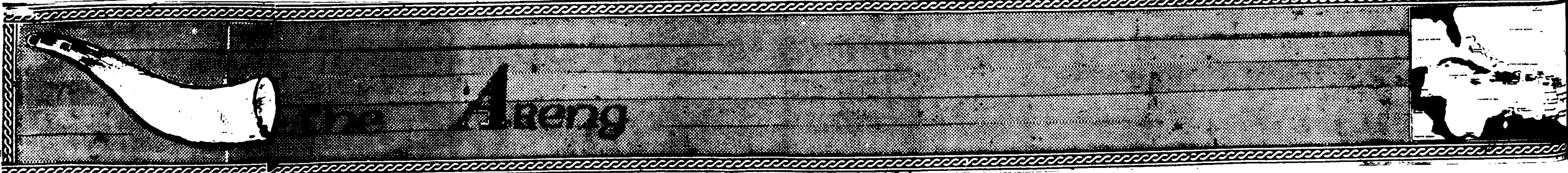
Op de enveloppe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. zomerschoen; 5. gewapende geleide; 10. Nederlandse rivier; 14. familielid; 15. gemoedstemming; 16. vóór alles; 17. mannelijk dier; 19. deel van de bijbel; 20. tweetal; 21. vrouwelijk dier; 24. pul - kruik; 25. muzieknoot; 27. muzieknoot; 28. vis; 29. vermogend; 31. heldendicht; 34. stuk stof; 36. vreemd; 37. scheepsvloer; 38. palmmeel; 40. bezieldheid / vuur; 43. oude inhoudsmaat; 44. deelbaar door twee; 46. vrijstaande bedekking op palen; 47. zeebocht van een riviermonding; 49. boom; 51. water in Utrecht; 52. voedsel; 54. universiteitsbode; 56. vrouwelijk dier; 57. gewicht (afk.); 58. geestelijke; 59. schreeuw; 61. pas ontstaan; 63. toets alleen; 64. kledingstuk; 65. buigzaam; 67. plaaggeest; 69. metaalsoort; 72. vilt van bevervhaar; 75. Japanse alcoholische drank; 77. toiletgerei; 78. beest-woldrager; 80. deel van een breuk; 83. aanspreektitel (Eng.); 84. naklank; 86. droogvloer; 88. rivier in Duitsland; 90. afslagplaats bij golf; 92. laagte tussen bergen; 93. puntig uiteinde aan iets; 94. vroegere rechter; 97. watering; 99. spoedig; 101. geboden som; 102. ongeluksgodin; 103. emaillelak; 104. geestelijke; 105. spijl; 106. groet; 107. snavel; 108. bevel; 110. plaats in Drente; 111. plaats in Zuid-Vlaanderen; 113. gereedschap; 114. deel van een oor; 115. loflied; 117. verbond; 119. bruin-gele verfstof; 123. god van de liefde; 125. lust, trek; 127. blunder; 130. verhoging; 132. verzadigd; 134. putemmer; 136. gedeelte van een af te leggen weg; 138. Ind. winkel; 139. kraan; 142. muziekinstrument; 144. nota/bekeuring; 145. opbergplaats; 147. drie uitgekomen nrs in een loterij; 150. aanwijzend voornaamwoord; 151. tegenvaller; 153. landbouwwerktuig; 154. bloeiwijze; 156. driftig; 158. boete; 159. bid (Lat.); 160. inwendig orgaan; 162. soort erwt; 164. melkwitte mineraal; 165. paar/stel; 166. ontkenning; 167. muziekteken in psalmen; 168. zitplaats; 169. afgemat; 170. officieel document; 172. tuimeling; 175. honingdrank; 176. kostuum; 177. op tijd; 179. tred/stap; 181. godsdienst (afk.); 183. zangstem; 184. kraamdrank; 186. schop; 187. insekt; 188. uitholling in wand; 190. kaartenboek; 191. besef; 192. dierenverblijf; 193. verschil tussen bruto en netto gewicht; 194. deel van een auto; 195. Duits kaartspel.

VERTICAAL: 1. wilde haver; 2. ter herinnering (Lat.); 3. lichaamsdeel; 4. biet; 5. inwoner van Europa; 6. star; 7. gezongen toneelstuk; 8. soort tobbe; 9. telwoord; 10. geologisch tijdperk; 11. kapot; 12. getijde; 13. groente; 14. roerloos; 18. soort telmachine; 22. kapmes (Ind.); 23. vlaskam; 26. grondvlak van mand, kist etc.; 30. communicatiemiddel; 32. Japanse munt; 33. omlijsting; 35. met zijn tweeën; 36. onbewerkt; 38. stemming; 39. vluchtige stof; 41. deel van de mond; 42. voetpunt; 45. niet dichtbij; 46. zangstem; 48. ontkenning; 50. loterijbriefje; 52. gedeelte van een kast; 53. smal weefsel; 55. strik; 58. stoot; 59. bevestigingsmiddel; 60. salonheld; 62. groei; 64. vertragingstoestel; 65. gering/niet hoog; 66. afvoerkanaal voor water; 68. spoedig/weldra; 70. grondsoort; 71. telwoord; 72. vogel; 73. muziekinstrument; 74. deel van de voet; 76. verpakkingsmateriaal; 78. namelijk (Lat. afk.); 79. hoofddeksel; 81. vroegere dienstbode; 82. vreemde munt; 84. kluizenaar; 85. soort burcht; 87. infektieziekte; 88. leerling (Fr.); 98. grootste hertensoort; 91. woerd; 93. briefvracht; 95. kweken; 96. iemand van adel; 98. eikeschors; 100. vaartuig; 101. woud; 102. papegaai; 107. ten naaste bij; 109. bloedvat; 112. azijn; 113. gemeen; 116. delfstof; 118. land in Midden-Oosten; 120. klaar; 121. vluchtheuvel; 122. plaatsvervangend; 12 und; 125. zaklamp; 126. keurig; 128. motorrace; 129. militaire expeditie in vijandelijk land; 130. deel van Engeland; 131. deel van de bijbel; 132. hemellichaam; 133. bereikbaar; 135. knaagdier; 137. tijdstelling; 138. bovenste deel; 140. schrijfgerei; 141. gebergte in Zuid-Amerika; 143. gespannen; 144. toeval/goed geluk; 146. streling; 148. niet arm; 149. vaartuig; 151. houding; 152. soort loopvogel; 153. tijdrekening; 155. opbrengst; 157. ingewand van een haring; 158. graafwerktuig; 159. dicht op elkaar; 161. hertensoort; 163. bergkloof; 164. dun, rond wafeltje; 165. bedrag; 171. kneedbaar mengsel; 173. soort slang; 174. grondslag; 176. set; 177. het bevoelen; 178. aanwijzend voornaamwoord; 180. onderhuidse vetlaag; 182. lijm; 184. beschikbaar geld; 185. tod; 187. been; 189. N.V. (Frans); 192. vlaktemaat.

NOT FOR THE FIRST TIME IN LATIN AMERICA

In an effort to push UPD forward

CLAT creates discord and confusion in El Salvador

IN A TERRIBLE situation like the present in the Central American country El Salvador, the unity of the people is of crucial importance. Almost just as important is unity - or at least taking the same line - in the international solidarity movement. When one or another organization tries to create discord, this therefore has to be called dangerous and evil. Yet CLAT (Central Latino Americano de Trabajadores) by its financial campaigns to support the UPD (Democratic Peoples Union) in El Salvador, is doing precisely this. And it is not the first time that CLAT creates confusion in Latin America....

CLAT is a co-ordinating organ of Latin American unions of peasants and workers. CLAT has its headquarters in Caracas, Venezuela, from where the policy of CLAT is centrally determined. The spending of the money, which comes in from the various CLAT-organizations, is also centrally administered in and by Caracas. CLAT-sections outside the continent manifest solidarity with Latin America by supporting unions which are affiliated to CLAT.

UPD

Following a congress of CLAT in June 1980 in San José, Costa Rica, in September 1980 at the initiative of CTS and CCS, the two CLAT-unions in El Salvador, the UPD was formed. Affiliated to this UPD are besides the Salvadorean Central of Workers (CTS) and the CCS (a peasant union), for example the union of building-trade workers Fesincontrans and some other small unions and organizations. Within the union world of El Salvador itself, there influence is very limited. Many members of these unions for a long time already have joint the revolutionary mass organizations and the progressive unions. In the past there has been a lot of pressure from the basis of these unions on the leadership to also join the FDR (Revolutionary Democratic Front; the broad opposition front) and the co-ordinating organ of progressive unions CUS. As a result of this pressure the secretary-general of Fesincontrans, Felipe Antonio Zaldivar, at the end of 1980 was negotiating with the CUS about accession of his union to this co-ordinating organ. Probably because of this, he then was killed by a paramilitary organization. Zaldivar was known as an opportunist union leader, who eventually only under the pressure of the members of the union started the negotiations with CUS.

COMING ROUND

Only recently the CTS have also come into touch with the repression of the military junta. The progressive unions for over two years already are systematically persecuted by the army and the paramilitary organizations. Many of union localities have been blown up and many of their leaders have been thrown in jail. These unions, compelled by necessity, are operating illegally.

Under the pressure of the repression the CTS is coming round and recently the union, by the mouth of its secretary-general, expressed its support to the FDR and the FMLN (Farabundo Martí Liberation Front) with respect to their conditions for negotiations with the Salvadorean junta. But in spite of the repression which hits also the CTS itself, the union continues to support the junta's 'agricultural reform'.

UPD-VIEW

Under the slogan 'Peace, Safety and Social Justice', the UPD published its view on the situation in El Salvador in the February edition of 'Informativo', a publication of CLAT. Using beautiful but empty words the UPD there is presented as "a movement...... composed of numerous (!) unions and democratic mass organizations, which give an impulsion to an action that must put an end to the civil war...." It declares itself against all forms of violence and wants to "create the necessary conditions to open a broas dialogue between all democratic forces with the intention to find a peaceful solution for the democratization of the country". This declaration of the UPD should have "great influence on the public opinion in El Salvador" and should have got "immediately the support of the most important social and public forces and of the church".

It is the FDR that has a massive support

In reality, however, the number of organizations, affiliated to the UPD is very limited and its political significance in El Salvador is very small. It is remarkable that the UPD in El Salvador itself is hardly known among the population. Thanks to the CLAT-network it is better known in for instance western Europe.

"EXTREMISM"

The progressive unions which were before already affiliated to the FDR have united themselves in December 1980 in the CUS. This to co-ordinate the actions of the organized workers in their liberation struggle against the junta, the paramilitary organizations and also the United States which do support the junta. These progressive unions are working within a revolutionary perspective. The UPD, however, holds aloof. With its pseudo-progressive attitude (against US-intervention, against repression, in favour of union liberty), the UPD creates confusion and discord, especially abroad. In the view of the UPD armed resistance is put within a framework of 'extremism', extremism from the left as well as from the right. This view clashes completely with the real situation in El Salvador. It is the same view which is continually expressed and propagated by the military junta and its christian-democratic mask in the person of president Napoleon Duarte. It is the view that certain press agencies incessantly use to excuse the US-intervention.

The CLAT-union says that it is in favour of a 'political solution', but it does not indicate how such political solution can be reached in El Salvador (where the junta has refused to sit down with the FDR to negotiate).

CLAT-CARACAS

Most CLAT-sections in the world follow the line which is directed by the headquarters in Caracas. CLAT-Caracas puts the events in El Salvador within the framework of the East-West relations, "the power blocks of the United States and the Sovjet Union". About the present Nicaragua CLAT-Caracas says that "a small group of military commanders that is pro-communist and pro-Sovjet, is establishing a new totalitary dictatorship". About El Salvador CLAT-Caracas says that "it may be true that the extreme left, the FMLN, a long time ago already have decided to a strategy which aims at increasing the spiral of violence in the country". According to CLAT-Caracas "this strategy has blocked until now the process of effective democratization and all efforts to bring about economic and social reforms". According to CLAT "the extreme left" by this gives way to an open intervention of Cuba and the Sovjet Union via Nicaragua and as a consequence of that to more intervention of the United States in El Salvador. By this CLAT in fact yet does approve an intervention of the United States in El Salvador because this must be seen in the context of the fight against "international communism".

GRATIUTOUS CHOICE

In the solidarity movement CLAT chooses gratiutously for support to the unions affiliated to its Central. CLAT seems to have omitted to consider critically if its choice not has to be in correspondence with the process of unification such as this has taken place in El Salvador in the CUS. The CLAT view on El Salvador shows little notion of the importance of the mass organizations. It turns away from the political-military organizations that are linked up with the mass organizations and which have united themselves in the National Liberation Front Farabundo Martí (FMLN). CLAT described the Revolutionary Democratic Front (FDR), the broad opposition movement that supports the FMLN as extremely left. In reality it is precisely this organization which by CLAT is called extremely left, which has massive support from the population. By its choice for the UPD, a splinter compared to the FDR, CLAT does not make a choice for the people of El Salvador or for the interest this has to drive out the military junta as soon as possible.

TO PUSH UPD FORWARD

CLAT pretends that the FDR "did not succeed in gaining a massive support among the population", which it "proves" by quoting the moderate bishop Damas y Rivera, the successor of the murdered arch bishop of San Salvador, Romero. There are a lot of indications that CLAT only tries to bring the FDR and the FMLN into descredit to push forward its own UPD. In its publications CLAT denounces "the fourteen families of El Salvador" as the cause of the social and economic exploitation of the people but it persists in saying that the struggle in El Salvador is a struggle between small groups of the extreme left and the extreme right instead of a mass movement that fights against the military junta, its repression apparatus and the United States which are supporting this regime terror.

DAS KAPITAL

The smooth CLAT-organization in the past frequently has played a dubious role in supporting trade unions in various countries in Latin America, this by creating discord among national unions in for example Nicaragua, Bolivia and Chile, CLAT has a very expensive bureaucratic apparatus which has its headquarters as said in Caracas, Venezuela. CLAT is directly subordinated to the political line of christian-democracy, especially that of West-Germany. The greater part of the financing of CLAT comes from the Konrad Adenauer Foundation, an agency of the West-German christian democratic party CDU. The financing takes place through the subsidy-supplying Institute for International Solidarity (ISI). The financing amounts to a sum of about 6 million D Mark a year. Behind the CDU-party are big firms like Krupp, Bayer, Thyssen and BASF.

Letter from a teacher in Morazán

To President Ronald Reagan,

Early yesterday morning a platoon of soldiers, commanded by two north-american officers, surrounded our cantón and started to shoot on everything that moved, even trees.

My mother, Mathilda Emili Acosta, who had something with her leg, was completely torn by a mortar. My two nephews - one four years old, the other recently born – were burnt alive. The attack lasted for about three hours, though none of us was shooting back, except the old Lorenzo who became mad and went crying into the street, shooting with the gun he uses in the rainy season to chase rabbits (You could not recognize him anymore, the old Lorenzo, bullets had torn him into five pieces).

Incessantly shooting they slowly entered the cantón and stole the few pigs we had and burnt the houses down. I could see everything because we escaped over some paths and hided behind some big stones from where we did see everything. (I heard my mother screaming and I also heard how my nephews stopped crying). Never I suffered so much, never I felt so helpless. We do not know how many died, we only counted 26 bodies, almost all of them family.

The officers were north-americans, we are sure about that. Two days ago my cousin Virginia saw four or five of them in the restaurant San Miguel, where she works. She served them beer and afterwards they went to the barracks, where then a helicopter took off.

We do not know, mister president, what they have told you about us, why you order to send so many arms and munition to kill us. It must be pure lies they are telling you, because if you should know the truth, you would help us for sure. I am not going to deny that when we buried our people I felt an intense hate, but afterwards it was like I got a vision that told me that they cheated you. That is why I took courage to write you, because I want you to know us, maybe you consider it strange, but I want you to visit us. All people of the cantón do agree and we assure you that nothing will happen to you. We want you to know personally our history and to count our graves. We want you to see our hands and feet black of earth and dust, the circumstances under which we work, we want you to eat our food, we want you to sit at the light of our oil-lamps. We want you to compare and to understand the reason of our struggle. We are sure that you will range yourself on our side because it is difficult to find people in America who have suffered more than we.

We are not a danger for your country, on the contrary, there are people from El Salvador living and even working in the United States.

We want you to see and to know our organization, we want you to see how we had to build up our own defense.

If you do not want to come, we ask you, please do not send arms anymore, Y assure you that we do not deserve that.

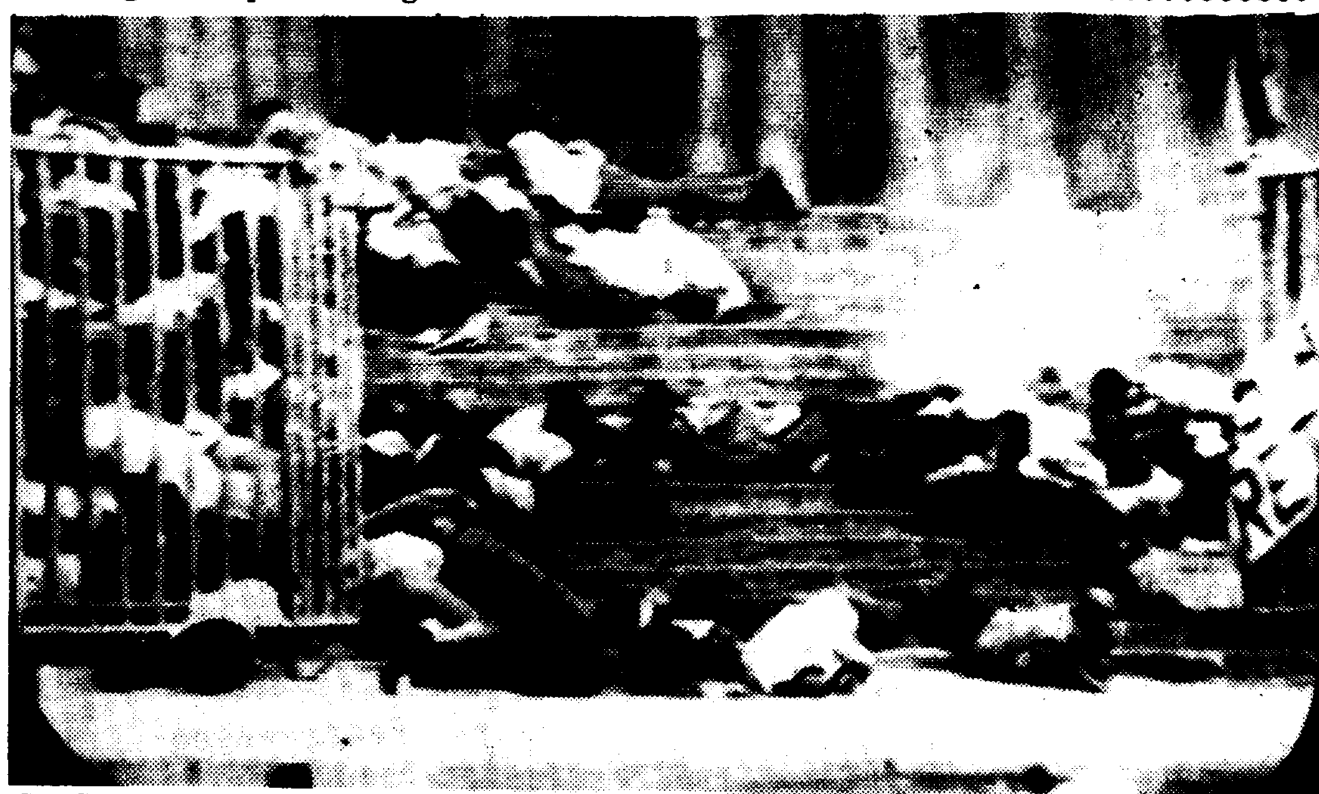
Sincerely yours,
ROSA ACOSTA

We want you to visit us...........

El Salvador, the terror hits almost everyone

San Salvador, two years ago. People are shot down on the stairs of the cathedral in the capital of El Salvador.